

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
ДРУГА СЕДНИЦА
ДРУГОГ РЕДОВНОГ ЗАСЕДАЊА
Трећи дан рада
26. октобар 2017. године

(Седница је почела у 10.05 часова. Председава Верољуб Арсић, потпредседник Народне скупштине.)

*
*   *

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Поштовани народни посланици, настављамо рад Друге седнице Другог редовног заседања Народне скупштине Републике Србије у 2017. години.

На основу службене евиденције о присутности народних посланика, констатујем да седници присуствују 92 народна посланика.

Ради утврђивања броја посланика присутних у сали, молим да убаците своје идентификационе картице у посланичке јединице.

Констатујем да је применом електронског система за гласање утврђено да су у сали присутна 92 народна посланика, односно да су присутна најмање 84 народна посланика и да постоје услови за рад Народне скупштине.

Да ли неко од председника, односно овлашћених представника посланичких група жели да затражи обавештење или објашњење у складу са чланом 287. Пословника? (Да.)

Реч има народни посланик Маја Виденовић.

Изволите.

МАЈА ВИДЕНОВИЋ: Поштовани потпредседниче, колегинице и колеге народни посланици, неколико година, од када је на власти СНС, моје колегинице и колеге и ја апелујемо да тема буде слобода медија, слобода изражавања, атмосфера у друштву, која је, нажалост, у Србији 2017. године таква да не постоји никакав простор за јавни дијалог, да не постоји никаква шанса за слободну реч, да свако ко се усуди да изговори слободно било шта што се не допада једном човеку буде проглашен државним непријатељем, издајником и потпуно криминализован. Нажалост, то није оно што

проживљавају само политичарке и политичари, представници странака, то је оно што проживљава сваки слободан грађанин који не пристаје да ћути.

Знате, данас се испред Народне скупштине, и ово је увод у моја врло конкретна питања, налазе новинарке и новинари које је нужда натерала да дођу испред Народне скупштине, који су се окупили у коалицију „За слободу медија“ због чињенице да они уставно право на рад не могу да организују. Чињеница је да не могу данас слободно да раде, чињеница је да данас објективни, независни новинар бива проглашен државним непријатељем, наркоманом, издајником, неким ко покушава да изврши атентат на Вучића.

Данас, свако ко покушава да се слободно и одговорно бави својим послом бива на најбруталнији могући начин етикетиран од највиших представника ове власти, превасходно од председника Србије Александра Вучића. Грађани су сведоци да већ годинама имамо недопустиво етикетирање новинара, недопустиво етикетирање и криминализацију сваког ко се усуди да изговори било шта што се не допада једном човеку.

Када говоримо о слободи медија, када говоримо о слободи изражавања, а ја вас све подсећам да без слободног друштва нема ни демократије, без слободних медија нема ни демократије, подсећам вас и на право грађана – право је сваке грађанке и грађанина у овој земљи да буде објективно, благовремено информисан.

Нажалост, данас тако нешто није могуће. Новинарке и новинари који се данас налазе испред Скупштине тражили су од нас, представника грађана, да у њихово име поставимо одређена питања премијерки Србије госпођи Ани Брнабић и министрима. Ја ћу данас у њихово име и, много важније, у име грађанки и грађана да поставим неколико врло важних питања.

Дакле, питање за госпођу Ану Брнабић – због чега није прихватила позив на састанак са Групом за слободу медија, која окупља више од тридесет новинарских удружења, медија и организација цивилног друштва?

Грађани Србије су сведоци једне невероватно неодговорне изјаве госпође Брнабић, најблаже речено неодговорне, да данас не постоји проблем са објективним новинарством али постоји проблем са објективним новинарима, чиме је не само понизила новинарке и новинаре него и све грађане Србије.

Новинари окупљени у коалицији „За слободу медија“ затражили су од госпође Ане Брнабић састанак, разговор, дијалог (омиљена реч ове власти, која заправо не познаје њено значење). Тражили су да се то деси у року од десет дана, а она ни у једном тренутку није одговорила на такав позив.

Питање за госпођу Ану Брнабић – зашто не желите да се састанете и разговарате са новинарками и новинарима Србије, који за вас имају конкретна питања и само желе да вам укажу на најневероватније притиске којима су изложени?

Друго, шта вам говори податак да су 2013. године у Србији забележена 23 напада, претње и притиска на новинаре, а ове 2017. године само у првих осам месеци 54?

Треће питање – на основу којих критеријума сте оценили да нема објективних новинара? Не само европска јавност него и сви грађани Србије имали су прилику да то чују, неодговорну изјаву госпође Брнабић да нема објективних новинара, због чега она потпада под принцип председника Александра Вучића да свако ко се усуди да постави критичко питање аутоматски постаје непријатељ Србије.

Питање за министра полиције Небојшу Стефановића – зашто полицајци у униформи и у цивилу нису реаговали током инцидента на инаугурацији председника Александра Вучића, на првој инаугурацији, 31. маја 2017. године?

Много важније од тога, пре три месеца министар полиције је изјавио да су идентификовани нападачи који су брутално одгурнули новинарку листа „Данас“ Лидију Валтнер и многе друге новинаре, па молим министра полиције да нам саопшти шта се десило након те идентификације, да ли су они у притвору, да ли је покренута некаква истрага. Те одговоре сте дужни да дате као министар полиције.

Ко је провалио у стан новинарке Драгане Пећо, која припада новинарској организацији „Крик“, истраживачким новинарима који сваког дана добијају награде за храброст?

То су питања која не интересују само новинарке и новинаре, који не одустају од борбе за слободну реч јер без слободне речи и без слободе нема шансе, то су питања на која сте дужни одговоре грађанима Србије.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Зоран Живковић.

ЗОРАН ЖИВКОВИЋ: Хвала лепо.

Придружујем се овим питањима и нећу да их понављам, али слободно можете да их евидентирате као да сам их ја поставио, ако се не љуте колеге. Ја имам још неколико питања за људе који се зову – вршиоци највиших функција у овој држави.

Прво питање упућујем министру иностраних послова Ивици Дачићу; питам га – које су теме и који су закључци разговора Александра Вучића и Брајана Хојта Јиа који су обављени пре неки дан, на неком месту у Београду, не зна се тачно где? Немамо никакву информацију о томе осим

информације из Председништва да ће то да објави америчка амбасада или Вучић у наредним данима.

Питам Дачића – ко води спољну политику Србије по Уставу? Колико се сећам, то ради Влада Србије. Колико се сећам, Вучић више није председник Владе Србије. Према томе, питање је да ли је то била нека приватна посета или је то имало неки дубљи смисао.

Питам Дачића – шта је уплашило Вучића па ћути о тим разговорима већ неколико дана? Ако је нешто много опасно, да се организујемо па да помогнемо човеку, да видимо шта се ту дешава.

Треће питање за Дачића на ову тему – да ли је било вечере са замеником помоћника итд., да ли је на тој вечери Дачић нешто певао; ако је певао, шта је певао и ако је играо, које игре је играо?

Други део питања је за министра одбране, Вулина. Имали смо ову ситуацију са „миговима“, не знам ко је намигивао, али моја питања су: Када су ти „мигови“ долетели из Русије? Зашто нису летели 20. октобра на Батајници? Било је најављено да ћемо се упознати, да ћемо тог дана постати јачи, да ће од тог дана сви око нас, од Северног до Јужног пола, и лево и десно, да се плаше због наше велике моћи. Зашто ти „мигови“ нису летели?

Када је одлетео један „миг“ назад, и како кад не може да лети, овај што је сад, као што пише у медијима и званично је то потврђено, одлетео или однет или транспортован за Русију да тамо буде поправљен? Зашто је вожен за Србију пре 20. октобра ако је враћен после 20. октобра за Русију? Који је смисао? Да ли је то део неке технологије или је то нека политичка одлука, да нам то буде јасно? Ко поправља ове „мигове“? Било је најаве да ће то да ради наш Ремонтни завод, па се сад, видим, враћају за Русију. То је важно питање.

Када ће летети ови „мигови“? Или су само купљени за Музеј ваздухопловства, који је на сурчинском а не на батајничком аеродрому? Ако ће летети, куда ће летети? Шта је њихова намена? Да ли ће моћи да лете и колико ће моћи да лете?

Још једно питање – колико кошта цела ова играчка око тих „мигова“, који су поклон који кошта између 150 и 350 милиона евра или долара, не знам чега?

То су све важна питања за српску јавност.

Коначно, још једно питање за министра Вулина – како му је тетка из Канаде, да ли је добро?

Питање за председника државе, или бар личност која се тако представља, председницу Скупштине, министра иностраних послова, министарку правде и министра унутрашњих послова – да ли знају текст заклетве коју су судије Срби положили пред председником тзв. Косова пре

неки дан, у склопу Бриселског споразума који је потписан између Вучића и Хашима Тачија?

А за овим другим наша држава има Интерполову потерницу и правосуђе ове државе сматра га ратним злочинцем. Да ли знају да та заклетва српских судија гласи: „Свечано се заклињем да ћу током вршења дужности судије републике Косово остати веран уставу републике Косово и да ћу вршити функцију судије часно, одговорно, непристрасно, поштујући правила професионалне етике“?

Да ли је ово издаја земље? Ко је потписао и ко спроводи овакав споразум?

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Енис Имамовић.

Изволите.

ЕНИС ИМАМОВИЋ: Хвала, уважени председавајући.

Своје питање данас упућујем председници Скупштине Маји Гојковић и потпредседнику Маринковићу, а поводом јучерашњег наступа једног од народних посланика из Посланичке групе Двери, Бошка Обрадовића, који је својим јучерашњим наступом у овом дому не само ширио идеју фашизма кроз негирање националног идентитета Бошњака већ и најгрубље прекршио Устав и законе ове земље.

Моје питање је – зашто Бошко Обрадовић јуче није опоменут нити кажњен због тога, већ му је дозвољено да у неколико наврата несметано својим наступом вређа достојанство читавог бошњачког народа, а самим тим и свих грађана ове државе, па и достојанство овог парламента?

Као бошњачки народни посланик СДА Санџака, позивам све надлежне државне органе да хитно реагују и обезбеде функционисање и поштовање Устава и законом зајамчених права, како индивидуалних, тако и колективних права бошњачке националне заједнице у Републици Србији.

Ми ћемо свакако предати тужбу због овог понашања надлежним државним органима, али сматрам да је ово кршење било толико грубо да би државни органи по аутоматизму требало сами да реагују.

Позивамо и председницу Народне скупштине Мају Гојковић да спречи ширење мржње у највишем представничком дому грађана Републике Србије и санкционише овакво непримерено понашање једног од наших, нажалост морам да кажем, колега.

Желим да подсетим да је изазивање националне, верске, језичке и сваке друге нетрпељивости и мржње у Републици Србији Уставом забрањено и да је због тога овај дом јуче доживео велики шамар. Дакле, СДА Санџака стоји на становишту да је поштовање националне припадности, идентитета и специфичности свих народа који живе у

Републици Србији основ суживота и да негирање било чијег националног идентитета може бити извор нестабилности и сукоба какве смо виђали у протеклом времену, а у којима су често Бошњаци били мета.

Оно што је Бошко Обрадовић јуче изговорио за овом скупштинском говорницом захтева осуду не само државних органа већ и свих људи који живе у Републици Србији. Најмање што ова скупштина може да уради јесте да не дозволи такве иступе једног од наших, опет кажем нажалост, колега. Надам се да већ у наредном сазиву за такве људе у овом парламенту више неће бити места. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Санда Рашковић Ивић.

САНДА РАШКОВИЋ ИВИЋ: Хвала.

Даме и господо народни посланици, ја ћу поставити исто питање које сам поставила 5. октобра, али сада на другу адресу.

Наиме, моје питање данас иде господину Стефановићу, министру унутрашњих послова, а тиче се статуса Руско–српског хуманитарног центра. Петог октобра то питање поставила сам министру спољних послова Ивици Дачићу, који је почетком ове године најавио да ће на првој следећој седници Владе разговарати са тадашњим председником Владе господином Вучићем о статусу хуманитарног центра, рекавши, цитирам, да „хуманитарни центар треба коначно решити, или га треба укинути или му треба дати статус“.

Пре неки дан сам добила од господина Дачића, који је врло често и у кампањи и иначе помињао Руско–српски хуманитарни центар у Нишу, и он је донео доста гласова и доста се промовисало све на рачун тог центра... Речено ми је у писму и лепо написано да Министарство спољних послова није надлежно за статус Руско–српског хуманитарног центра, него да је за то надлежан МУП.

Зато ја понављам, упућујем своје питање господину Стефановићу и Министарству унутрашњих послова Србије – како ће се решити статус Руско–српског хуманитарног центра у Нишу?

Мислим да је то доста хитно с обзиром на то да се ствари убрзавају и да смо видели америчког чиновника, господина Брајана Хојта Јиа, који је овде дошао да постројава, па би било време да се нешто и покаже.

Моје друго питање иде ка председници Владе госпођи Брнабић и министру привреде. Наиме, у часопису „Монд дипломатик“ нашла сам податак да преко седамсто милијарди динара пореза држави Србији дугују фирме које су иностране, значи, које су стране инвестиције. Занима ме да ли је тај податак тачан. Занима ме, такође, колико се издваја за разну помоћ која се даје тим фирмама и подстицајна средства.

Имам и треће потпитање овог великог економског питања. Ми смо сваки дан сведоци, гледамо на телевизији да се отварају разноврзне фирме, предузећа, запошљавају радници, а с друге стране имамо информације да многе фирме „купе своје крпице“ и одлазе из Србије. Тако су, рецимо, две врло велике транспортне фирме, „Браћа Црномарковић“ и „Јеличић“ из Пожеге, отишле. То су транспортне фирме које су са собом однеле у Словенију и Аустрију хиљаде камиона и повеле хиљаду квалификованих возача, а знамо да возач камиона не може баш да се спреми за три недеље, него да је то посао који мора да се негује.

Знате, као што објављујемо рођења и објављујемо и смрти, требало би у једном цивилизованом друштву да се зна и да се објави колико је фирми у последње три године напустило Србију.

То би била моја питања. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Поштовани народни посланици, пре него што наставимо рад, дозволите ми да у ваше и своје име поздравим госте из Мађарске, студенте и професоре Правног факултета Универзитета „Сечењи Иштван“ у Ђеру, који данашњу седницу прате са галерије Велике сале Дома Народне скупштине. Дозволите ми да их поздравим у ваше и у своје име.

Реч има народни посланик Марко Ђуришић.

Изволите.

МАРКО ЂУРИШИЋ: Хвала, поштовани председавајући.

Прво једна молба да се онима којима упућујемо питања та питања упуте онако како су овде постављена, значи, да се искористе стенографске белешке. Јер, пре три недеље поставио сам питање министру Стефановићу да ли је свесно или несвесно изнео неистину када је у априлу месецу ове године рекао да ни против једног лица које учествује у протестима против диктатуре никакве мере неће бити предузимане, а министар је двадесет дана касније одговорио да ми одговара на питање у вези с прекршајним пријавама против лица и онда ми у одговору наводи чланове закона и надлежност полиције.

Ја то све знам, то није била суштина мог питања и ово није одговор који сам ја тражио. Тражио сам одговор на питање – да ли је свесно или несвесно изнео неистине када је 5. априла рекао да никакве мере против учесника протеста неће бити предузимане. Молим вас да убудуће питања шаљете онако како су овде у сали постављена.

Сада бих поставио питање министру спорта, то је господин Вања Удовичић. Нисмо имали прилике да га видимо у овом сазиву. Постављам питање њему – шта ће предузети поводом избора новог Управног одбора

Фудбалског клуба Војводина, у који је, између осталог, изабран наш колега господин Душан Бајатовић?

Немам ништа против жеље сваког од нас да помогне, да своје слободно време, уколико га има, искористи да ради неки други посао: у спортским клубовима, културним удружењима или слично, међутим, постоји један проблем, а то је Закон о спорту који је ова скупштина усвојила у фебруару месецу 2016. године. У члану 33. Закона о спорту стоји да чланови управе спортске организације не могу бити лица која врше јавну функцију, као ни лице које врши функцију у органу политичке странке. То је ова скупштина усвојила.

Сада постављам питање – да ли уопште има смисла усвајање било каквих закона у држави Србији ако се ти закони не поштују оног тренутка када изађу из ове сале? Или ти закони не важе за све? Важе за све грађане осим за оне који су у чланству Српске напредне странке, Социјалистичке партије Србије и других странака које су на власти. Нажалост, ако погледате вести, ако погледате шта се дешава у Србији данас, можете да видите да бројни закони не важе ако сте члан СНС-а, СПС-а или других странака у Влади.

(Србислав Филиповић додацује.)

Зашто ми овде седимо, зашто расправљамо, усвајамо неке законе, трошимо паре грађана у крајњој линији, ако закони који изађу из ове сале не важе за све?

Ово је један мали и бенигни пример...

(Србислав Филиповић додацује.)

Молим вас, председавајући, да не бисте дошли у ситуацију да поново кажњавате само посланике опозиције, да опоменете колеге које се непристојно понашају и додацују, супротно члану 104, посланицима који постављају питање.

(Председавајући: Колеге, опомињем вас.)

Колега, да, није смешно, могли бисте да искористите мало више интелигенције да будете духовитији.

Да ли закони у овој држави важе за све или не важе за чланове СНС-а и СПС-а? То је кључно питање. Са државом у којој закони не важе за све нећемо одмаћи нигде даље у Европу, а нећемо одмаћи ни у Русију, у крајњој линији.

Завршио бих... Да се надовежем на питања која је колегиница Маја Виденовић испред Групе за слободу медија поставила, ја ћу поставити једно од питања које они постављају министарки правде Нели Кубуровић – да ли постоје ефикасни механизми контроле како би се установило да ли су у примени мере као што су праћење, снимање или тајни надзор

комуникације новинара и да ли надлежни органи злоупотребљавају своја законска овлашћења? Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Бошко Обрадовић.

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Поштовани грађани Србије, обавеза народних посланика је да представницима највише власти постављају питања у ваше име и ја ћу данас поставити питање председнику Владе, Александру Вучићу и министру правде Нели Кубуровић у вези са једном заиста болном темом која оптерећује живот више од 22.000 породица у Србији, а то су кредити индексирани у швајцарским францима.

Недавно смо чули од „вршиоца дужности“ председника Владе, Ане Брнабић, да наши национални судови треба да се изјасне по том питању. Постављам питање – када ће се то десити? Европски суд правде је 20. септембра ове године донео одлуку по питању заштите потрошача у случајевима кредита у швајцарским францима. У пресуди Европског суда стоји да је уговорна одредба о исплаћивању дуга по тренутном курсу швајцарског франка део главног предмета уговора о кредиту и да се њена непоштеност може испитати уколико није састављена јасно и разумљиво. На националном суду је да провери да ли су потрошачу били саопштени сви елементи на основу којих би могао да процени укупан трошак свог кредита и, ако нису, ова уговорна одредба се проглашава ништавном.

На основу наведеног, постављам питање Министарству правде – да ли су домаћи судови дужни да поступају у складу са овом одлуком Европског суда правде и када ће она почети да се примењује у пракси?

Ево неколико конкретних података: 22.000 породица у Србији има кредите индексирани у швајцарским францима. То вам је једна врста зеленашких кредита и презадужености у којој је, практично, више од 100.000 грађана који припадају овим породицама. Две и по хиљаде ових клијената банака покренуло је судске поступке против банака; рочишта се заказују тек за годину дана, свако следеће за шест до дванаест месеци. Имате ситуацију да су многе државе у Европи решиле овај проблем, од Пољске, преко Мађарске, до Хрватске, једино у Србији наши презадужени грађани не могу да се ослободе овог банкарског ропства у коме се налазе.

Пробаћу онда да поставим питање у контексту – зашто се то дешава? Зато што управо судови који треба да суде овим банкарским клијентима имају посебне, ВИП уговоре са банкама о специјалним кредитима, који су доступни само судијама у Србији да би судије избегавале да суде по закону и донесу пресуде које морају бити у корист банкарских клијената, који су оштећени не само кредитима индексираним у швајцарским францима него комплетним валутним клаузулама,

комплетним провизијама и другим накнадама које банке узимају незаконито, јер би све своје трошкове морале да урачунају у оно што је рата за кредит, тј. у оно што је основна ствар коју треба враћати у сваком кредиту, а не, накнадно, увек нова и нова провизија, додатни и додатни трошак.

То питање се, наравно, односи и на гувернера Народне банке Србије – када ће неко стати на пут банкама у Србији и када ће неко заштитити грађане од ових банкарских зеленаша који деру кожу с леђа грађанима у Србији?

Следеће питање односи се такође на важну сферу, а то су јавни извршитељи, који се богате пљачкајући сиротињу у Србији. Милионе и милионе згрђу јавни извршитељи тако што из породичних домова избацују сиротињу која није платила струју у висини од неколико стотина евра или неке друге комуналне услуге па због тога бива избацивана из свог породичног дома. Зато тражим од Министарства правде, које контролише рад јавних извршитеља, да нам достави извештај о евиденцији притужби грађана на рад и поступање јавних извршитеља, и какви су одговори самог Министарства и Коморе јавних извршитеља по овим притужбама.

На крају, питања за председника Народне скупштине Републике Србије Мају Гојковић: Да ли је током свог мандата на месту градоначелника Новог Сада закључила уговор са Жеравић Стеваном из Сремских Карловаца којим је уговорено обављање послова обезбеђења и других послова за наручиоца, иако јој је он био додељен као службеник МУП-а ради послова обезбеђења, и које је то додатне послове он радио за Мају Гојковић? Да ли и данас Маја Гојковић евентуално даје додатне плате неким службеницима зато што су јој по неком основу симпатични или драги?

Друго питање за председника Народне скупштине Мају Гојковић: Када сте постали градоначелник Новог Сада, колико сте новца у готовини затекли у сефу градске касе Новог Сада, и колико сте новца потрошили за прва три месеца вашег мандата као градоначелник Новог Сада?

На крају, у име бројних грађана Србије које интересује ова тема – да ли у Србији постоји државна институција која може на стручан начин да одговори на питање многих забринутих грађана шта се дешава на српском небу, какви су то трагови који се виде свакога дана, о каквој врсти запрашивања се ради и каквим материјалима – да људи не би били збуњени и сумњичави по овом питању? Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Време.

Реч има народни посланик Александар Стевановић.

Изволите.

АЛЕКСАНДАР СТЕВАНОВИЋ: Даме и господо, почећу са питањима која јесу понављање, али ми из покрета Доста је било имамо таква искуства да се питања загубе 22–29 пута када их ми поставимо па није лоше два пута поновити.

Дакле, за премијерку Ану Брнабић – због чега нисте прихватили позив на састанак са Групом за слободу медија која окупља више стотина медија, организација, новинарских и медијских удружења, грађанки и грађана? Шта вам говори податак да су током 2013. године забележена 23 напада, претње или притиска на новинаре, а ове године само у првих осам месеци 54 случаја? Када ће чланови Владе почети да поштују Закон о јавном информисању и медијима који забрањује дискриминацију по било ком основу? Колико новинара је под мерама као што су праћење, снимање и тајни надзор комуникације. За сваки случај кажем.

Поред ових питања, која јесу горућа будући да имамо велике проблеме у нашој медијској сфери, питања за министра финансија. Закон о буџетском систему, члан 27е став 4. тачка 2), јасно наводи да је максималан могући консолидовани дуг државе Србије 45%. Држава Србија се од 2011. године дефакто незаконито задужује, будући да је укупна висина јавног дуга значајно премашила тај износ и да је у овом моменту 62%. Без обзира на добре резултате у смањењу јавног дуга, потребно је да министар финансија, као властан орган, предложи измену закона и да се коначно реалност усклади са законом који имамо у Србији. Дакле, шта тачно министра спречава да предложи закон по којем би висина јавног дуга била 60% на пример, што је мастрихтски критеријум, за који мислим да ће бити достигнут у наредне две године?

Такође, у покрету Доста је било, као и код свих поштених грађана Србије који се радују успесима које постижемо, била је изузетна радост због добрих показатеља када је реч о смањењу незапослености. Са усхићењем смо дочекивали сваку конференцију када бисмо чули да незапосленост у Србији опада и да је сада дошла до 10%, а била је 22%. Међутим, након што смо прегледали неке показатеље, видели смо да постоји нешто што можемо, надамо се, протумачити само као постојање парадокса. Наиме, у времену када је незапосленост опала са 22% на 11% бележимо укупан раст БДП-а који је једва 4% кумулативно, а у исто време имамо пораст номиналних плата 15%, што је отприлике, кад се одбије инфлација, реални пораст плата који је нешто већи од пораста БДП-а.

Дакле, БДП расте изузетно мало, незапосленост пада изузетно брзо. У економији нема начина да се то деси, осим ако не постоје неке друге ствари. Ја бих волео да нам министар који је надлежан за рад, запошљавање, борачка и социјална питања одговори да ли је у питању неки

парадокс и да ли имамо неки нови допринос економској теорији у Србији, или је можда то резултат промењене методологије или, не дај боже, исељавања људи из Србије, који се после тога не појављују на бироу.

Питање за председника Развојне агенције Србије. Година 2016. је била Година предузетништва. У покрету Доста је било дубоко подржавамо све што је усмерено на побољшање предузетништва у Србији јер је то оно што нам треба. Оно што је наше питање – када ћемо добити извештај о свих шест категорија које су биле предмет Године предузетништва? Такође, када ће Развојна агенција Србије урадити анализу ефеката? Јер, вама су потребне анализе ефеката да бисмо знали да ли радимо праве или лоше ствари, где треба да појачамо наше напоре као држава, а где треба да одустанемо ако ту резултата нема. Дакле, јако је битно мерити *impact* који имамо.

Питање за министра привреде – када ћемо добити свеобухватну анализу ефеката субвенција?

Субвенције су део... како се зове у нашим медијима политика Владе... Зове се еклектички прагматизам, ако се не варам, и она служи томе да имамо више запошљавања, бржи раст БДП-а и сличне ствари. Дакле, јако је битно да измеримо ефекте пошто имамо пар парцијалних анализа које су радиле кредибилне институције, где имамо показатеље који су, како кажу, изузетно охрабрујући.

Ако су субвенције изузетно добре, моје питање за министра привреде, када се уради та анализа, јесте – ако су ефекти добри, зашто ми то не бисмо увећали барем једно десет пута? Ако имамо толику памет и ако је то јако добро (ми из опозиције бисмо заиста желели да то јесте јако добро, барем ми из покрета Доста је било), зашто наш *know how* не бисмо пренели суседним земљама које нису успешне као ми, на пример, Румунији, БиХ, Црној Гори, које расту свега 4–5% годишње, али нису имале пре пет година тако тешку ситуацију па можемо разумети зашто је код нас стопа раста БДП-а спорија? Зашто не бисмо пренели та искуства другим земљама? Јер нама је битно, ако се већ овако брзо развијамо, да имамо где да пласирамо нашу робу и услуге.

Хвала вам на пажњи.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Александар Шешељ.

АЛЕКСАНДАР ШЕШЕЉ: Даме и господо, постављам два питања. Оба су за председника Владе Ану Брнабић и председника Републике Александра Вучића.

Моје прво питање гласи – зашто је Влада Србије дозволила да нижеразредни амерички дипломата Брајан Хојт Ји тако грубо наруши достојанство Републике Србије?

Брајан Хојт Ји је својим ултиматумима које је изнео српским званичницима ставио до знања, наравно, у супротности са дипломатском праксом и добрим односима, да Република Србија треба да уведе санкције Руској Федерацији и потпише правнообавезујући споразум о нормализацији односа са Косовом.

Шта је уопште нормализација? Шта значи та реч „нормализација“? Шта је то што званични Београд још може да уради, а није урадио, у вези са заокруживањем косовске независности? Да ли је то размена амбасадора између тзв. Косова и Републике Србије и сагласност за пријем Косова у УН?

Спољна политика Републике Србије је доста конфузна. По Уставу Републике Србије, спољну политику води Влада, док председник представља земљу, државу Србију у земљи и иностранству. Ми чујемо дисонантне тонове из Владе Србије и дијаметрално супротне ставове. Ана Брнабић, председник Владе, позитивно одговара на захтеве Хојта Јиа и тврди да је Србија посвећена европском путу, док министар одбране Александар Вулин изјаве Хојта Јиа карактерише као непријатељске. Да ли постоји заједничко мишљење у Влади Србије?

Оно што је симптоматично јесте да се Брајан Хојт Ји састао и са министром Зораном Михајловић. Какве везе има Зорана Михајловић са спољним пословима Србије? Ми знамо да је Зорана Михајловић агент страног утицаја и да не може да каже ни „добар дан“ а да се пре тога не консултује са америчким амбасадором, али то није њен ресор, спољна политика није њен ресор.

Или је можда захтев Хојта Јиа да се убрза изградња ауто-пута Ниш–Приштина–Тирана и тако што више допринесе стварању инфраструктуре „велике Албаније“? Пошто то није један од државних приоритета Републике Србије, потпуно је илузорно да се на томе ради.

Држање свих београдских званичника пред овим дипломатом је било заиста срамотно.

С друге стране, друго питање јесте – шта спречава Републику Србију да додели дипломатски статус припадницима Руског хуманитарног центра у Нишу?

Чули смо више најава да ће то да се догоди, међутим, од тога ништа. Припадници Руског хуманитарног центра су више пута оправдали своје присуство у Србији, не само током катастрофалних поплава 2014. године већ и у гашењу пожара, многоструко, на територији Републике Србије.

Имајући у виду какав је споразум Република Србија потписала 2016. године са НАТО-ом (тзв. ИПАП споразум), којим је направила веће уступке злочиначкој војној алијанси која нас је бомбардовала него што је то

било предвиђено између Југославије и Трећег рајха Тројним пактом, не можемо по правилима реципроцитета бар да очекујемо да се иста ствар догоди и са припадницима Руског хуманитарног центра у Нишу.

Ми мислимо да Република Србија треба да буде задовољна деловањем Руског хуманитарног центра. Штавише, Посланичка група СРС у Скупштини АП Војводине предложила је иницијативу да се један такав центар оснује и на територији Војводине.

Дакле, чему више ишчекивање? Дајте нам разлоге зашто хоћете, или не, да доделите дипломатски статус руским хуманитарцима. Али мислим да је очигледно да овде страни агресори имају много веће привилегије.

То би била моја два питања. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Захваљујем.

Даме и господо народни посланици, моје прво питање је за Министарство правде, за јавног тужиоца – шта ће бити предузето против Зорана Живковића због пуштања браће Мазреку 2002. године и 104 осуђена албанска терориста?

Да подсетим, ради се о језивом злочину у општини Ораховац, где су силоване девојчице од 8 до 11 година, где су Србима секли руке, ноге, вадиле очи. Српско правосуђе је пресудило браћи Мазреку и 104 терориста, али одлуком Савезне владе, у којој је био и господин Зоран Живковић, сва 104 терориста су пуштена, односно послата на територију Косова и Метохије, која је била под контролом албанских терориста и Унмика, да као бајаги тамо издрже казну на коју су осуђена у српским затворима. Није им пало на памет чак ни да их размене за киднаповане Србе, него су их без икаквих услова ослободили. Сви су се они домогли Швајцарске. Касније, ако им је суђено, није им суђено да буду пресуђени тамо, него да буду ослобођени.

Број два – шта ће правосуђе, односно Републички јавни тужилац Загорка Доловац предузети против мог колеге пољопривредника у покушају, Зорана Живковића, због фалсификовања службених докумената, које је он „пустио у промет“, о наводној болести Слободана Милошевића?

Ни у сну ми није падало на памет да ћу једног дана морати да се залажем за права покојног Слободана Милошевића.

Уколико је овај документ фалсификат, а верујем да јесте, тужилаштво мора позвати на одговорност онога ко је овај документ први пустио у штампу, због фалсификовања докумената. Не верујем да је тачно. Уколико јесте, онда и господин Шабић, и тужилаштво и правосудни органи

морају да се позабаве Зораном Живковићем због изношења личних података. Или код господина Шабића важе двоструки аршини? Одговорност је тим већа што госпођа Водинелић и госпођа Живковић, које су наводно врхунски правници, свакако знају која недела је господин Живковић починио изношењем овог фалсификованог документа.

Следеће питање је – шта ће пореска полиција, органи гоњења, тужилаштво и Агенција за борбу против корупције предузети против Зорана Живковића, јер је једно време мој колега пољопривредник био и народни посланик и директор предузећа „Емпреса“ из Ниша, што Законом о Агенцији за борбу против корупције није дозвољено? Или је та агенција постала „жута“ или такође постоје двоструки стандарди по питању бављења политичарима и њиховим прекршајима.

Такође питам – шта ће пореска полиција предузети поводом тога што је из те фирме, док је Зоран Живковић одлучивао, нестало 189.000 флаша вина, које су наводно дате на консигнациону продају, што законом није дозвољено за домаће фирме, и губи им се сваки траг, чиме је извршена пореска утаја од преко 17.000.000 динара? Зато питам тужилаштво, питам пореску полицију шта ће предузети поводом тих, за мене већ установљених, прекршаја.

Такође питам – шта ће тужилаштво предузети, поводом акта велеиздаје, против Вука Јеремића и Бориса Тадића који су променом Резолуције УН овлашћења Унмика пребацили на Еулекс и тиме направили ненадокнадиву штету Републици Србији елиминисањем Кине и Русије из тог процеса? Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Александар Марковић.

Изволите.

АЛЕКСАНДАР МАРКОВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Уважени господине Арсићу, даме и господо народни посланици, имам неколико питања и сва су упућена истој адреси, а то је Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, али и Дирекцији за грађевинско земљиште и изградњу Београда. То је једна тема и афера која тишти грађане Београда, а о којој се недовољно причало у јавности.

Питање гласи – колико је коштао грађане Београда, али и Србије, седам метара висок врх пилона Моста на Ади? Друго, зашто никада није постављен тај седам метара високи врх пилона Моста на Ади, који је конкретан разлог за то? Да ли је истина да тако изграђен врх пилона уопште није био предвиђен првобитним пројектом али ни постојећом грађевинском дозволом? Ако је истина, одакле онда уопште идеја да се приступи томе? И, последње питање је – ко је радио тај пројекат?

Зашто је ово важно? Важно је зато што се на овом примеру види сва бахатост и безобразлук или суштина њиховог (када кажем њиховог, мислим на Ђиласа и компанију) схватања политике и бављења овим послом. Дакле, прво ураде пројекат на један начин, за то добију грађевинску дозволу, па онда накнадно неком паметњаковићу падне на памет да се ту нешто дода, па онда они наруче тај део придодат, па онда ураде. Све то лепо грађани плате, прескупо плате и на крају тај део заврши у магацину, у шупи.

То показује или апсолутни немар и незаинтересованост бивших градских челника или, с друге стране, потпуни јавашлук или, с треће стране, нешто у шта ја сумњам, а то је – унапред припремљену превару, унапред припремљену отимачину новца грађана Србије; и Београда, апострофирам.

Зашто ово говорим? Па тај недостајући врх пилона је купастог облика, седам метара дужине и направљен је од нерђајућег челика. Чини га осам цеви међусобно повезаних прстеновима на сваком месту. Дакле, таква конструкција не може да буде јефтина, апсолутно не може да буде јефтина. Ја нисам стручан да процењујем вредност такве једне конструкције, између осталог, зато и постављам питање онима који су стручни за то, али сам апсолутно сигуран да су грађани Београда за ову, слободно ћу рећи, идиотарију морали да издвоје позамашну своту новца.

И, као да није било доста афера, као да није било и превише афера, као да читав пројекат Моста на Ади није био заправо једна велика афера, као да мост није био сам по себи проблематичан у смислу цене, као да није била доста чињеница да је цена моста са припадајућим каматама и свим осталим трошковима износила више од 550.000.000 евра... Колегиница Томић каже чак и више од шестсто милиона евра.

Примера ради, изнећу податак да је предрачун за планирани трамвајски мост на Сави да ће коштати око четрдесет милиона евра. У питању је скоро исти мост као Мост на Ади, готово исти мост, исти по броју трака, исти по дужини, исти по ширини. Овај је коштао 160.000.000 милиона евра, без приступних саобраћајница, а овај ће коштати 40.000.000. Како ће коштати 40.000.000? Па тако што је то цена без комбинације, без уградње, без корупције, без мита, без транге-франге, без „ја теби, ти мени“, зато је таква цена. Зато ће коштати четрдесет милиона.

Сетите се само да су они за набавку тридесет трамваја узели комерцијални кредит од осамдесет милиона евра, да би набавили трамваје које, узгред буди речено, нису ни могли да користе јер трамваји нису били припремљени за шине какве имамо. И, где су завршили ти трамваји? Да не спомињем то што су приликом набавке аутобуса они искључиво, по

дифолту, набављани од страног понуђача, „Солариса“, а не од домаћег итд. У томе се види суштина њихове власти.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Даме и господо народни посланици, настављамо рад.

Прелазимо на тачке 1–7. дневног реда (наставак заједничког начелног и јединственог претреса):

- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ДУАЛНОМ ОБРАЗОВАЊУ,
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПРЕДШКОЛСКОМ ВАСПИТАЊУ И ОБРАЗОВАЊУ,
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ОСНОВНОМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ,
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О СРЕДЊЕМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ,
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА О ЗАЈМУ (ПРОЈЕКАТ ИНКЛУЗИВНОГ ПРЕДШКОЛСКОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА) ИЗМЕЂУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И МЕЂУНАРОДНЕ БАНКЕ ЗА ОБНОВУ И РАЗВОЈ,
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ КОНВЕНЦИЈЕ О НУКЛЕАРНОЈ СИГУРНОСТИ,
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ ЗАЈЕДНИЧКЕ КОНВЕНЦИЈЕ О СИГУРНОСТИ УПРАВЉАЊА ИСТРОШЕНИМ ГОРИВОМ И О СИГУРНОСТИ УПРАВЉАЊА РАДИОАКТИВНИМ ОТПАДОМ.

Сагласно члану 90. ставу 1. Пословника Народне скупштине, обавештавам вас да су позвани да присуствују данашњој седници: Младен Шарчевић, министар просвете, науке и технолошког развоја; др Душан Вујовић, министар финансија; проф. др Владимир Цамић и Анамарија Вичек, државни секретари у Министарству просвете, науке и технолошког развоја; Ненад Мијаиловић, државни секретар у Министарству финансија; Габријела Грујић Гарић, Весна Недељковић и др Александар Пајић, вршиоци дужности помоћника министра просвете, науке и технолошког развоја; Слађан Велинов, директор Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије; Бранко Дрчелић, в. д. директора Управе за јавни дуг у Министарству финансија; Ивана Аврамовић и Бранко Брајић, помоћници директора Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије и Александар Марковић, шеф Одсека за правне послове у Министарству просвете, науке и технолошког развоја.

Реч има народни посланик Дејан Николић.

ДЕЈАН НИКОЛИЋ: Поштовани председавајући, даме и господо народни посланици, уважени министре, поздрав и за све ваше сараднике,

добро је да сте данас сви ту. Заправо, ви сте један тим, велики број људи који ради на једном врло важном и тешком послу, и добро је да и јавност и ми посланици видимо ко су ваши сарадници.

Министре, слушао сам вас и читао стенограме вашег уводног излагања, за тридесет минута нисте поменули ниједну кључну реч. Када било ко ради реформу образовног система, три кључне речи су: будућност, визија, сигурност. На ова питања реформа образовања увек мора да да одговоре. Каква је будућност са овим законима? Где је Србија за двадесет, тридесет година, каква је њена визија и да ли ће генерације младих људи имати одређену сигурност са законима са којима сте данас дошли у парламент?

Зашто ово говорим? И сами знате да сваки образовни циклус траје двадесет и тридесет година, тако да свако ко има намеру да интервенише у области образовања мора да има одређену тачку у будућности којој тежи. То се увек постиже на два начина. Први је да морате да имате способност да предвидите како ће свет или друштво изгледати у догледној будућности и да онда интервенишете у том правцу. Други метод је онај који користе развијене, модерне европске земље, добри едукатори и стратегије, а то је да заправо они креирају визију како би друштво у будућности требало да изгледа и онда на тај начин интервенишу у образовним политикама.

Где сте ви са овим образовним законима, у првом или у другом моделу? Ја, искрено, не видим ни тамо ни овамо, дакле не видим ни у првом ни у другом моделу. Где је Србија за двадесет или тридесет година са овим образовним законима? Каква је будућност за младе људе? Како Србија изгледа? Имају ли они одређену сигурност?

Нисте дали одговоре на та питања. Онда се нама намеће или ми сами дајемо одговоре да је то заправо наставак оне кампање из 2012. године када је Србија на најугицајнијој и највећој телевизијској мрежи била рекламирана као земља јефтине радне снаге.

Не морате бурно да реагујете када ми то помињемо, јер сте ви почели 2012. године да говорите о томе.

Имам још неколико питања. Ко је радио на овим законима? Зашто су радне групе биле тајне? Ко је селектавао људе који су радили на овим законима? Зашто нису биле укључене институције које су од значаја за образовање, универзитети, синдикати, истраживачки центри? О националним саветима и да не говорим, развластили сте их прошлим законом. Ко је радио заправо на овим законима?

Министре, не постоји модерна земља у Европи која је радила реформу образовања у затвореној соби без прозора. Не постоји. Пољска се тресла две године, 1998. и 1999. године, када су расправљали о реформи

образовања, сви су дискутовали, учествовао је велики број људи, и друге земље чак, али када су реформисали образовање њихови средњошколци су остварили резултат на ПИСА тесту у првих десет земаља. Пољска је данас најразвијенија економија посткомунистичких земаља.

Ваше мере, министре, и у претходном закону и у законима са којима сте данас пред Скупштином, или су у супротности или чак негирају један од основних докумената у области образовања. Мислим на Стратегију развоја до 2020. године. На овој стратегији, господине министре, радили су еминентни стручњаци. Она је прошла озбиљне процедуре, од врло динамичних јавних расправа, од страних и домаћих рецензија, чак су били ангажовани опоненти да дају своје коментаре како би Стратегија била боља. А сада неке тајне групе негирају један овакав документ. Дакле, са таквом реформом лично не могу да се сложим.

О дуалном образовању су моје колеге пуно говориле. Морам да се сагласим са страховима које смо изнели.

Како Србија изгледа за двадесет година? Оно чему ја тежим и што бих могао да подржим јесте да развијамо друштво, односно образовање које ће подржати нове информационе, комуникационе технологије, дигиталну трансформацију друштва, друштво знања, друштво образовања које ће креирати лидере, функционалне лидере. Или ћемо, с друге стране, оно што ви предлагате – да развијамо те профиле, двогодишње, трогодишње, и створимо један нови социјални слој младих људи без будућности. Дакле, мислим да је ту негде судар концепата развоја образовања између нас и вас.

Поред страхова које су изнеле моје колеге, оно што је мој страх јесте да ће се оваквим образовањем створити један додатни диспарат између региона. О чему говорим? Статистика показује да људи, односно деца из сиромашнијих региона доминантно бирају трогодишње профиле. Она су, по статистици, из сиромашнијих породица. Оваквим системом ће у регионима где је потребна додатна образовна подршка они добити мање. Дакле, сиромашнији ће бити сиромашнији, а богати богатији. Такав концепт, министре, ми не можемо да подржимо. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има министар Младен Шарчевић.

Изволите.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Само да бисте разумели, можда, двадесет три минута је било тачно, а не тридесет, ја чувам неке ствари да кажем и у завршној речи. Увод је био везан само за оно о чему ћемо данас разговарати, а ово о чему ми говоримо, а то је визија, будућност, сигурност, већ је присутно једно годину дана у домаћој јавности, само недостају елементи да то систематизујемо.

Држећи се поменуте Стратегије развоја образовања до 2020. године, ми смо приметили, и то смо рекли и прошли пут у Скупштини, да не постоји ниједан добар акциони план који је могао да је подржи и реализује. Ми ћемо први пут сада кренути да од ове године разговарамо, прво, о аспекту могућности коришћења простора; једносменски рад доноси промене о којима ми причамо овде; услови који треба да се стекну; обука наставника. Услов су закони, услов је Национални оквир квалификација, услов је национални курикулум, свеобухватни. Услов су, значи, многе друге ситуације које се морају припремити да би се у то ушло.

Ми смо убрзано ушли у V разред да бисмо већ у другом циклусу информатику увели као озбиљан предмет, са програмирањем. То мало европских земаља има, то можете видети.

Али ако говоримо о укупном средњем образовању и основном, говоримо о сегменту који сада заузима само 7–8%. И, толико прашине, као да не треба радничке класе уопште, као да ће поделом рада само постојати нека врста интелектуалног рада. Знате да је то немогуће. Значи, ми имамо врло јасну визију шта је домаће образовање и куда треба да иде.

Оно што је можда прошли пут било непримећено и што је много важније, и мени је драго што је то тако fino прихваћено, то је ЗОСОВ, системски закон о образовању. А погледајте само шта је рађено од 2000. године, у време када је била Влада Зорана Ђинђића и када је то почето, исходно учење, учење концепата. То је промена која ће се десити у образовању, која даје даљи квалитет.

Реформа гимназије је, јуче сам вам поменуо, готова. Треба да буде 40% том реформом; сада је било 22%, дигли смо на 25%. Значи, ми остварујемо већ у првој години припреме многе елементе поменуте стратегије.

Тако да не замењујемо тезе, овде постоји врло јасан принцип системског закона, ефикасност и квалитет. Да бисмо постигли квалитет, с киме? Са директорима, где пола директора школа, ево сваки дан критикујете овде, не испуњава своје обавезе; у екстерном вредновању имају јединице и двојке. Како они то да спроведу? Ко је тај неко који ће у школи да све то направи да буде боље? Ево, имаћемо *SBS* и обуке за 80.000 људи, а имаће менаџере лоше.

Значи, ишли смо обрнуто, да се види улога државе у том системском закону; па смо ишли другим кораком, обуке које почињу сада за добре директоре су једна врста обука, добиће лиценцу по скраћеном поступку и тиме ће се верификовати и признати њихов добар рад до сада. То су све условне ствари које морате урадити.

Причали смо о Финској, то је тамо трајало више година. Схватам нашу нестрпљивост овде, зашто то не може одједном, и схватам наше стање у буџету и богатство државе; те богатије државе су имале срећу да то раде брже и под повољнијим околностима.

Не бих сад да вам одговорим све, просто хоћу свима... Ја имам право на завршну реч па ћу рећи и шта је урађено и шта желимо. Али, слажем се, без неке визије и сигурности, будућности, свакако нема тога.

Оно што је јако важно, поновићу још једном, пошто је дуално образовање углавном главна тема овде и јуче, тај вид образовања је потреба, велика потреба и није предвиђен за сиромашне. Ми мењамо права и правилнике ових дана око стипендирања, око права на дом. Не може дете из сиромашне средине да буде непримећено. Биће смештено, добиће стандард, добиће све услове, богами и стипендије. То је улога државе. Богати нека плате то себи ако могу, ако могу да надоместе. Ту неће бити таква подела. Једноставно, ако нема посла у некој друштвено-хуманистичкој струци тренутно па је вишак људи на бироу, зашто се човек не би опробао у једном периоду свог младог живота кроз рад. То није ни срамота, нити је нешто што не треба земљи.

Информатика и информатичко друштво је задатак ове владе; ми смо направили кораке од седам миља немајући чак ни паре. Увели смо електронски дневник. У Хрватској је пет година то рађено. Завршено је 75% тог посла са преко 250.000.000 европских пара. Са великим ентузијазмом се кренуло у озбиљне реформе. Када дођемо до неке критичне тачке, приметите се. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Повреда Пословника, народни посланик Драгана Костић.

ДРАГАНА КОСТИЋ: Претходни говорник је повредио члан 107, јер није изнео истину. С обзиром на то да долазимо из исте локалне самоуправе, каква је његова визија, односно бивше власти у Сокобањи била када су деца на минус 20 седела у зимским јакнама и имала скраћене часове? А заборавио је сад да каже да у Сокобањи ова власт улаже 80 милиона динара у реконструкцију школа.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колегинице, не можете ово по Пословнику.

Господине Николићу, немате право на реплику.

Нема право ни на повреду Пословника, нема право ни на реплику.

Реч има народни посланик Крсто Јањушевић.

КРСТО ЈАЊУШЕВИЋ: Поштовани председавајући, уважени министре са сарадницима, даме и господо народни посланици, можда је једна од највећих предности дуалног образовања развој склоности младих људи ка предузетништву. Истраживања кажу да се млади људи који су

током свог школовања имали могућност да стичу практична знања у 15–20% случајева опредељују за развој, тачније за покретање сопственог бизниса. А тамо где нису имали прилику да стичу практична знања у само 3–5% случајева се одлучују на покретање сопственог бизниса. Види се разлика и предност дуалног образовања и види се шта ће то донети у будућности, колико ће донети младих и успешних људи и колико ће донети Србији кроз велики привредни раст.

Дакле, треба посматрати кроз призму да Србија има много талентоване деце у свим областима. Дуално образовање је темељ где ћемо их детектовати и где ћемо их испратити на прави пут. Сва велика дела, тачније највећи број великих дела, у техници и науци настала су у младости њихових аутора. Зато дуално образовање и могућност да млади људи имају обуку у некој компанији где ће стицати практична знања, е, то нека се сматра бесплатним уџбеником, то је бесплатни уџбеник. Тачније, то је уџбеник који те финансира на неки начин да би учио. Али, ђаци нису тамо да би зарађивали, ђаци су тамо да би постали. Дуално образовање је јако важно зато што на неки начин креира свест младих људи о одговорности за сопствени развој.

У делу дуалног образовања где се млади људи припремају за посао у компанији у којој раде, један од најбољих примера, а много је добрих примера, јесте компанија *Bosch* у Пећинцима, која је запослила све ученике Техничке школе који су претходне две године похађали наставу кроз дуално образовање. Дакле, сјајан пример! Кроз овај закон само ћемо умножити примере добре праксе, умножићемо радна места, повећаћемо привредни раст.

Права је штета што се од опозиције није чуло нешто конкретније. Рецимо, ви сте поменули пример нових смерова за област авијације. Ми имамо компаније које се баве производњом ултралаких летелица, али људе из опозиције није занимало да причају о томе, они су причали о распаднутим „миговима“ који су стигли у Србију.

Можда се и у школи могло научити, могло је сигурно, да се боље пазило – немој пљувати по своме, немој по своме пљувати пред целим светом. Хајде да има неко достојанство, хајде да се нешто поштује, хајде негде нешто прећути, макар био сигуран да ће ти донети неки ситан политички поен. Када смо код тих, како они кажу, распаднутих летелица, то су врло моћне летелице. Али, желим да напоменем, те летелице и ти „мигови“ можда могу да избегну систем *S-300*, систем *S-400*, али тешко могу да избегну систем *DS-2000*. По том систему, како слете, право у Железару. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Немања Шаровић.

НЕМАЊА ШАРОВИЋ: Даме и господо народни посланици, господине Шарчевићу, ми већ други дан расправљамо о овом сету закона и можда је време, с обзиром на то да се дискусија ближи крају, да сумирамо аргументе које смо чули. Морам вам рећи да је ова дискусија ипак на знатно нижем нивоу од онога који сам очекивао.

Ово је четврти скупштински сазив у коме учествујем, често су се код нас мењали закони који се односе на образовање. То је можда највећи проблем, што се то углавном ради стихијски. Када Александар Вучић дође из Швајцарске а тамо чује за дуално образовање, сутрадан се појаве и други па кажу – сад сви ми морамо то. То је по оној народној – видела жаба да се коњи кују па и она дигла ногу.

Што се тиче аргумената који су овде изнети, ја ћу мало обрнути ситуацију па кренути од онога што смо слушали од представника владајуће коалиције. Ми смо слушали о свему и свачему: о мостовима, о метроу, малочас и о некаквим распалим авионима; слушали смо, могу слободно рећи, више о Балшиној будућој жени него о самом дуалном образовању. То показује колико су се посланици владајуће коалиције за ову расправу припремили и колико се заиста у то разумеју. О дуалном образовању су причали, и о Аустрији и Швајцарској, и они који тамо очигледно никад ногом нису крочили, који не разумеју какав је систем у тим државама и шта је то што раздваја Србију од тих држава.

Ако причате о Аустрији, поготово о Швајцарској, то су уређене земље...

Кена, седи доле!

(Радослав Милојичић: Повреда Пословника, господине Арсићу.)

То су уређене земље.

Министре, прекините да причате и мало слушајте. Будите пристојни, мало слушајте посланика који вам се обраћа.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колега Шарчевићу, министар вас слуша.

НЕМАЊА ШАРОВИЋ: Не слуша. Не слуша, него прича.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Слуша вас.

НЕМАЊА ШАРОВИЋ: Он је био професор у средњој школи дуги низ година и треба да зна како се на то реагује.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Немојте ви да опомињете министра шта ће да ради.

НЕМАЊА ШАРОВИЋ: Управо је моје да опомињем министра, јер сам ја његово височанство народни посланик, а он је министар, државни службеник, који треба у складу са тим да се понаша. Ако то већ ви не разумете, господине Арсићу, онда ћу га опомињати ја.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Господине Шарчевићу, овде сам ја тај који води седницу. Кад ви будете на мом месту, онда ви то радите.

Шаровићу, изволите, затражите реч поново.

НЕМАЊА ШАРОВИЋ: Могли сте да ме прогласите и за „мортаделу“, не би мене ни то изненадило, али сам и даље Шаровић, нисам Шарчевић, господине Арсићу.

Да се вратимо на суштину. Земље о којима сте ви причали су уређене земље, у којима су се ти системи стварали годинама. Србија таква земља није.

Ми из Српске радикалне странке нисмо априори против те врсте образовања, образовања уз рад. И то је једна од примедба: „дуално образовање“ не значи ништа, требало је то назвати „закон о образовању уз рад“, српски, јасно, једноставно, кратко. Нема потребе да уводите те стране изразе. То што се тај израз можда одомаћио у јавности у последњих годину дана није разлог да га уводите и у закон.

Много је тога у закону што ви пишете на начин који једноставно не приличи закону. У закону се мора бити прецизан, свака реч, свака запета мора имати своје значење. Код вас тога нема, ви пишете описно. Указаћу вам касније на неке од тих ствари.

Више од пола посланика владајуће коалиције читало је са неких папирића и „пушкица“. Да ли бисте ви то дозволили у својој средњој школи? Ја сам се јуче јавио по Пословнику, па је прекинута седница, да кажем да је једна колегиница заиста лепо читала али да је очигледно понела погрешан папир од куће. Нико на то, наравно, неће реаговати.

Основно питање је да ли ће бити злоупотребе или неће. Мени се није свидело то што сте ви јуче рекли, чини ми се превише самоуверено, како ви као министар нећете дозволити да иједно дете буде злоупотребљено. Ви можда имате добре намере, али свакако на Супермена не личите. Такву обавезу на себе не може преузети нико. Ја сам потпуно сигуран да ће бити злоупотреба на различитим странама, и од стране послодаваца и од стране ученика. То је живот и то се не може избећи.

Ви ћете имати великих проблема и да нађете послодавце, поготово у мањим срединама. Јер, ако кренете од тога како данас изгледа привреда Србије, пола Србије је опустошено, пола Србије нема привреду, нема индустрију, како ћете тамо наћи одговарајуће послодавце? Треба послодавце заинтересовати да прођу тај процес лиценцирања, да се уопште у то укључе. Значи, имаћете тај проблем.

Не бих се баш сложио да је искључиви разлог стварање некакве робовске радне снаге, јер образовање уз рад је постојало у Србији и раније.

И треба да постоји, свакако ће онај ко развије одређене стручне способности лакше наћи посао, па макар у некој другој фирми.

Ви пропагирате овде и пишете, у самом закону кажете да је један од принципа принцип једнаких могућности – „обезбеђивање једнаких услова за стицање образовања без икакве дискриминације с обзиром“, па онда набрајате и неке бесмислене ствари. У реду пол, расну, националну, етничку, верску припадност, али каква црна културна припадност?! Шта ће вам то? Ко је то писао? Па кажете даље – сексуалну оријентацију. Хоћете ли децу од 14, 15, 16 година делити на основу сексуалне оријентације и да ли мислите да та сексуална оријентација треба да се испољава са 14, 15, 16 година у средњим школама? Ја заиста мислим да не треба.

Кажете, спречићете дискриминацију на основу места боравка, материјалног стања. То је једноставно немогуће. Немојте стављати у закон оно што је, ваљда је потпуно јасно, немогуће спровести. Како ћете спречити дискриминацију на основу места боравка? Нећете. Нити ћете спречити дискриминацију на основу материјалног стања. Дакле, то су неке ствари које су немогуће.

Онда кажете у члану 7 – у припреми плана уписа, између осталог, треба обезбедити услове за укључивање ученика са сметњама у развоју и инвалидитетом и ученика из осетљивих група. „Осетљива група“ није законски израз. Каква црна осетљива група?! Па ће свако, како му падне на памет, процењивати која је то група осетљива и шта све кроз то може да се провуче.

Немојте да ваш одговор буде – па, ми имамо добре намере. Ви ћете бити министар можда још годину, можда шест месеци, можда и три, не зна се, али је ваша дужност да закон буде тако прецизан да онемогући сваку злоупотребу у будућности, а то се не ради.

У следећем члану ви кажете да могу учествовати „и друге заинтересоване стране“. То нису законски изрази и то није добро.

Оно што је можда једна од добрих страна овог закона јесте то што ступа на снагу сад након доношења, али се неће примењивати још две године. Ја сам, право да вам кажем, сигуран да ће ово бити један од оних закона за које ћемо одлагати примену. Ми то често радимо у Народној скупштини и то није нешто што је ново.

Ви, господине министре, тврдите да су ово озбиљни закони, али вас питам зашто онда и расправа није озбиљна и зашто дозвољавате да вас понижавају и да се расправља о седам тачака истовремено, седам тачака које никакве везе с везом немају. Пословник о раду Народне скупштине каже да „Народна скупштина може да одлучи да обави заједнички начелни претрес о више предлога закона који су на дневном реду исте седнице, а

међусобно су условљени или су решења у њима међусобно повезана“. Ви сте, господине министре, паметан и искусан човек и ја вас питам – на који начин је, објасните ми, Предлог закона о дуалном образовању међусобно условљен и повезан са законом о потврђивању Конвенције о нуклеарној сигурности? Хајде, молим вас, објасните, да видимо какве везе има Конвенција о нуклеарној сигурности ...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Приводите крају, колега Шаровићу.

НЕМАЊА ШАРОВИЋ: Колико још имам?

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Протекло је управо.

НЕМАЊА ШАРОВИЋ: Десет минута, завршавам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Немате десет минута.

НЕМАЊА ШАРОВИЋ: Ево, као што сте видели, таман када сам кренуо о првом закону, већ се завршава.

Да ли вас је срамота, господине министре ... (Искључен микрофон.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има министар, господин Шарчевић.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Није ме срамота, одмах да вам кажем, ничега. Поносан сам што сам у Влади Републике Србије, ево, то да вам кажем. А да ли је неко гледао шта раде Швајцарци... Па лепо је да гледамо шта раде паметнији од нас, има шта да се научи.

Ово што сте рекли, ова четири закона су повезана, чине једну комплементарну везу: дуално је део средњег, основно и предшколско чине целину са усвојеним законом од онда. Није моја кривица што не могу ући са свим законима, дуго би трајало, и ово је предуго. То је сет закона који је врло повезан. Конвенције су наравно плус, сигурно да нису – и. Једноставно, оне су морале да уђу на ред кад-тад јер имамо заиста велике невоље што то нисмо усвојили ранијих година. Мислим да не сметају, да се одвојено дискутује једно с другим.

Иначе, не за вас, него због јавности, претходни говорник је рекао нешто, имамо јако занимљивих дуалних профила, не само за авијацију. Рецимо, имате профиле који су везани за истраживање нафте и гаса, са НИС-ом, где се у Зрењанину предвиђа даљи наставак школовања тих дечака и девојчица у Русији на најпрестижнијим руским универзитетима. Та веза је добра, постоји са свим земљама са којима добро сарађујемо и чија искуства можемо да нађемо.

Иначе, врло пажљиво сам записивао све што сте причали. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: По Пословнику реч има народни посланик Балша Божовић.

БАЛША БОЖОВИЋ: Захваљујем, господине председавајући.

Рекламирам члан 107, достојанство Народне скупштине. Министар Шарчевић је, господине Арсићу, малочас изговорио да су Швајцарци

паментнији од нас и тиме увредио сопствени народ и грађане наше државе. Не мислим да су Швајцарци паметнији од нас, мислим да су њихове политичке елите, посебно њихова влада је паметнија од наше владе па је успела да успостави владавину права и да преко владавине права омогући привреди Швајцарске и осталим секторима да се развијају, за разлику од Србије која не познаје владавину права.

Дакле, ви сте проблем, господине Шарчевићу, а не народ у Србији и не грађани Србије, који су много паметнији од вас.

Захваљујем.

ПРЕДСЕДНИК: Не могу да вам дам одговор на повреду Пословника, члана 107, која није била повреда Пословника него шанса да...

(Балша Божовић: Нисте били у сали.)

То ме баш спречава да пратим пренос.

(Балша Божовић: Где, на телефону?)

Не, него у кафићу са вама, Балша Божовићу, одакле ви пратите дешавања. То је мој одговор на лажну повреду Пословника, члана 107.

(Балша Божовић: Са вама не бих седео.)

Немојте да будете дрски и безобразни. Значи, ово није била повреда Пословника, ово је злоупотреба Пословника.

Реч има Александар Мартиновић, повреда Пословника.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Члан 27, госпођо Гојковић.

Јуче сам позвао Балшу Божовића да понесе свој индекс. Ево, ја сам свој понео.

Видите како су нервозни – чим се помињу индекси, они који стално причају како смо ми из Српске напредне странке покуповали неке дипломе, докторате итд. одмах се унервозе. Ево мог индекса, господине Божовићу, а ја сада питам – где је ваш?

ПРЕДСЕДНИК: Посланиче, пустила сам вас тачно двадесет седам секунди, колико и Балшу Божовића. Хвала вам.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Желим да кажем, госпођо Гојковић, да ми који смо купили дипломе, који смо фалсификовали докторате, који не припадамо овој грађанској елити којој припада Балша Божовић, имамо за председника странке човека који је... Ево, ово је копија индекса Александра Вучића... (Искључен микрофон.)

ПРЕДСЕДНИК: Хвала, посланиче, то ћемо даље у дискусији. Тачно сам вас пустила онолико колико је Арсић пустио Балшу Божовића.

Није било повреде Пословника.

Хвала вам.

(Балша Божовић: Седи доле!)

Немојте да вичете. И, „Седи доле!“ не можете да говорите другим посланицима.

Не знам колико доле треба да седне, Балша Божовићу, пошто седи.

Немојте, молим вас, ово није ниво парламента који представља грађане Србије. Немојте да вичете.

(Немања Шаровић: Реплика.)

Нисте добили реплику.

Реч има Србислав Филиповић.

Изволите.

СРБИСЛАВ ФИЛИПОВИЋ: Хвала, председавајућа.

Господине министре, даме и господо народни посланици, драги грађани Србије, сведоци смо данас једне историјске реформе у Србији, реформе образовања. Реформа образовања је за наше друштво можда и најважнија, јер од тога како ће наше образовање у овом веку да изгледа, како ће наша деца да се школују, каква ће знања да стичу и колико ће спремна за тржишну утакмицу да излазе из школа и са факултета зависи како ће наша земља да изгледа и да ли ће постојати у наредном веку.

Док сам слушао примедбе, ако то може да се назове примедбама, то је више демагогија из редова опозиције, могу да кажем – хвала богу што је њихово време истекло, јер тиме време за Србију и за грађане Србије и за добро Србије ...

ПРЕДСЕДНИК: Немања Шаровић добија опомену зато што омета рад парламента тиме што виче на председника парламента док посланик говори.

СРБИСЛАВ ФИЛИПОВИЋ: Добро је, као што сам рекао, да је њихово време истекло, јер је време да грађани Србије побеђују, да наша деца уче, да нам школе буду све боље и квалитетније и да ова држава буде све успешнија.

Чуо сам примедбу да ми као власт немамо визију. Они сигурно они имају визију – имају визију да њихове руке буду у нашим џеповима, поново у џеповима грађана Србије. То више никада неће да се понови у овој земљи. Никада више неће лепљиви прсти опозиције бити у џеповима грађана Србије.

Због чега је дуално образовање за нас и за децу у Србији изузетно важно? Важно је зато што смо ми у претходним временима имали случајеве да деца из средњих стручних школа изађу а практично знање немају. Наша су деца углавном била добри или одлични теоретичари, али слаби практичари. То је оно што морамо да променимо у свом образовном систему, да наша деца, када изађу из школа, имају конкретно знање, да имају одређено радно искуство. Када конкуришу за радна места и када

пролазе тестирања, да покажу да имају и практична знања и да ће бити од користи приватном послодавцу. А ако и не раде код неког послодавца, оно што је још боље за њих, да су спремна за тржишну утакмицу, као што сам рекао на почетку, да покрену своју компанију, свој приватни бизнис и да од свог живота учине нешто добро.

Добро је и то што смо за ова два дана дискусије видели да неки не желе да се било шта промени у нашем образовном систему јер у томе виде своју шансу; ако нема никаквих промена, ако је овом друштву лоше или ако тапка у месту, то је прилика за њих да се можда некада врате и да их можда неко поново изабере. Свака промена, промена набоље, њих удаљава од прилике да се врате на грбачу грађана Србије и да поново плачкају овај народ. Уверен сам, ако буду имали прилику на неким наредним изборима, да неће успети и да ће грађани и кроз ове дискусије и кроз то како они виде систем образовања видети на који начин они виде будућност ове земље.

Сигуран сам да наша држава предвођена Александром Вучићем и Владом какву имамо данас може само да иде напред, да се у њој све боље живи и да ће бити све боље место за ученике, да остају у нашој земљи, да овде отварају своје приватне компаније и да се наше приватне компаније са тим младим људима шире даље по свету.

Хвала вам.

ПРЕДСЕДНИК: Изволите, повреда Пословника.

НЕМАЊА ШАРОВИЋ: Госпођо Гојковић, повредили сте чл. 103, 104. и 27. Пословника о раду Народне скупштине.

Кренућу од права на реплику, то је прво право које сте повредили. Ја сам се за реплику јавио још док ви нисте били у сали, док нисте ушли. На ту реплику сам имао право. Дискутовао сам у нормалном и цивилизованом тону са министром. Он се јавио након мене, погрешно протумачио моје излагање, а мени сте ускратили право које сте пре тога дали свим посланицима. Дакле, никаквог разлога није било да се диже тензија, а тензију су дизали поново представници владајуће коалиције који се јављају да злоупотребљавају Пословник, што ви толеришете и дозвољавате.

Затим сте господину Мартиновићу рекли: „Ево, дала сам вам двадесет седам секунди“, па се то онда продужило даље, и даље, и даље, иако је било потпуно јасно да не говори о закону нити о било којој конкретної повреди од стране председавајућег, на шта је једино могао да укаже у складу са Пословником.

Ја сам рекао вашем колеги Арсићу који је председавао у том тренутку да вам то каже. Претходно сам се јавио за реплику, када сте ви одговорили – нема права на реплику, одлучила сам у складу са чланом 27.

Морам вам рећи једну ствар: када одлучујете у складу са чланом 104, он вам не даје право да то одредите на основу своје слободне воље или тренутног расположења, па да кажете сад има реплика, сад нема реплика, сад могу повредити Пословника, сад не могу. Ви одлучујете на основу норми које су у Пословнику. Ако су оне испуњене, ви сте дужни да омогућите право на реплику.

А право да се укаже на повреду Пословника увек постоји, никад га не можете ускратити. Морате прво саслушати.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала лепо.

Количина речи коју сте изговорили не може да замагли суштину, а то је да злоупотребљавате повреду Пословника да бисте што дуже говорили, јер је ваша посланичка група потрошила време.

Члан 104... Ви сте овде минимум годину дана, да не рачунамо претходни стаж. Члан 104. врло јасно говори – о претходним правима посланика, о коришћењу права из ст. 1. и 2. одлучује искључиво председник Народне скупштине. Све остало је у складу са вашим настојањима да кажете још понешто у овом току седнице.

Према томе, уопште нисте у праву и злоупотребљавате повреду Пословника по ко зна који пут и тиме обесмишљавају постојање института повреде Пословника.

Реч има Маја Виденовић.

Имате три минута и деветнаест секунди.

МАЈА ВИДЕНОВИЋ: Хвала, председнице.

Господине министре, даме и господо, колегинице и колеге, знате, највећи број закона са којима ова влада долази у парламент не кореспондира са реалношћу. Без икакве визије, без икаквог циља, потпуно не кореспондира са реалношћу.

Нажалост, овај закон о коме данас говоримо, а то је Предлог закона о дуалном образовању, најтачнија је визија ове власти. Најтачнија визија и порука грађанима како Српска напредна странка, како ова влада види грађане Србије и, много важније, будућност ове земље.

На неколико кључних ствари, колико ми време дозвољава, само желим, министре, надам се да пажљиво слушате, да скренем пажњу. Тренд развоја привреде у модерном свету је такав да постоји целоживотно учење. Шта то заправо значи? То значи да све одговорне владе, свуда у свету, реформе образовања и образовање постављају као приоритет и труде се да млади људи што дуже остану у неком облику образовања. Ова влада, томе смо сведоци свакога дана, ставља као приоритет трогодишње дуално образовање. Значи, каскамо не само за модерним тенденцијама, него за одговорношћу за будућност ове земље.

Када говоримо о људским правима – то је сегмент о коме смо данас мало говорили а мислим да је јако важан – знате, када за приоритет поставите дуално образовање а не начин да се млади мотивишу, да се образују, да остају у овој земљи, да им правите подстицај, да се такмичимо у томе по најбољим решењима, ви на тај начин злоупотребљавате сиромашан положај ученика који ће због свог материјалног статуса у неком тренутку изабрати нешто што је нужда. На тај начин му ускраћујете право на образовање. Када о томе говоримо, говоримо о уставној категорији да сва деца и сви ученици имају право на квалитетно образовање, а ви им као највећу иновацију постављате нешто што је дуално образовање.

Недопустив је положај ученика који ће бити у дуалном образовању у случају да фирма код које су они на радном учењу оде из земље, када фирма којој дајемо субвенције престане да добија те субвенције и реши да побегне из земље, када та деца раде на некаквим машинама које се у савременом свету превазилазе и такве машине више не постоје.

Поштујући време, желим само да скренем пажњу на неколико ствари. Незапосленост младих је последица атмосфере у друштву, последица тога да имамо урушене институције, последица тога да немамо владавину права, а не – неће се млади људи запослити због тога што немамо дуалног образовања. То је невероватно злонамерна подметачина коју нудите грађанима.

Како СНС види грађане Србије, ово је програм СНС-а за будућност и то је најтачнији опис овога закона. Каква је то мрачна слика будућности! Овим се индиректно ускраћује шанса за образовање младим људима. То је злоупотреба сиромашних. Ово је страшна порука да смо ми друштво будућности јефтине радне снаге, понижених младих људи, од власти. И то све долази од власти у којој седе људи са сумњивим дипломама, са сумњивим докторатима, од којих су сви квалификовани да буду на радним местима на којима су данас. Дакле, ово је програм Српске напредне странке – понижена и јефтина радна снага, која каска за модерним светом. То су разлози због којих је овај закон погрешан.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има народни посланик Александар Мартиновић.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Захваљујем, госпођо Гојковић.

Да одговорим овој грађанској елити која не зна ко је Надежда Петровић, ко је Милутин Миланковић и ко је Слободан Јовановић и која нам стално држи предавања о неким фалсификованим дипломама. Ево, ја сам данас донео свој индекс, ја који сам глуп, који сам необразован, који не припадам елити. Господин Божовић свој индекс није донео. А фотокопирао сам и индекс председника наше странке и председника Републике

Александра Вучића. Ево, ако ми дозволите, пошто ми немамо шта да кријемо, ми смо народна партија, отворени смо за народ, хоћемо да народ зна све о нама, ја ћу сада, даме и господо народни посланици, драги пријатељи, да вам прочитам само неке оцене које је добио овај неуки, необразовани човек који не припада грађанској елити којој припадају ови из Демократске странке, а зове се Александар Вучић

Завршио је Правни факултет у Београду са просечном оценом 9,44.

(Маја Виденовић: Извините, каква је ово реплика?)

Из Увода у право добио је...

(Александра Јерков: А где је индекс Томислава Николића?)

Видите како су нервозни. Не знам шта им је.

Из Увода у право добио је 10, из Опште социологије добио је 10, из Уставног права добио је 10, из Политичке економије код господина Лабуса (дакле, код некога ко је био његов политички противник и политички неистомишљеник) господин Александар Вучић, тај неуки и необразовани, добио је 10. Код госпође Весне Ракић Водинелић, ако се не варам, уважене представнице партије Зорана Живковића...

ПРЕДСЕДНИК: Време, хвала вам. Доста је десетки.

(Александар Мартиновић: Наставићу. Хвала вам.)

Он је само рекао да сте се јуче обавезали да ћете донети индекс. Добро, биће све у реду. Када буде елемената за реплику, ви ћете наставити.

(Балша Божовић: Ево времена за реплику.)

Исто правило важи као и за Немању Шаровића, члан 104. ст. 3.

Народни посланик Марко Ђуришић, по Пословнику.

Изволите.

МАРКО ЂУРИШИЋ: Хвала, председавајућа. Сматрам да сте управо повредили тај члан 104. Пословника, став 3, који вама даје за право, ви одлучујете о праву посланика да добије реч за реплику. То јесте ваше право, али је врло важно да установимо како ви користите то своје право.

Значи, ви користите то своје право тако да посланици СНС-а, ваше посланичке групе, могу да добију реч увек када затраже, без обзира на то да ли су испуњени услови из ст. 1. и 2. члана 104, а да посланици опозиције не могу да добију никада, кад су испуњени услови, зато што се ви позивате на став 3. који вама као председавајућем даје то право.

То је врло важно, да установимо на који начин ви користите овде Пословник, на који начин злоупотребљавате своје право, издигнете се изнад позиције председавајућег, који треба да се односи подједнако према свим посланицима, и искључиво дајете право на реплику посланицима своје посланичке групе, када год затраже, без обзира на то да ли су испуњени услови из ст. 1. и 2. Мислим да то треба понављати овде, и понављаћемо

сваки пут, да би грађанима који гледају било јасно на који начин сте обесмислили расправу у овом парламенту не дајући иста права свим посланицима.

Не кажем да је Пословник лош, он је написан како је написан, кажем да га ви примењујете недоследно, неконзистентно, тенденциозно, дајући право само колегама из ваше посланичке групе да се јаве када год зажеле и да говоре о било чему.

ПРЕДСЕДНИК: Наравно, ово сте рекли само да бисте мене извређали, али није никакав проблем, и сами сте рекли да члан 104. говори о томе да председник или председавајући...

(Марко Ђуришић: Наравно да сам све рекао да бих вас извређао.)

Хвала што добацујете па не дозвољавате ни да се одговори. То само говори о вама, посланиче, и вашим намерама. Хвала вам пуно.

(Марко Ђуришић: Ваше понашање то говори.)

О мом понашању ће судити грађани Србије на изборима.

Толико о вашим увредама.

Члан 104. је врло јасан. То што ви говорите је замагљивање суштине. Уосталом, саветујте се са писцем овог пословника, а то је Ненад Константиновић, и са колегиницом Горданом Чомић која је више него ригидно примењивала овај пословник. Али вам се то... Да, о томе ће сведочити посланичке групе.

Хвала вам, хвала што добацујете све време, није никакав проблем, ствар васпитања.

О томе ће сведочити читаве посланичке групе које су биле искључене и избачене са заседања овде по неколико месеци.

(Марко Ђуришић: Не као ви. Хоће, хоће.)

А притом...

Ево, молим да видите како поступа један фини посланик опозиције који говори да су повреде Пословника у питању и онда узме да телефонира и прича с неким ван сале.

(Марко Ђуришић: Консултујем се са аутором Пословника, рекли сте да се консултујем.)

Ова слика говори више од било чега што ћу ја изговорити данас.

Тако је.

Хвала, посланиче, много сте ми помогли пошто је читава јавност Србије видела како ви ћаскате док председник, у складу са Пословником, покушава да вам објасни, да.

(Марко Ђуришић: Како нисте у праву.)

Хвала вам пуно, пауза од минут, да се посланици опозиције истелефонирају, ћаскају, причају итд.

(Александра Јерков: Да ли можете да будете мање безобразни?)

Могу, посланице Јерков, мање да говорим. Да, могу мање да говорим. Кад седнем у клупе, онда ме опомињете зашто говорим. Смислите шта желите од председавајућег. Али, оно моје обећање да читаве посланичке групе које нису уопште у сали избацити нећу...

Барем не разговарам са вама са рукама у џеповима. Толико о елити.

(Радослав Милојичић: Пауза је, чини ми се, минут. Ви дате паузу од петнаест минута и кренете после пет минута.)

Нити седим на наслону столице у парламенту.

(Радослав Милојичић: Па где да седнем, немам јастук.)

Само напред, удрите по мени, извређајте ме, није никакав проблем. Свако има своје гласаче, вероватно ви представљате своје, ја своје, и боже мој. Тако је.

(Радослав Милојичић: А ви немате ниједног гласача?)

(После паузе.)

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем, посланиче, што овим говорите о грађанима Србије који су изашли на изборе. Свака част. Хвала лепо.

Идемо даље.

Реч има Тања Томашевић Дамњановић.

(Маја Виденовић: Имам право на реплику.)

Члан 104, став 3.

Изволите.

ТАЊА ТОМАШЕВИЋ ДАМЊАНОВИЋ: Хвала.

Поштована председнице, поштовани господине министре са сарадницима, колеге и колегинице народни посланици. Данас је пред нама изузетно значајан Предлог закона о дуалном образовању којим се омогућава систематичан, рационалан и постепен приступ у увођењу и развијању дуалног образовања, уз свеобухватно сагледавање процеса од почетка до краја школовања. Такође, јасно дефинисан систем права и обавеза школе, послодаваца, ученика треба да обезбеди укључивање већег броја компанија и школа у нови модел практичне наставе, усклађивање образовања са потребама привреде и могућност да компаније добију одговарајуће кадрове, а ученици одговарајућа знања, вештине и способности, чиме ће се омогућити бржа и лакша запошљивост младих.

Важећи Закон о средњем образовању и васпитању уређује само практичну и професионалну праксу коју школа може да остварује у сарадњи са привредним друштво, установом, другом организацијом или другим правним лицем, али нису прецизирани услови под којима та сарадња треба да се одвија, односно под којима се обавља учење кроз рад у реалном радном окружењу.

Зато су неопходна прецизна законска решења, са јасно регулисаним правима и обавезама, која ће повезати интересе државе, послодаваца, радника и ученика и стручно образовање ставити у функцију привредног раста и развоја.

Чланом 11. Предлога закона таксативно су наведени услови које послодавац мора да испуни ради извођења учења кроз рад, који се односе на обављање делатности која омогућава реализацију садржаја учења кроз рад прописаних одговарајућим планом и програмом наставе и учења; простор, опрему и наставна средства за рад; број лиценцираних инструктора; обезбеђивање примене мере безбедности и здравља на раду.

Проверу испуњености услова послодаваца за извођење учења кроз рад врши Привредна комора Србије, која у том поступку образује комисију за утврђивање испуњености услова за извођење учења кроз рад.

Присуство ученика у компанијама одређено је наставним планом и програмом.

Дуално образовање заснива се на обавези да се сви у овом процесу руководе најбољим интересима ученика, у складу са принципима као што су партнерство школе и послодаваца, успостављање социјалног партнерства на локалном нивоу, професионалност, етичност, осигурање квалитета, каријерно вођење и запошљивост, доступност, релевантност, проходност, целоживотно учење и право избора и принцип једнаких могућности.

За разлику од наших колега из опозиције које су говориле о томе да је овај закон лош, неморалан, да ћемо њиме увести робовласнички систем, које критикују све што се добро ради за ову земљу и за грађане Србије – а они на то имају најмање права јер сви добро знамо, а знају и грађани Србије, шта се дешавало за време њихове владавине, како су упропастили ову земљу и довели је на ивицу банкрота – Српска напредна странка и председник Александар Вучић сматрају да је дуално образовање врло важна тема за будућност Србије. Самим тим, бринемо за будућност ове земље и будућност ових младих људи.

Ми морамо да променимо своје навике, да схватимо да док учимо морамо да радимо; исто тако, док радимо, морамо целог живота да учимо.

Дуално образовање је неопходно због запошљавања, раста БДП-а, животног стандарда, европских интеграција, односно за сва најважнија питања за која морамо да дамо најбоље резултате. Изузетно је важно јер се економски раст земље заснива на расту индустрије, будући да се у индустрији суочавају са огромним недостатком образоване радне снаге. Дуалним образовањем стичу се компетенције за брже запошљавање младих људи, подстиче се предузетнички дух код младих људи.

Дуално образовање значи суштинску, дубинску и стратешку промену Србије и СНС ће у дану за гласање подржати овај предлог закона, као и све друге предлоге.

Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Изволите.

Маја Виденовић, Пословник.

МАЈА ВИДЕНОВИЋ: Председнице, непосредно по учињеној повреди сам се пријавила за реч, члан 103. Дужни сте да ми дате реч да укажем на повреду Пословника коју сте учинили дајући реч господину Мартиновићу, који се јавио за реплику на моју дискусију и брутално злоупотребио Пословник, што управо и сада чини. Ми знамо да је колега Мартиновић склон да чита приватне твитове грађана, пресуде суда, а ево и индекс Александра ... (Искључен микрофон.)

ПРЕДСЕДНИК: Повреда Пословника се не односи на дискусије.

(Маја Виденовић: Ја образлажем све то.)

Не образлажете, него образлажете оно што је он изговорио.

Ви сте рекли да сам повредила тиме што вам нисам дала реплику, а онда сте почели да говорите о Александру Мартиновићу.

(Маја Виденовић: Ја сам лепо рекла члан 103, а члан 104. је реплика, ви то треба да знате.)

Хвала пуно што ме ви опомињете на садржину Пословника.

Члан 103, да видимо шта уопште образлажете.

Пријавите се поново.

МАЈА ВИДЕНОВИЋ: Члан 103, председнице, немојте да читавате нешто што нисам рекла.

(Председник: Почели сте о њему да причате.)

Члан 103. Прекршили сте Пословник тиме што сте господину Мартиновићу дали реплику на моје излагање. Никаква реплика није била, него злоупотреба Пословника. Дозволите да у три реченице образложим оно што тврдим, а то је да сте прекршили Пословник дајући реч господину Мартиновићу.

Та повреда, поштујући Пословник, изгледа овако: господин Мартиновић, који је склон да чита приватне твитове грађана, да их на тај начин етикетира, да показује фотографије, да данас овде и претходних дана чита пресуде суда и коментарише их, а данас чита индексе и оцене које је добио Александар Вучић и начин на који је завршио...

(Председник: Он не може да повреди Пословник.)

Образлажем повреду, молим вас да ме саслушате.

Уколико је то највеће достигнуће Александра Вучића, има да...

ПРЕДСЕДНИК: Не може овако. Видим да сте се договорили да данас вређате Александра Мартиновића, не долази у обзир.

(Смех у сали.)

Шта је смешно? То је по кафићима смешно, а у парламенту није.

Значи, овај парламент ће бити или место за поштовање, или ће бити оно што ви желите, да срозамо тај ниво и да вичемо „повреда Пословника“ и онда говоримо шта хоћемо. Повреде Пословника лажне не постоје.

Реч има народни посланик Милован Кривокапић.

Изволите.

МИЛОВАН КРИВОКАПИЋ: Хвала.

Поштована председавајућа, уважени министри са сарадницима, министре и поштоване колегинице и колеге, данас ћу рећи шта значи доношење свих ових закона из области образовања за нас на Косову и Метохији пошто, слушајући јуче и данас, не видех да је иједан од ових душебрижника који сваки дан користе Косово и Метохију за скупљање јефтиних поена проговорио и једну једину реч.

Проблеми у образовању препознати од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије на простору Косова и Метохије још су израженији, па имамо посебну обавезу да подржимо доношење закона о дуалном образовању. Сви закони који су донети и које треба да донесемо из области образовања дају образовним установама на простору Косова и Метохије сигурност да ће остати у систему образовања Републике Србије.

Без опстанка образовних установа на простору Косова и Метохије у систему образовања Републике Србије, као и доношења свих ових закона, нема опстанка Косова и Метохије у саставу Републике Србије. Млади су гарант нашег опстанка и развоја Косова и Метохије и очувања институција Републике Србије на овим просторима.

Образовне установе на простору Косова и Метохије имају посебну обавезу доследне примене нових закона о образовању, јер само квалитетом рада можемо оправдати напоре које Влада Републике Србије улаже у наш развој и унапређење програма и наставног кадра наших образовних установа. Побољшање просторних капацитета, квалитета опреме и стручног кадра на којем ради Влада Републике Србије, уз доследну примену нових закона о образовању, створиће услове за наш опстанак на простору Косова и Метохије.

Председник Републике Александар Вучић, СНС, Влада, Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије и Канцеларија за Косово и Метохију дали су подршку предлогу новог закона о образовању.

Закон о систему образовања мења систем рада и учења. То је револуционарна промена коју реформа доноси, како рече министар Шарчевић. Усвајањем свих ових закона о образовању Народна скупштина допринеће очувању образовања Републике Србије на простору Косова и Метохије.

Искористио бих само пар секунди да се у име свих студената и просветних радника захвалим министру Шарчевићу и пренесем му поздраве и задовољство просветних радника, студената и народа Косова и Метохије због његове најновије посете и одлуке да дође иако су га десетпетнаест дана пре тога вратили са прелаза. Ви сте били упорни и дошли сте, дали сте нам подршку и подигли морал и вољу да и даље живимо, боримо се и останемо на својим вековним огњиштима. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има народни посланик Снежана Богосављевић Бошковић.

СНЕЖАНА БОГОСАВЉЕВИЋ БОШКОВИЋ: Поштована председнице, господине министре са сарадницима, уважени народни посланици, поштовани грађани Србије, тема парламентарне дебате овог скупштинског заседања изузетно је важна, јер кроз предложене законе у фокусу наше дискусије су млади и њихово образовање.

Свако озбиљно и одговорно друштво тежи да за своје младе генерације обезбеди што је могуће боље и квалитетније образовање. Посебан изазов образовног система је квалитетно, ефикасно и функционално средње стручно образовање. Изазов је утолико већи, јер ово образовање мора да буде и динамично и флексибилно, мора да прати научна и техничка достигнућа, али и савремене токове економије, привреде и развоја друштва у целини.

Тако данас од средњих стручних школа очекујемо школоване техничаре, занатске раднике, мајсторе различитих профила који су усвојили неопходна теоријска знања, али и овладали потребном праксом и вештинама како би се брзо и лако укључили у посао у струци. Запослење у струци је важно за сваког појединца који је стекао диплому средњег стручног образовања ради његове личне и професионалне каријере и просперитета, али је важно и за друштво у целини јер се тиме поспешује смањење незапослености, јачање предузетничког духа и економски напредак заједнице.

Верујем да су ово били најважнији мотиви Владе и Министарства просвете да предложи закон о дуалном образовању о коме данас дискутујемо.

Овим законом, између осталог, правно се уређују питања партнерства средњих стручних школа и привреде, тј. школа и ученика са

једне стране и привредних друштава и компанија са друге стране, у обликовању знања и практичних вештина будућих техничара, занатских радника и мајстора различитих профила. Ово партнерство је важно будући да је иза наше привреде дугогодишњи транзициони период праћен огромним потресима и променама, пре свега променама у облику својине. Тако смо од друштвене својине за непуне две деценије добили привреду претежно у приватном власништву.

Данас спремност привредних субјеката да отворе своја врата за практичну наставу наших средњошколаца сматрам позитивним гестом и напретком у развоју образовања и друштва у целини. Верујем и да ће велики број ученика након завршетка школовања управо у компанијама где су стицали практична знања наћи своје стално запослење.

У контексту дискусије о дуалном образовању и учењу уз рад желим да истакнем да су практична настава и обука у нашим средњим стручним школама дубоко утемељене и да имају дугогодишњу традицију.

Ако нам је циљ знање, али и практична обученост и вештине, нема сумње, најбољи пример су наше пољопривредне школе. У овим школама знања се стичу у учионицама, а пракса и вештине на школским економијама. Вредне пажње и похвале су управо ове школе које су, пре свега зарад практичне наставе и свих стручних предмета, очувале и развијале своје школске економије кроз вишедеценијски рад, знање и ентузијазам просветних радника и бројних генерација ученика.

Стога сматрам да наше пољопривредне школе у Свилајнцу, Пожеги, Краљеву, Лесковцу, Шапцу, Пожаревцу, Сомбору, Футогу и другим местима треба да наставе, али треба им и помоћи да и даље одржавају и развијају своје школске економије, јер ове економије су сигурна, проверена база за стицање практичних знања и вештина техничара у области пољопривреде, ветерине и шумарства.

Вредан пажње и помињања је пример Млекарске школе у Пироту. Ученици ове школе се, поред учења, баве и прерадом млека и производњом производа од млека. Дневно се у занатској радионици ове школе преради преко 3.000 литара млека. Њихови производи (качкаваљ, бели сиреви, јогурт) налазе се у продаји и на трпезама широм Србије, а радо их купују и странци. Бенефити оваквог начина учења су веома квалитетна, функционална, стручна знања ученика ове школе, а бенефити школе су могућности да од продаје сира и других млечних производа улаже у развој технологија у овој области и тиме унапређује образовање својих ученика.

Ово говорим и као професор универзитета који ради на образовању агрономских стручњака, али и као претходни министар пољопривреде, када сам посетила велики број наших пољопривредних школа. Модел рада ових

школа, који укључује обавезну практичну наставу и обуку на сопственим економијама, сматрам једним од најорганизованијих у систему средњег стручног образовања у нашој земљи.

Наравно, у неким другим областима (машинској, металској, дрвнопрерађивачкој, текстилној итд.) није могуће на овако директан и транспарентан начин организовати практичну наставу и обуку, али зато највећи број ових школа има сопствене радионице, где ученици уз професоре и наставнике практичне наставе такође стичу важна стручна, практична знања и вештине. Због тога је важно не занемарити и не деградирати значај школских радионица и улогу наставника практичне наставе.

Штавише, сматрам да би било добро у оквиру високог образовања, на пример високих струковних школа и њихових специјалистичких студија, увести и програм школовања наставника практичне наставе. Некада смо, као што знате, у Врању имали Високу школу за школовање наставника практичне наставе машинске и металске струке. На тај начин би и просвета и привреда добиле на квалитету, јер би и у редовном образовању и у учењу уз рад били ангажовани компетентнији професори и инструктори.

Полазећи од свега овога, предлог овог закона видим као жељу да се унапреди наше средње стручно образовање, посебно у оним областима где се практична настава и обука могу боље и квалитетније организовати у реалном привредном сектору, тј. у компанијама које за то имају могућности и исказују спремност за партнерство са нашим средњим стручним школама.

Дакле, јасно је, Предлог закона о дуалном образовању нуди решења за достизање нама важних циљева, а само неке од њих ћу поменути: квалитетније, ефикасније и функционалније средње стручно образовање; приближавање овог образовања потребама привреде; већа запосленост одшколованих кадрова; јачање предузетничког духа младих и, као резултат тога, новоосноване занатске радионице, мала и средња предузећа. Због тога сам уверена да ће и пројектовани исход, економски напредак заједнице, сасвим сигурно уследити након примене ових законских решења.

Због свега наведеног Посланичка група СПС подржаће закон о дуалном образовању, као и друге предлоге закона из овог претреса, о којима ће говорити моје колеге из посланичке групе. Хвала лепо.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има представник предлагача, министар Младен Шарчевић.

Изволите.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Захваљујем се вама што сте једну лепу тему отворили. Обишао сам пуно пољопривредних школа и мислим да нам је то сјајан ресурс. Тамо су већином четворогодишња занимања. Осим свега

што сте набројали, тамо постоје и научни центри; значи, заиста је ту наука отишла даље.

У Руми смо недавно отворили прасилиште и генетски материјал који сада служи целој регији јужног Срема да могу да подстакну своје индивидуалне пољопривредне произвођаче да и они имају бољи генетски материјал. Тако да склоп науке и комплетно дигитализовани модели децу уче и ИТ-у у пољопривреди. А веза са *Biosense* институтом и високотехнолошким наукама и пољопривредним школама, газдинствима такође је нешто што је урађено за задњих годину дана. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, министре.

Повреда Пословника, народни посланик Вјерица Радета.

Изволите.

ВЈЕРИЦА РАДЕТА: У сусрет данашњој седници, када ћемо постављати питања члановима Владе Републике Србије, односно када ће постављати вероватно представници посланичких група владајуће већине, као што је то иначе било, скрећем пажњу на члан 205. став 2. Пословника.

Влада је била обавезна да нас писменим путем обавести који од министара неће моћи присуствовати данашњој седници. Господине Милићевићу, Влада је била у обавези да то уради три дана пре ове седнице, а ми смо обавештење да неће бити госпођа Нела Кубуровић, Душан Вујовић, Александар Вулин и Владан Вукосављевић добили пре пола сата. Дакле, Влада Републике Србије наставља да вређа достојанство Народне скупштине.

Ово заиста не може и не сме да се толерише. Морате да скренете пажњу Влади Републике Србије, ви који имате ту врсту комуникације, ви представници владајуће већине, да их то што су, ето, показали добру вољу, а имају обавезу да дођу данас, такође обавезује да поштују Пословник Народне скупштине.

Нажалост, ми данас нећемо моћи говорити ни о повредама Пословника зато што радимо по Пословнику који народним посланицима апсолутно ускраћује, или готово апсолутно ускраћује, да раде свој посао.

Ја сам зато искористила да говорим... Можда ово није буквално, у складу с овим пословником, кршење Пословника, али кршење и вређање достојанства Народне скупштине од стране Владе Републике Србије јесте. Није требало ово да им дозволите, морали сте да их упозорите. Или бар да се данас председник Владе извини због овога Народној скупштини и грађанима Србије. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Мислим да сте кроз питање које сте поставили, а везано је за повреду Пословника на коју сте указали, дали заправо и одговор који сам ја желео да вам пружим.

Дакле, не тиче се овог дела седнице повреда на коју сте указали. Оно што је за нас јако важно јесте да ће тај део седнице који ће бити одржан од 16 до 19 часова бити јасно и прецизно дефинисан и уређен у складу са Пословником о раду Народне скупштине Републике Србије, члановима 204–209. Тај посао свакако јесте на нама и он ће бити одговорно одрађен.

С друге стране, пренећемо вашу сугестију, али мислим да је далеко важније да ће посланици бити у могућности... Јер, слушали смо претходних дана од стране појединих посланика опозиције да Влада не сме да се појави пред посланицима. Ево, данас од 16 часова, последњи је четвртак у месецу, Влада ће бити у Народној скупштини Републике Србије.

(Марко Ђуришић: После четири месеца.)

И ви ћете, господине Ђуришићу, имати могућност да поставите питање. Дакле, Влада ће бити у Народној скупштини.

Не мислим да сам учинио повреду Пословника, али обавеза ми је да вас питам да ли желите да се Народна скупштина у дану за гласање изјасни о указаној повреди. (Не.)

Захваљујем.

Повреда Пословника, народни посланик Александар Мартиновић.

Изволите.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Даме и господо народни посланици, повређен је члан 107, достојанство Народне скупштине.

Мислим да моја уважена колегиница, која је иначе добар правник, није баш најбоље прочитала Пословник, јер је рекла да они, тј. посланичка група којој она припада, неће имати могућност да поставе питање Влади. То једноставно није тачно.

Пословником је регулисано да се питања Влади постављају тако што се креће од такозваних самосталних посланика, затим се прелази на посланичке групе које имају најмање посланика, па се тек онда долази до посланичке групе која има највише посланика. Ако ће неко бити дискриминисан, условно речено, данас када дође Влада, за коју смо ми из Српске напредне странке гласали свим срцем, то ће управо бити, највероватније, дај боже да грешим, посланици Српске напредне странке, а посланици Српске радикалне странке ће и те како имати право и могућност да постављају питања Влади с обзиром на број посланика који имају.

Ми из Српске напредне странке ћемо највероватније за то бити ускраћени, али ћемо стрпљиво саслушати сва питања која ће бити постављена Влади Републике Србије, зато што се у Народној скупштини већ месецима ствара атмосфера како Влада Републике Србије не сме да дође у Народну скупштину јер се боји ове страховите и, као што видите,

прилично бројне опозиције. Ми не мислимо да је тако, Влада ће данас да дође и сви ови велики јунаци, сва ова елита, сви ови који су препаметни, који се у све разумеју и те како ће моћи да постављају питања и председници Владе и министрима у Влади Републике Србије.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колега Мартиновићу, не мислим да сам конкретно као председавајући прекршио члан 107.

(Александар Мартиновић: Не тражим да се гласа.)

Мислим да сам одговарајући малопре народном посланику одговорио и на оно о чему сте заправо ви говорили, што је био садржај вашег излагања, а то је да ће тај део седнице од 16 до 19 часова бити врло јасно и прецизно уређен у складу са Пословником о раду Народне скупштине, конкретно члановима 204–209. Пословника Народне скупштине Републике Србије.

Захваљујем, колега Мартиновићу.

Повреда Пословника, народни посланик Вјерица Радета.

Изволите.

ВЈЕРИЦА РАДЕТА: С обзиром на то да ја као народни посланик и потпредседник Народне скупштине, нажалост, нисам у прилици, не сада него иначе, да председавам седници, морам у складу са чланом 32, на шта ме обавезује Пословник, да помогнем председавајућем или председнику, тренутно председавајућем.

Није колега био у праву малопре када је говорио о повреди Пословника на начин на који је говорио, јер ја нисам у претходном јављању желела да изазивам реплике. Ја просто желим, ми желимо да грађани Србије знају апсолутну истину и о односу Владе Републике Србије према Народној скупштини и о свему ономе што јесте од интереса за грађане Србије.

Ми српски радикали имамо припремљена питања за представнике Владе Републике Србије, као што се зна, имамо их увек. И озбиљна питања постављамо, од интереса за све грађане и за државу Србију, сваки пут када нам то Пословник дозвољава. Нисам ја рекла да ми нећемо бити у прилици да постављамо питања, већ сам рекла да ће, нажалост, највероватније питања моћи поставити само представници владајуће већине. И, наравно, пошто тамо има 14, 12, 15, не знам тачно колико малих посланичких група, они ће сви да се изређају, да се потроши време. Дај боже да је колега Мартиновић у праву, било би интересантно за грађане Србије да данас српски радикали буду у прилици да поставе питања члановима Владе Републике Србије. Искрено се надам да ће се то и десити.

Ако будете председавали, господине Милићевићу, поведите рачуна ко колико времена говори. Немојте ономе да продужите две секунде, ономе

десет, онеме дванаест, па да и оно мало времена што имамо буде потрошено непословнички. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем. Ево, ви сте причали једанаест секунди више. Могуће је да ће ме критиковати. Да ли желите да се Народна скупштина у дану за гласање изјасни о указаној повреди Пословника?

(Вјерица Радета: Не.)

Захваљујем.

Повреда Пословника, народни посланик Александар Мартиновић.

Изволите.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Захваљујем. Заиста, без жеље да... Указујем на повреду члана 27, не тражим да се гласа и не желим да улазим даље у ову полемику. Просто, због јавности желим да кажем да ће много више шансе да поставе питање Влади имати народни посланици из Посланичке групе СРС која има 22 посланика, него Посланичке групе СНС која има 103 посланика.

Сви су, господине Мирчићу, наши. Посланичка група СНС има 103 посланика. Говорим о посланичкој групи, не о изборној листи. То би требало да знате.

Ево, господин Мирчић чак не зна ни колико посланика ми имамо.

(Председавајући: Немојте директно обраћање, обраћајте се мени.)

Дакле, 103 посланика Српске напредне странке ће имати мању могућност да поставе питања Влади Републике Србије него посланичка група која има 22 посланика.

Сад је скоро пола један, још неколико часова нас дели од тог дела седнице. Видећете, много су веће могућности да даме и господа из Српске радикалне странке постављају питања Влади него ми из Српске напредне странке, иако нас има 103 а њих 22. Ми такође имамо питања за Владу Републике Србије, пре свега за председницу Владе, о темама које су битне за грађане Србије. Али, без обзира на то, ми ћемо бити на том делу седнице и баш нас занима која питања ће бити постављена Влади и како ће Влада на та питања да одговори.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

С обзиром на то да сте на почетку рекли да не желите да се Народна скупштина у дану за гласање изјасни о указаној повреди Пословника, настављамо по редоследу пријављених посланика.

Реч има народни посланик Драган Весовић.

ДРАГАН ВЕСОВИЋ: Хвала.

Уважени господине министре са сарадницима, од неких седам обједињених тачака дневног реда, пет говори о законима а две о споразумима. Због мало времена које имам да искористим, ја ћу причати

само о ономе што је била најчешћа тема дискусије ових дана, о закону о дуалном образовању.

Ако сте погледали – наравно, нема потребе да ви као министар то гледате – овде има неки списак говорника и на том списку говорника сам ја...

Ја бих молио само да пар секунди које сам истрошио док сам сачекао да колеге престану са дискусијом добијем после натраг.

(Председавајући: Изволите.)

Дакле, на овом списку ја сам први који је неодређен. И цела Посланичка група Српског покрета Двери јесте неодређена, не зато што смо ми то написали, као што су многи други за које сигурно знамо да ће да гласају за закон написали да су неодређени, него зато што заиста имамо неке сумње и дилеме које ћу ја у ових неколико минута покушати у разговору с вама да разјасним да бисмо ми, што би рекли сликовито, преломили на једну или другу страну.

Као особа која је дуго радила као предавач стручних предмета у просвети заиста имам и лично интересовање, поред нечега што је опште интересовање Српског покрета Двери, и због овог сета закона бих похвалио вас и ваше министарство јер сте у кратком временском року избацили поприличан број закона, што говори о нечему – да радите. А похвалио бих вас и зато што сте спремни да ступимо у дискусију, полемику, ма колико се често не слагали и, богу хвала, направимо неке помаке који могу да буду на општу народну корист и добит.

Дуго је најављивана ова реформа, у смислу дуалног образовања, и сада смо могли да стекнемо утисак да је то нешто што ће да реши проблем незапослености која се јавља у корпусу младих особа наше државе.

У образложењу, које сте написали врло коректно, види се да ништа нисте хтели да кријете. То нам је дало могућност да неке ствари на овај или онај начин тумачимо и о томе проговоримо. У образложењу се каже да се 65% младих са завршеном средњом школом сврстава у групу дугорочно незапослених лица, па се онда одмах иза тога наводи податак да је чак 150.000 младих од 15. до 24. године незапослено. Онда негде на страни 17 спомињете да је ово што сада радимо у дуалном образовању у складу са Стратегијом развоја образовања у Србији, где се предлагало повећање фонда часова из практичне наставе итд. И, онда сам ја лично упао...

Стварно молим колеге да буду мало тише. Довољно сам грлат да себе чујем, али нема потребе да се надвикујемо.

Дакле, кажете да је то у вези са Стратегијом о развоју образовања у Србији до 2020. године. Ту сам први пут упао у неку дилему. Наиме, ви сте лично рекли да је та стратегија списак лепих жеља, да је државу Србију

много коштала, да ништа добро није донела. Сада су ту два питања: ко је одговоран што је то тако? Не мислим да сте ви, ви сте кратко на челу тог министарства. Ко је одговоран? И да ли можемо да извучемо, не дај боже, лош закључак да ће ово што причамо о дуалном образовању бити неки списак лепих жеља?

Јер, шта се ту десило? Дошли смо у причу да кажемо да наши ученици који ће да заврше средњошколско школовање по овом систему дуалног образовања имају пред собом једну од три прилике: да се запосле у некој од компанија у којима су обављали, условно да кажем, практични део свог образовања, да покрену свој посао или да наставе школовање на високошколској установи. Чуо сам малопре да сте споменули пример неке школе из које ће имати могућност да иду на високошколске установе у Русији. Али ако смо ми негде, министре, смањили број теоретске наставе на 20%, где ћемо отићи са тиме ако имају 80% практичне, да ли ће тих 20% наставе омогућити да наставе високо образовање? Мислим да ће у општеобразовном делу бити осакаћени. С друге стране, ако не буду запослени у некој компанији, то може да нас доведе до закључка да можда нису задовољили послодавца јер нису адекватно савладали. Ако је то тако, тешко да ће, ја сам предузетник, радим приватно, они моћи адекватно да обављају ту своју делатност.

Највећи проблем који сам имао у читању овога јесте она прича о инструкторима и огромним овлашћењима која су дата Привредној комори, од лиценцирања, обучавања. Уосталом, јутрос је у Посланичку групу Двери стигло мишљење Агенције за борбу против корупције, где они саветују да једно 15-16 чланова закона који предлагете исправите јер има могућности за неке грешке у том погледу.

Реците ми само једну ствар. Она прича о финансирању, каже се да ће све да финансирају послодавци, па питам – где је ту онда интерес послодавца? Они који треба да плате минималну плату, топли оброк и пут не добијају ништа од државе. Или ће добити нешто од државе? То се у закону не види.

Што се тиче онога што сте јуче рекли, да су поједине државе попут Немачке, Швајцарске већ давале новчане донације, мени се ту није свидела једна ствар – када сам видео да тзв. ГИЗ, да не читам скраћеницу, који је дао вероватно шест милиона, даје подршку за пет занимања: индустријског механичара, бравара-заваривача, електричара, механичара моторних возила и модног кројача. Сложићемо се да су сва та занимања потребна Немачкој. Требају она и Србији. И, ту је сада други страх: када су уводили дуално образовање 1960-их година, они су то урадили себе ради, да ли ми данас

ово радимо јер су то њихове потребе? Маса мојих познаника који су из ових струка отишла је у Немачку управо то да ради.

Нажалост, због времена које немам, не могу даље да причам, имао сам доста питања. Покушали смо да амандманима неке ствари поправимо, дискутоваћемо и кроз амандмане, а жеља би нам била да ово буде примењиво и да заживи, јер мислим да то држави Србији треба. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има представник предлагача, министар Младен Шарчевић.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Хвала вам.

У духу овога што сте рекли, добре воље, комуникације, мислим да је 20% минимум само код стручних предмета, општеобразовни су очувани у пуном капацитету. То увек одвајамо у процентима.

У даљем наставку школовања један број ће се опредељивати или за струковне или за универзитет. Ту постоји огромна потреба да тај много учи, да се залаже, да му то буде циљ, јер мора да положи стручну матуру. Ако је трогодишње дуално, пошто стално говоримо да је и трогодишње и четворогодишње (пољопривреда је сва четворогодишња, медицина је сва четворогодишња, део економије, трговине, да не набрајам даље), ту мора да се схвати да су две године рада у фирми на тим пословима замена четврте године само у ускопрофилном делу. Тај кандидат мора да учи општеобразовне предмете да би био компетентан, јер он полаже стручну матуру као и онај што ради у средњој стручној школи, и то га изједначава у даљим правима у току образовања.

Улога Коморе је у овом тренутку изузетно потребна и нужна јер немамо капацитете. Имамо наставнике стручне групе предмета који се налазе у школама по неком моделу – и добрих, јер су пратили технолошка збивања, иновирали, и тамо где нису. Мало пре смо помињали, 80% пољопривредних школа су стварно иновативне, мали број није. Да не причамо даље који је други ниво образовања бољи и јачи, требало би ми времена. Они дају инструкторе, то су они људи из компаније који ће научити практичан део рада.

И, дајем одговор колегама који су се бринуле за наставнике практичне наставе, да ће остати без посла – не, водили смо о томе бригу. Исто је било питање када смо радили закон. Да, синдикати су са нама били партнери све време, и то је било осетљиво питање. Ми смо у једном цугу решили више невоља. Значи, тај координатор учења уз рад је наставник из школе, који има педагошка знања и вештине. Ми не знамо због процеса рада... Зато ће силни нормативи и подзаконска акта регулисати неке ствари. Сложићете се, ако је то сложена машина, не може да буде много ученика око ње, не можемо то фиксирати ничим или дати скалом.

Ово тек треба да се уређује, зато је примена од 2019. године. Значи, врло смо свесни да је боље направити први улазни закон, заштитити све што је важно, јер државе које то нису урадиле (па, чак и из групе коју смо помињали, Словачка није радила, Румунија) улазе у проблеме. Мислим да смо сада ушли у добар тајминг да то урадимо.

Када говоримо о Стратегији, поновићу опет реченицу да је она јако добра. Немам времена да излажем колико је ко пара зарадио на истој стратегији, све те податке имам. Тек ради тога, да не буде приче да је то рађено за љубав државе и славе итд. Акциони планови је не прате. Постоји онај универзални однос теорије и праксе који треба да се изузме. Свака част људима који су и дан-данас неко ко штити право Стратегије; ја је не одбијам у потпуности, одбијам само оне делове који су планирани, а неоствариви, јер никада нису пратили економске токове државе. Мислим да је зрело да се о томе прича. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Драган Весовић.

ДРАГАН ВЕСОВИЋ: Хвала, господине председавајући.

Што се тиче Коморе, чини ми се да је ту највећи извор могуће корупције, јер они одређују предузетнике, односно предузећа у којима ће се обављати пракса, они шаљу инструкторе, они дају лиценцу и имају много овлашћења. Наш је предлог да Министарство ту буде више укључено.

У вези са пољопривредним школама, министре, малопре смо споменули Пољопривредну школу у Краљеву, знате ли да ће део земље да буде дат страном инвеститору на коме се налазе делови који се користе за практичан рад? Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има представник предлагача.

Изволите.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Просто, ради пуне истине, комисија која се одређује је заједничка. Они су млађи партнер Министарства просвете. Ми немамо други ресурс за то. Иначе, та сарадња се показала у припреми свега, у обилажењу терена, компанија, као врло вредна. Приметили сте да је просветна инспекција надлежна за сва питања, тако да је то део образовања који је делимично поверен, уз нашу контролу.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Марко Парезановић.

Изволите.

МАРКО ПАРЕЗАНОВИЋ: Захваљујем, поштовани председавајући.

Поштовани министре са сарадницима, поштоване колеге, закон о дуалном образовању је јако важан закон за нашу земљу и треба да омогући усклађивање образовног система Србије са потребама привреде с једне

стране, а с друге стране да у некој мери реши проблем недовољно квалитетне практичне наставе у нашим средњим школама. Потпуно је јасно да не могу сви ученици да заврше факултете и да раде на позицијама са високим образовањем. Зато је јако важно да они који заврше средње школе из средњих школа понесу што квалитетније практично знање које ће моћи да примене и да лакше пронађу посао.

Критике које смо у претходним данима чули од стране опозиције потпуно банализују ову расправу и показују очигледно неразумевање потреба привреде. Колико је то неразумевање велико, говори чињеница да је држава Србија у периоду од 2008. до 2012. године изгубила чак 400.000 радних места у привреди.

Ја ћу прокоментарисати само неколико најчешће поновљених критика. Кажу да не постоје гаранције да ће сваки ученик по завршетку школе добити посао. Мислим да не постоји образовни профил, било да се ради о средњем, било да се ради о високом образовању, који гарантује баш сваком ученику да ће пронаћи посао. Та критика повлачи једно логичко питање – да ли је образовни систем који су они креирали омогућио сваком грађанину и сваком ученику да по завршетку школе добије посао? Па наравно да није, штавише, у том периоду бивше власти највише грађана је остало без посла у приватном сектору.

Теза да ће ученици радити само на једној машини потпуно је банална, јер привреда Србије даје много шире могућности за стицање практичног знања. У крајњој линији, образовање се не завршава са завршеном школом, оно је целоживотно; ученик који је научио да ради на једној врсти машина лакше ће да научи да ради на неким другим, сличним машина, да се професионално усавршава и да надограђује знање које је стекао у средњем образовању.

Тезу о јефтиној радној снази и малим платама, мислим да не треба ни коментарисати, јер у њихово време плате у приватном сектору готово да није било.

Оно што је можда најзанимљивија критика јесте да ће овај закон да омогући привредницима да постојећим радницима дају отказ а да онда запосле ученике. Мислим да је један стручан, ефикасан, продуктиван радник драгоцен за сваког привредника и теза да ће тај привредник тог стручног, ефикасног и продуктивног радника да замени учеником који у том тренутку још нема довољно искуства и знања је потпуно банална. Када би наши привредници тако размишљали, пропали би истом брзином којом је пропало „жуто предузеће“ после силаска са власти.

Град Чачак је међу првим градовима показао интересовање за дуално образовање. Привреда града Чачка, коју чини око 1.800 привредних

друштва и око 4.300 предузетничких радњи, производно је оријентисана и има потребу за производним кадровима.

Град Чачак је већ начинио одређене кораке када је у питању дуално образовање. Ове године је отворено одељење на смеру модни кројач и тај смер је уписало 30 ученика (ти ученици обављаће праксу у три чачанска предузећа) и, такође, један образовни профил на смеру трговац (где ће ученици обављати праксу у пет чачанских фирми и два трговинска ланца). Привредна комора је урадила анализу за потребе привреде града Чачка и установљена је потреба за низом других образовних профила, који ће бити уведени у наредном периоду.

Дакле, Влада Србије и председник Републике Србије одлично разумеју потребе привреде. Овај закон јесте један корак ка додатном смањењу незапослености, ка упошљавању нових људи, ка томе да ученици после средње школе изнесу много квалитетније знање, које ће моћи да примене у пракси. Стога ће Српска напредна странка у дану за гласање недвосмислено подржати овај закон. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Зоран Бојанић.

Изволите.

ЗОРАН БОЈАНИЋ: Захваљујем, уважени председавајући.

Уважени министре, малопре је речено да ви и ова влада немате ни визију ни било шта што се тиче образовања. Ја тврдим да, за разлику од оних из Демократске странке који су вам то рекли, имате и визију и мисију. Сва ова четири закона и три споразума управо то говоре.

Ових дана много смо говорили о дуалном образовању. Зато ми је жао што нисмо потрошили више времена на остале законе, који су у принципу усклађивање са кровним законом али имају и доста новог и доста битних ствари.

Тешко ми је да не прокоментаришем да неко прича и нон-стоп потенцира причу о богатима и сиромашнима. Зар је могуће да и сада причамо о богатима и сиромашнима и да само богати имају право на стручно усавршавање, на високо образовање? Ко би то рекао? Знам много људи који су некада давно били сиромашни, који су били шегрти неког 6. априла 1941. године, а данас су мултимилionери, људи који имају у имовини милионе и милионе долара, и увек се сете онога што су били, одакле су потекли, да су делић овог народа, сете се тог 6. априла и сете се неког града Краљева.

Када питају господина Миломира Главчића зашто толике милионе улаже у Краљево, он каже: тог 6. априла, када сам као шегрт из бомбардованог Београда пошао на свој Копаоник, у своје село Ковачи, у

граду Краљеву ме је зауставио један човек, један железничар и питао ме – сине, имаш ли шта да једеш? Нормално да нисам имао шта да једем. Дао ми је парче хлеба. Е, то парче хлеба је донело граду Краљеву пет-шест милиона евра.

Управо овог тренутка... Господин Миломир Главчић, који има 95 година, изгледа прати и ове ваше напоре да кроз кредит од 47.000.000 обезбедите много нових дечјих вртића. Граду Краљеву је донирао 200.000 евра да направи још један вртић. Тако да мислим да имате визију, имате мисију, ако је тај човек који је 1941. године имао визију остварио оно што и ви предвиђате и планирате овим законима. Нажалост, ови из Демократске странке то никада неће схватити.

Због времена и због мојих колега, овде ћу завршити. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Зоран Радојичић.

Није присутан.

Реч има народни посланик Дарко Лакетић.

Изволите.

ДАРКО ЛАКЕТИЋ: Поштовани председавајући, поштовани министри са сарадницима, уважене колеге народни посланици, пре него што будем говорио нешто више о закону о дуалном образовању желим да изразим задовољство због тога што је овај предлог закона усклађен заједно са синдикатима. Такође, нешто што је веома значајно и због чега изражавам задовољство јесте чињеница да је спроведена значајна и свеобухватна јавна расправа, јер је она суштински гарант квалитетних законских решења.

Сама чињеница да одређени послодавци у нашем привредном систему не могу да запосле људе са бироа због некомпетенције или мањка вештина говори у прилог томе да је овај закон требало да буде донет и у ранијем периоду.

Оно што је чињеница и што могу рећи јесте да досадашња пракса да се практична настава, стручни део наставе обавља у школским радионицама, које су не само застареле већ једноставно припадају некој нашој заједничкој прошлости, говори у прилог томе да је неопходно да се пракса обавља пре свега у технолошки развијеним фабрикама, а не у школским радионицама где деца неће научити оно што им је неопходно за будући рад. Паралелно с тим, не само школске радионице, већ и наставници који воде праксу нису могли да прате технолошки напредак наше земље и уопште цивилизације; ти наставници су такође остајали у прошлости. Мислим да се овим предлозима решава и та проблематика.

Оно што смо могли да чујемо као главну примедбу опозиције јесте – јефтина радна снага. Чак су се чули неки, за мене апсурдни, термини као

што су: злоупотреба, робовласничко друштво итд., што је апсолутно нонсенс. Зашто то кажем? Зато што о томе причају људи који су активно учествовали у пљачкашкој приватизацији, који су активно спроводили пљачкашку приватизацију.

Говорићу и о граду из кога долазим, Прокупљу. У Прокупљу ниједна фабрика која је постојала, говорим о државним фабрикама које су радиле за време СФРЈ и деведесетих година, данас не ради. На местима где су се налазиле, данас су руине, порушене зграде, јад и чемер. Зар они људи који су учествовали у томе могу да говоре о дуалном образовању, о томе да наша деца морају да буду припремљена за тржишну утакмицу, за тржиште рада, јер је то суштинска ствар? Па зар ико нормалан треба да мисли да једно дете које изађе из школе треба да буде неспособно за посао? То дете, када изађе из стручне школе, мора да буде припремљено или за самосталан рад, дакле у сопственој режији, или за рад код послодавца. То је суштинска ствар, то је државни интерес.

Прича о материјалном обезбеђивању ученика, мислим да је комплетно заокружена. Јер у периоду када се стичу знања, компетенције и вештине, добити накнаду већу од 70% од минималне цене рада, велика је ствар. Као лекар, и сам сам био на специјализацији и за време специјализације примао накнаду као лекар опште медицине, док нисам научио занат и положио специјалистички испит. Природно је да за време усвајања знања имаш накнаду која није стопроцентна, али је накнада.

Досад за стручну праксу, за рад у школским радионицама није било накнаде, па није било бунта. Једноставно, такве ствари не разумем, осим што разумем да је реч о политикантству и злоупотреби заиста племенитих ствари. Хвала вам још једном.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Реч има народни посланик Миладин Шеварлић.

Није присутан.

Реч има народни посланик Милетић Михајловић.

Изволите.

МИЛЕТИЋ МИХАЈЛОВИЋ: Поштовани председавајући, поштовани министри, сарадници Министарства, даме и господо народни посланици, овај сет закона који разматрамо данас практично произилази из онога што смо пре месец дана усвојили, Закона о основама система образовања и васпитања. Тим важним послом који смо завршили пре једног месеца дана постављена је основа, постављен је темељ и добили смо један темељни или, како се каже у правној пракси, кровни закон који покрива ове области, које ми данас разрађујемо и анализирамо кроз усвајање ових закона који имају карактер посебних закона. Ми заправо усаглашавамо ове

законе и ове области са оним што је Закон о основама система образовања и васпитања.

У овим новим законима ми практично имамо једну пројекцију свега оно што је системско решење у основама система образовања и васпитања – у Закону о основном образовању, у закону о средњој школи, у Закону о предшколском васпитању и, наравно, доносимо један нови закон о дуалном образовању.

Сагледавањем свих елемената и аспеката који су саставни део образовноваспитног процеса у предшколској установи, основној школи и у средњој школи увиђа се невероватно значајна сложеност процеса образовноваспитног рада. Та сложеност указује на озбиљност једног овако великог и значајног посла.

Поменућу само неке области које се појављују у овим законима и које су регулисане законским решењима. Рецимо, питање редовне наставе, допунске наставе; ваннаставне активности, додатна настава, настава разредна, предметна; затим, подршка деци и ученицима из осетљивих друштвених група; настава за ученике на кућном и болничком лечењу; настава на даљину; културне активности школе; програм школског спорта и рекреативни програм; програм заштите од насиља, злостављања, занемаривања, програм заштите од дискриминације; заштита животне средине; програм сарадње са породицом; ученичке задруге; здравствена заштита у школи; програми посебне педагошке оријентације, што је веома интересно и значајно поменути. Коначно, поменимо опште и посебне принципе и циљеве образовања и васпитања, па онда опште и међупредметне компетенције на крају основног образовања, као и међупредметне компетенције за крај средњег образовања.

Дакле, заиста је реч о једном значајном и сложеном, одговорном и тешком послу из ове области коју ви, господине министре, водите. Фигуративно речено, ова област, може се рећи, гради од детета човека – образованог, васпитаног, културног. Наравно, није то улога само васпитнообразовних установа и није то ствар само овог ресора; наравно да у једнакој мери удела у томе има и породица али и други сегменти друштва.

Рекао бих у овом тренутку још нешто што је веома значајно, а то питање је нарочито актуелно кроз принцип рационализације васпитнообразовног процеса, односно образовања. Требало ви водити рачуна да у име штедње и рационализације не дође до олаког гашења, односно затварања појединих школа где имамо мањи број ученика. Србија је суочена, на огромном делу простора, са процесом депопулације, нарочито је тиме захваћена јужна и источна Србија. Једном када се угаси

школа, онда је то последњи браник који је био, који ипак задржава људе у том крају.

Даље, значајно је рећи, то је свакако за похвалу, да садашња влада, ваше министарство наставља са пословима реновирања и реконструкције школа, као и градњом нових школских и других објеката, са великим степеном енергетске ефикасности, што је веома значајно.

Такође, важно је да радимо на још већем обухвату предшколске деце. Обухват деце предшколским васпитањем у земљама ЕУ већи је него код нас. Укупан проценат обухвата деце предшколског узраста у Србији је, додуше, у порасту: 2002. године износио је 32%, а 2016. и 2017. године преко 50%.

У том правцу свакако треба да наставимо, међутим, треба да будемо свесни чињенице да је обухват деце из породица нижег социјално-економског статуса мањи, као и деце из сеоских средина, и то морамо мењати.

Када је реч о дуалном образовању... Али пре тога хајде да кажем и ово што је требало на почетку да кажем. У име Посланичке групе СПС, похвалио бих ово што је посао у области овог ресора. Сматрам да политика Министарства и ове владе, што се тиче образовања и васпитања, иде у добром правцу. Доласком на чело Министарства наставили сте добру традицију неких министара из ранијих периода и не сумњам да ће крупни резултати у овој области уследити са вама на челу Министарства.

Што се тиче дуалног образовања, имали смо ово и раније у виду школа ученика у привреди. Наравно да то није исто, али свакако да треба наставити у овом правцу, јер то подразумева заинтересованост привредних субјеката, бар оних којима су потребни поједини профили, односно занимања, до којих у садашњем систему образовања тешко могу да дођу. Дакле, они постају важан партнер.

У самом процесу интересантна је појава инструктора и координатора. То је заправо један тандем који се састоји од представника школе и представника привредног субјекта. Они у том тандему праве један склоп, један систем у коме ће се обезбедити оно што је практичан рад и суштина тог занимања, од стране стручњака из привредног субјекта; с друге стране, педагошка страна задовољава се присуством координатора.

Наравно да бих се придружио похвалама наших школа, средњих стручних школа, о којима је овде било речи. Ја врло често посећујем, на пример, Пољопривредну школу у Пожаревцу, али има сјајних других школа, да не понављам, колегиница Бошковић је то поменула.

Сугерисао бих, господине министре, ако је то могуће, да приликом доношења буџета, када будемо разговарали о буџетском систему, водимо

рачуна да вратимо сопствене приходе школа, којима је по том закону то право одузето. У датом тренутку школе не могу благовремено да реагују, а иде сетва, иде заштита биља, иду кварови на машинама итд. У буџетском систему у неким другим областима као што су наука, култура итд. та средства су остављена. Сматрамо да је у интересу образовања и ових школа, којима заиста можемо да се подичимо, да се то врати и ја вас молим да о томе разговарамо и заједно се заложимо.

На крају, рекао бих још једном да ПГ СПС поздравља ваше настојање, које иде у добром правцу, без политике, професионално и надам се да ћемо имати добре резултате. Наравно, подржаћемо ове законе.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има представник предлагача, министар Младен Шарчевић.

Изволите.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Мислим да је можда згодан моменат да вам кажем, у вези с овим последњим што сте рекли, да знамо за тај проблем.

Школе заиста имају муку како да посеју, како да купе храну за животиње и све друго што гаје и чиме се баве, али смо решење ставили у ова два последња закона, о основној и средњој школи, о којима уопште не причамо много.

Решење ђачке задруге, у новим својствима, новом капацитету, јесте добро решење, које ће свакој школи омогућити да те сопствене приходе, чак и нешто што је производно или нешто што је услужно или било шта, сама на неки начин заради и да остане њено, наравно, под условом да се води брига о сваком динару, да се стави шта су приоритети и да су задругари, то су рекли неки посланици јуче, и наставници и ученици; могу бити и родитељи и сви добронамерни људи.

Значи, јако је важно да им помогнемо у томе. Ових дана имамо један радни тим који се интензивно тиме бави, уређује правни и финансијски оквир те приче, а ми ћемо свим установама у Србији, кроз форму аутономије, сугерисати.

Задруге су корисне не само због тога... Наравно, то је нека видљива корист, баш корист, корист, али ако говоримо с аспекта васпитне функције сваке установе, постоји та васпитна корист када говоримо о учењу за рад, уопште о нечему што млад човек мора да научи одмалена у кући, а то је да зна да баци ђубре, да зна да оде у продавницу, да зна да спреми свој кревет, па до других ствари. И неће бити израбљиван сигурно, ни од својих родитеља ни од било кога у школи, и с вољом ће ове ствари радити.

Пре неки дан потписали смо уговор са „Србијашумама“, јавним предузећем које ће нам бити партнер – као што је Комора за ове ствари, као што имамо partnere у привреди за скоро све циљеве које смо истакли и то

нас заиста држи високо, чак и тамо где нисмо имали буџетска средства – рецимо, где ће једна врста садње или гајење расада у свим сеоским школама бити могуће као делатност задруге.

Значи, имамо задруге које раде софтвере, гимназијске, имамо много добре приче и добре примере праксе. Остаје да то свакој школи понудимо као готов, добар модел и ето решења за ту причу.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, министре.

Реч има народни посланик Иван Костић.

Није ту.

Реч има народни посланик Милимир Вујадиновић.

Изволите.

МИЛИМИР ВУЈАДИНОВИЋ: Хвала, председавајући.

Уважене колеге посланици, поштовани министре са сарадницима, немогуће је не приметити да сте ту, у овом уваженом дому, већ се мери недељама. То заиста говори о озбиљности са којом сте ви и Влада Републике Србије приступили решавању овога проблема, о озбиљности са којом приступате када је у питању ревитализација српског образовног система.

Морам рећи, поштовани министре, неће вам бити једноставан задатак. Није једноставно успоставити систем који је у протеклих дванаест година, у време владавине Демократске странке, те пошасте која се зове Демократска странка, уништен до темеља. Али то је био, у ствари, само део једног ширег плана за уништавање Србије и њене омладине свеукупно.

(Радослав Милојичић: Повреда Пословника.)

(Председавајући: Вратите се на тему, колега Вујадиновићу.)

Наиме, немогуће је данас, министре, говорити о образовању а не сетити се великог Светог Саве и, на крају крајева, Вука Караџића и оних цитата које је он за свог живота забележио и записао. Ево, ја ћу вам само један цитирати. Каже велики Вук, кога се, видим, неки у опозицији стиде: „Не брини ти, брајко мој, хоће ли народ пропасти или неће, него ради оно што си ти кадар, па ако сваки уради онолико колико је кадар, неће народ никада пропасти“.

Показујете ви, уважени министре, да сте кадри, показујете да сте озбиљно приступили овоме задатку. Морам да кажем, пре свега због Србије, све време, ових дана и ових недеља, са вама је присутан велики број сарадника, сад се већ мери десетинама, што говори о озбиљности са којом приступате овом проблему.

Наравно, ви овим законом сада приближавате реални сектор и привреду образовном систему. Мислим да је то недвосмислено и и те како корисно. Имам искуства, долазим из Суботице, где имамо већ четири

одељења која су изашла, то су свршени матуранти, сви су били ангажовани, како у страним тако и у домаћим компанијама. Није једноставно враћати те компаније назад на ноге.

Наиме, дванаест година пошаста Демократске странке у Суботици довело је до тога да изгубимо радна места. На срећу, са градоначелником Суботице, са Владом Републике Србије и председником Србије дошли смо до 6.000 радних места у тој слободној зони. Та четири одељења, морам вам рећи, сви су остали да раде у тим компанијама: Индустрији намештаја „Бајмокс“, Индустрији намештаја „Будућност“, Фабрици намештаја „Бачка Топола“, сви су остали да раде. Више од стотину младих људи остало је да живи у Србији. То је велика корист за нашу заједницу.

На крају крајева, мислим да је доста тога данас изречено, хтео сам да изнесем ове аргументе ради јавности Србије. Знам да овим аргументима нећу убедити опозицију да гласа за овај закон. Завршићу са великим Вуком Карацићем, којег се опет многи стиде. У другом цитату, Вук Карацић каже: „Бисери се пред свиње не бацају“.

Толико, господине министре. Хвала вам што се трудите за ову Србију. Свакако ћу подржати овај закон.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Повреда Пословника, народни посланик Радослав Милојичић.

РАДОСЛАВ МИЛОЈИЧИЋ: Господине Милићевићу, рекламирам прво члан 106 – говорник може да говори само о теми дневног реда о којој се врши претрес. Мислим да смо чули о свему само не о теми дневног реда. Рекламирам и члан 108, да се о реду на седници стара председавајући или његов заменик. У овој ситуацији, ви.

Мислим да смо могли да чујемо свакакве неистине од претходног говорника. Заиста, од њега нисам ни очекивао да разуме колико је овај закон лош по грађане Србије. И заиста бих желео да знам како он објашњава младој деци у школи то што је његов градоначелник Суботице...

(Искључен микрофон.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колега Милојичићу, имате могућност да укажете на повреду Пословника.

(Радослав Милојичић: Указујем.)

Али кроз повреду Пословника. Када се јавите и укажете на повреду Пословника, не можете повреду Пословника злоупотребљавати ...

(Радослав Милојичић: Указујем. Молим да ми вратите време.)

Само тренутак. Не можете повреду Пословника злоупотребљавати да бисте реплицирали народном посланику који је малочас говорио, а обраћате се мени и указујете на повреду Пословника. Ја ћу вам

образложити да ли сматрам да јесам или нисам учинио повреду Пословника. Изволите.

РАДОСЛАВ МИЛОЈИЧИЋ: Господине Милићевићу, ја врло добро знам шта стоји у овом пословнику, али очигледно ви не знате као председавајући када сте дозволили претходном говорнику да говори о владавини Демократске странке, како је Демократска странка за дванаест година владавине у Министарству просвете упропастила систем образовања. То је управо претходни говорник говорио, а Демократска странка је имала само годину и по дана министра просвете, господина Гашу Кнежевића, на којег смо поносни.

Управо је министар био ваш партијски саборац, господин Жарко Обрадовић....

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Ви и даље желите да реплицирате.

Пре него што вам дам образложење ...

(Радослав Милојичић: Не, ја говорим, јер сте погрешили.)

Схватио сам на шта указујете. Да ли желите да се Народна скупштина у дану за гласање изјасни? (Да.)

Захваљујем, колега Милојичићу. Указали сте на чл. 103. и 106.

(Радослав Милојичић: Грешка, морате да слушате, 106. и 108.)

У праву сте, 106. и 108, дакле да говорник говори о тачки дневног реда. Колега Вујадиновић је на свој начин говорио о ономе што данас јесте тачка дневног реда. Оног тренутка када сам као председавајући сматрао да се на тренутак удаљио од онога што је тема, ја сам сугерисао и упозорио и замолио га да се врати на оно што је тема данашњег заседања. Не мислим да сам тиме повредио, ни на један начин, Пословник о раду Народне скупштине Републике Србије. Захваљујем.

Повреда Пословника, народни посланик Александар Мартиновић.

Изволите.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Даме и господа народни посланици, господине Милићевићу, повређен је члан 27.

Господин Милојичић није, изгледа, најбоље разумео и није слушао господина Милимира Вујадиновића. Он је рекао да је Демократска странка девастирала државу Србију. Дакле, не само образовни систем, него комплетну државу, а пре свега привреду Републике Србије.

(Радослав Милојичић: Повреда Пословника?)

За дванаест година њихове власти потпуно је упропаштен економски живот Србије.

(Радослав Милојичић: Је л' ово сад повреда Пословника?)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колега Мартиновићу, обраћајте се и ви, молим вас.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Затворено је на хиљаде фабрика у пљачкашким приватизацијама. Само у периоду од 2008. до 2012. године преко 400.000 људи је остало без посла. А Српска напредна странка показује како се ради другачије. Дакле, ми промовишемо такву политику да економија... (Искључен микрофон.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колега Мартиновићу, мораћу и вас да прекинем као колегу Милојичића.

Колега Мартиновићу, нема разлога да кроз повреду Пословника реплицирамо. Молим и вас, обраћајте се мени. Схватио сам шта желите да укажете, да је погрешно протумачен колега Вујадиновић.

Да ли желите да се Скупштина у дану за гласање изјасни о указаној повреди Пословника? (Не.) Захваљујем.

Повреда Пословника, народни посланик Радослав Милојичић.

РАДОСЛАВ МИЛОЈИЧИЋ: Господине Милићевићу, рекламирам члан 107. Знам да перфидно покушавате да сваког говорника Српске напредне странке, без обзира на коју тему дневног реда се јавио, без обзира да ли је Пословник, пустите да изрекне најгоре лажи и оптужбе на рачун Демократске странке или неког од посланика Демократске странке и онда му са једним осмехом кажете – молим вас, мораћу да вас прекинем.

Тако да вас молим да имате исте аршине и да пустите мене да кажем да је Српска напредна странка уништила земљу Србију, смањила плате, смањила пензије, па ме онда прекините.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Ево, нисам дозволио ни вама. Нећу вам дозволити да злоупотребљавате Пословник о раду и реплицирате кроз злоупотребу Пословника.

(Радослав Милојичић: Само исте аршине тражимо, ништа друго.)

Аршини су потпуно исти. Погрешно сте протумачили излагање колеге Вујадиновића. Понављам, оног тренутка када сам лично сматрао да се удаљио од теме, сугерисао сам и замолио га да се врати на тачку дневног реда, што је он и учинио.

Захваљујем вам се, колега Вујадиновићу.

Настављамо даље.

Реч има народни посланик Љубинко Ракоњац.

Изволите.

ЉУБИНКО РАКОЊАЦ: Поштовани председавајући господине Милићевићу, поштовани министре са сарадницима, даме и господо народни посланици, данас уопште нисам имао намеру да говорим о закону о дуалном образовању, али после јучерашњих често неоснованих критика и увреда морам да честитам радном тиму господина министра Шарчевића и посебно помоћнику министра професорици Габријели Грујић Гарић, који су

сигурно уложили велике напоре да се овај закон добро уради и да данас буде на дневном реду.

Зашто имам поверења у овај закон? Критике које сам јуче чуо, које су често неосноване, нису засноване на неким резултатима истраживања, на неким студијама, на неким научним експериментима, а госпођа Габријела Грујић се бави научноистраживачким радом из ове области. Нећу се упштати дубоко у овај закон, већ ћу само рећи своје утиске.

Морам рећи да су те критике биле заиста неосноване и да ће вероватно људи који су највише критиковали овај закон сутра присвајати као своје заслуге за примену овог закона. Будите спремни на то. Према томе, немојте изаћи из ове скупштине разочарани, из овог дома, као да је то један неуспешан посао, већ будите поносни на оно што сте урадили у протеклом периоду, за ових годину дана. Нисте седели скрштених руку него сте дали резултат који пет корака значи за образовање земље Србије.

Толико ћу о овоме само да кажем, жао ми је, а говорићу о закону о потврђивању Заједничке конвенције о сигурности управљања истрошеним горивом и о сигурности управљања радиоактивним отпадом.

Ово је област из заштите животне средине и жао ми је што је заиста било мало говора о овом закону. Можда је требало да министар заштите животне средине буде на овој седници па би расправа била конципирана и у том смеру, зато што је ова област подељена у Републици Србији на више министарства. У надлежности је Министарства заштите животне средине, Министарства рударства и енергетике и Министарства просвете, науке и технолошког развоја.

Који су разлози за потврђивање овог међународног уговора? Заједничка конвенција о сигурности управљања истрошеним горивом и о сигурности управљања радиоактивним отпадом бави се широким спектром питања везаних за управљање истрошеним нуклеарним горивом и управљање радиоактивним отпадом цивилног карактера. Питања из њеног делокруга се не односе само на земље са нуклеарним енергетским програмима, већ и на оне које у примени имају једино изворе зрачења у медицини и индустрији.

Фактор недељивости простора у случају евентуалних ванредних ситуација или прекограничног транспорта и других релевантних прекограничних кретања такође наглашава међународни карактер Конвенције и њеног предмета уређења и чини је значајном за све земље.

Циљ доношења овог закона је увођење виших стандарда у спровођењу мера нуклеарне сигурности, ефикаснија примена закона, успостављање свеобухватније и савременије регулативе и контроле над изворима јонизујућих зрачења, нуклеарним објектима, радијационим

делатностима и нуклеарним активностима, а пре свега над управљањем радиоактивним отпадом и истрошеним нуклеарним горивом.

Спровођење одредаба Конвенције иде у сусрет испуњавању међународних захтева и обезбеђује усклађеност на међународном плану, омогућавајући тако лакшу и адекватнију комуникацију и координацију са другим државама и међународним организацијама у овој области.

Конвенција представља први обавезујући међународноправни инструмент који одражава намеру и посвећеност држава које су њене уговорне стране да, у склопу глобалног режима којим се обезбеђује заштита људи и животне средине, постигну и одржавају висок ниво сигурности у областима које су предмет Конвенције.

Морам да кажем да је Конвенција усвојена 5. септембра 1997. године у Бечу. Конвенција је отворена за приступање свим државама, па и Републици Србији, која до сада није узимала учешће ни у једној од наведених фаза. Према подацима из 2013. године, 69 држава су уговорне стране, а 42 потписнице Конвенције. Тако су уговорне стране и све бивше републике Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, затим Албанија, Румунија, Бугарска и Мађарска.

Влада и Скупштина Републике Србије су потребу за сигурним управљањем истрошеним горивом и радиоактивним отпадом препознале као питање од посебног значаја, које је потребно решавати на адекватан начин и у склопу других питања везаних за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност.

(Председавајући: Захваљујем, колега Ракоњац. Време.)

О томе сведочи напредак у новелирању правнорегулаторног оквира.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Станија Компировић.

Изволите.

СТАНИЈА КОМПИРОВИЋ: Захваљујем.

Поштовани председавајући, уважени министре са сарадницима, даме и господа народни посланици, пошто говоримо о веома значајним законима, законима о образовању, истаћи ћу да је реформа образовања веома значајна јер је то људски капитал за будућност.

Ми морамо да учимо и тежимо усвајању нових знања. То је једини пут ка новој снази, која је овој земљи неопходна. Знање треба да води ову земљу и знање треба да обликује и одреди јој циљеве.

Да, о томе је говорио наш председник Александар Вучић. О томе је говорио у овом дому испред нас износећи програм Владе августа 2016. године – да је најважнији задатак Србије да научимо да учимо, да се специјализујемо и да откријемо нова поља знања и да постанемо кадри да

их решимо. Томе служе реформе образовања, да добијемо способније генерације, спремније да одговоре на сваки задатак, да развијемо и сачувамо нашу земљу.

Тиме ћемо, исто, отклонити све штетне последице које је створила Демократска странка у овом систему и систему пре нас.

Основне идеје дуалног образовања уређују се законом о дуалном образовању који има за циљ уређење учења кроз рад за ученике средњих стручних школа; унапређење образовања које ће бити прилагођено потребама привреде; повећање обима и квалитета практичне наставе; изградњу предузетничког духа код младих и подстицај покретања сопственог пословања, и наставак школовања на струковним студијама и факултетима.

Реформе система образовања су веома значајне и доприносе нашем друштву, па и нашем школству, као и нашим институцијама на просторима Косова и Метохије. То доказује и долазак господина министра Шарчевића ових дана у Косовску Митровицу, који је обишао наше школе, наше предшколске установе, наше системе образовања и отворио научни систем за младе. Стицањем знања покушавамо да се одбранимо, стицањем знања покушавамо да се ујединимо и да покажемо да само уједињени можемо даље. Тиме је и Српска показала своју победу у свим српским општинама.

То је моћ и знање нашег народа и нашег председника који нам доказује и нашу сигурност да је ту и да брине о нама. Само тако уједињени моћи ћемо да победимо и превазиђемо многе проблеме који су нам нанети у ранијим улагањима Демократске странке, која уопште није бринула о основним системима нашег друштва и друштва на Косову и Метохији у школству и образовању.

У дану за гласање подржаћу ове законе у потпуности. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Бошко Обрадовић.

Изволите.

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Поштовани господине министре са сарадницима, остало ми је у овом кратком времену да вам прочитам закључак Агенције за борбу против корупције у вези са Предлогом закона о дуалном образовању.

„Предлогом закона се без довољног сужавања дискреционих овлашћења веома значајна улога у области дуалног образовања препушта Привредној комори Србије, која је интересна и пословно-стручна организација привредних субјеката. Посебан проблем представља то што Предлог закона садржи више недоречених и непрецизних решења која остављају простор за различита тумачења и која могу погодovati

партикуларним интересима који су у супротности са јавним интересом. На крају, Предлог закона садржи и друге недостатке који се, поред осталог, односе на непостојање услова и критеријума или елемената критеријума за именовање чланова комисија, давање широких дискреционих овлашћења и препуштање министру и Привредној комори да значајна питања уреди својим актом, иако је неопходно да та питања буду регулисана законским одредбама.“

(Председавајући: Захваљујем, време.)

Још једна реченица, господине председавајући. „Агенција за борбу против корупције сматра да је неопходно отклонити идентификоване недостатке у циљу стварања адекватног правног оквира у области дуалног образовања.“ Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Обрадовићу.

Реч има народни посланик Ђорђе Косанић.

ЂОРЂЕ КОСАНИЋ: Поштовани министре са сарадницима, председавајући, даме и господо народни посланици, можда је добро подсетити се још једном да смо у ова два дана пред собом имали четири закона из области образовања и васпитања, поред тога и потврђивање Споразума о зајму између Републике Србије и Међународне банке за обнову и развој и две конвенције, о нуклеарној сигурности и сигурности управљања истрошеним горивом и радиоактивним отпадом.

Посланичка група Јединствене Србије у дану за гласање подржаће поменуте предлоге закона. Мој колега Војислав Вујић је као овлашћени испред Посланичке групе Јединствене Србије говорио о свим овим законима из обједињене расправе, а моје излагање биће усмерено на Предлог закона о дуалном образовању.

Министре, на самом почетку морам да кажем да сте ви у више наврата овде са председником Јединствене Србије Драганом Марковићем разговарали о потреби увођења дуалног образовања у образовни систем Србије. Исто тако, заиста морам да кажем да се показала потреба привреде за адекватним кадровима. Иако имамо велики број незапослених, с друге стране имамо једну нелогичност: имамо потребу за одређеним занимањима и стално отворене конкурсе да попунимо та занимања. С друге стране, када је реч о дуалном образовању, министре, добра ствар је да сте ви већ добили око две хиљаде фирми које су заинтересоване да уђу у систем дуалног образовања.

Ако све то узмемо у обзир, мислим да је овај закон који сте ви са вашим сарадницима писали један велики искорак унапред са циљем прилагођавања средњег стручног образовања, на првом месту, потребама привреде и смањивања броја незапослених младих људи до 25 година и,

важна ствар, да наша привреда постане конкурентна, не само на регионалном него и на глобалном нивоу.

Министре, оно што, чини ми се, данас и јуче нисмо чули, најважнија ствар за коју се залажете ви са вашим сарадницима, читава Влада, а и ми посланици, јесте да запослимо младе људе и, с друге стране, да спречимо одлазак младих људи у иностранство. Мислим да је то круцијална ствар за коју се залажемо.

Исто тако, треба бити потпуно отворен и рећи да је 2013. године тадашње министарство, на челу са Жарком Обрадовићем, препознало значај дуалног образовања. Имали смо тада неколико пилот-пројеката који су дали одличне резултате. Мислим да су сви ти ученици који су завршили добили посао.

Кажем, имамо високу незапосленост. Иако се из године у годину добрим радом незапосленост смањује, и даље имамо око 450.000 незапослених људи. Имамо високу незапосленост младих људи, око 150.000 младих људи узраста од 15 до 24 године нити има посао, с једне стране, нити иде у школу.

По овом систему већ сада имамо велики број школа које раде по дуалном образовању. Они раде по различитим образовним профилима које су школе већ имале, али важна ствар, министре, јесте да ће се у спрези са привредним субјектима у многим градовима отворити и нови образовни профили. Ви сте пре неки дан потписали уговор, чини ми се, са министром војним, где сте и у тој области отворили нека додатна занимања. Али, морам да вам кажем, морамо да слушамо и глас младих људи. Мислим да треба на разноврзне начине да приближимо одређена занимања младим људима. Министре, ми данас у Србији имамо одређена занимања, попут заваривача, где је почетна плата преко 50.000 динара и опет немамо довољно људи; она су стално отворена што се тиче конкурса, да ти људи почну да раде.

Исто тако, веома важна ствар коју данас морам да кажем јесте да завршетком по овом стручном усавршавању млади људи не морају да престану да се школују, без проблема могу да наставе школовање и заврше факултете, чак и магистратуре и докторате. Али, министре, нешто на шта заиста треба да укажем – мислим да се то већ чуло у парламенту, мислим да и ви и ваши сарадници мислите о томе – јесте да размишљамо у наредном периоду да уведемо дуално образовање на факултете. Ја нећу то више да ширим, али кажем да је то изузетно значајна ствар која би требало да дође у неком наредном времену.

Рекао бих нешто и о томе каква је ситуацијама у школама. Ове године смо имали нешто мање од 70.000 свршених основаца. Имали смо

довољно места за све ђаке, али желим да вам кажем једну значајну ствар – неће све школе радити по принципу дуалног образовања. Мислим да око 180.000 ученика већ ради по принципу средњих стручних школа. Важна ствар је да у овом тренутку имамо неки пораст што се тиче гимназија, да сте ту ове године повећали мало број, а иде се ка оној магичној цифри од 40%, да се усагласи са Националном стратегијом образовања која предвиђа 40%. Ми имамо тренутно 23%, ако се не варам, је ли тако? Ове године смо имали највећу навалу на економске и медицинске школе.

Добра ствар коју желим да истакнем јесте да смо на добром путу када је реч о дуалном образовању, за шта је показатељ и караван „Дух младости“, који је обишао чак 33 места. Мислим да сте наишли на заиста добре утиске и школа, и привреде и ђака. То је једна заиста добра ствар и ту се види да је дуално образовање на правом путу и да је добра ствар за Србију.

Једна ствар, врло важна: неко ће рећи да треба да се угледамо на некога, неко не, али ја сам сигуран да је добар пример како је дуално образовање организовано пример Швајцарске, Аустрије, Данске и осталих земаља. Наравно, дуално образовање се разликује од земље до земље, оно има своје предности и мане, али желим да кажем да свака земља има своје специфичности, па тако и наше дуално образовање које радимо има своју специфичност, оно сигурно није исто ни са једним образовањем.

Данас смо у Парламенту чули да различите школе раде већ дуже време по овом моделу. Министре, морам да вам кажем, ви сте добро упознати, ја долазим из Крагујевца, ми тамо имамо Политехничку школу. Морам да вам кажем да она од 1854. године, када је основана при Тополивници, када је имала дванаест ђака, па до данас, чини ми се, ради по том дуалном образовању. Имамо одличну сарадњу са привредним субјектима из тог града.

(Председавајући: Колега Косанићу, молим вас да приводите крају.)

Захваљујем. На самом крају, пошто немам више времена, дуално образовање на један начин не оставља само перспективу младим људима да се запосле после завршеног образовања, већ и привредним субјектима сигуран кадар да буде у радном односу. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има министар Младен Шарчевић.

Изволите.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Ако дозволите, само да подржим овај ваш став, и ми радимо на томе: почео је програм студентске праксе, и то је увод у дуално на високом. Било је раније покушаја, заиста, од 2010. године, тзв. БГ пракса, али је све то некако брже стало него што је почело. Мислим да

смо врло озбиљно сад прионули и ојачали наше тимове са тим деловима. Интересовање разних високошколских установа и привреде за то питање такође је јако велико.

Када говорите о Крагујевцу, ја сам обишао тај технички центар. У духу онога о чему смо причали о ваљевском центру изврности, мислимо да је то једна од потенцијално најбољих тачака да се ради за тај део Шумадије.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, министре.

Пошто на листама посланичких група више нема пријављених за реч, пре закључивања заједничког начелног и јединственог претреса питам – да ли желе реч председници, односно представници посланичких група или још неко ко није искористио своје право из члана 96. Пословника?

Реч има народни посланик Олена Папуга.

Изволите.

ОЛЕНА ПАПУГА: Поштовани председавајући, поштовани министре са сарадницима, после јучерашњих дискусија и размишљања не знам да ли ћу се усудити да говорим о мањинском образовању, јер видим какво је расположење према националним мањинама, а камоли према образовању и неком изражавању на свом језику. Разочарало ме је размишљање понеких посланика, који су ипак моје колеге и мислим да овде није било место за такве разговоре.

Ја ћу само дати примедбе о неким члановима, јер сам мислила да ће ови закони о основном, средњем и предшколском образовању исправити неке неправде са којима се већ годинама националне мањине суочавају, имају проблем у свом образовању. Основе система образовања и васпитања се, једноставно, нису дотицале тих проблема па сам стварно мислила да ће, првенствено, Закон о основном образовању исправити неке нелогичности с којима се образовање суочава и има проблеме.

То се првенствено односи на изборни предмет који се сада не зове изборна настава, него изборни програм, где се веронаука и грађанско васпитање оцењују описно. То је било и до сада и мислим да је то у реду, јер нисмо сви истих конфесија и нисмо сви расположени да на неки начин учимо или грађанско или... Мислим да то није ни требало да припада школама. Ми смо сви ишли на веронауку, али у црквама; мислим да то ипак припада црквама, а да грађанско припада неком кућном васпитању. То је моје лично мишљење.

Што се тиче наставе на језицима националних мањина, посебно у Војводини, где образовање има континуитет... Ја, на пример, припадам русинској националној заједници; пре неколико година прослављали смо 260 година образовања на русинском језику, имамо целу вертикалу образовања на том језику, ја сам чак и студирала на русинском језику на

Катедри за русински језик у Новом Саду. Мислим да нико нема проблем с тим у свом школовању на матерњем језику, нити на послу, нити у свом професионалном или неком другом напредовању. Зато сам мислила да ће учење матерњег језика као факултативне наставе добити неки други третман, а третман је остао исти. Чак је на неки начин, користићу тај термин, унижено, јер се настава на језику националне мањине, односно факултативно учење језика више неће оцењивати, него ће се оцењивати описно, значи, имаће исти третман као грађанско васпитање и веронаука.

Ни досад то није било добро, јер се тај предмет оцењивао али оцена није улазила у просек. Не кажем да то даје неки мотив родитељима и деци да иду на учење матерњег језика, ако ће се то оцењивати бројчано и ако ће оцена улазити у просек, али ипак знамо да нам је мултикултуралност, толеранција, видели смо то у Скупштини, стварно на неком тесту. Једноставно, интересује ме зашто се то не оцењује бројчано.

На Одбору за образовање сте ми рекли, министре, да је то због фонда часова. Али ми смо давно предлагали, пошто је то у Војводини стварно применљиво, а применљиво је и у целој Србији, зашто се не уведе језик друштвене средине, то је комшијски језик. Та толеранција нам је стварно, видимо сада, на јако ниском нивоу. То би били комшијски језици, то су језици који припадају Европској унији, нпр. мађарски, словачки, русински, хрватски, бугарски, македонски... То су језици које ми треба да научимо не због тога што имамо суживот са тим својим комшијама, него, једноставно, зашто не учити тај језик? Ако мислите да би припадници националних мањина били на неки начин оштећени тиме што би имали један предмет више, мислим да то није у реду.

Друго, похвалила бих то што се у средњој школи учење матерњег језика, факултативно учење језика, оцењује бројчано, а не описно као у основној школи. По мом мишљењу, то је добро, али та оцена не улази у просек. Опет говоримо о томе зашто та оцена не улази у просек, једноставно, опет је неки други проблем у томе, ако деца не науче матерњи језик... Не кажем да је школа та која учи децу матерњем језику, родитељи су првенствено ти који уче децу матерњем језику. Ако се не афирмише учење матерњег језика у основној школи, зашто се афирмише у средњој школи? Мислим, ко не научи матерњи језик у основној школи, у средњој га сигурно неће учити, нити му је стало до тога да има неку добру оцену из тог предмета.

Ето, то су неке моје замерке. И можда још о двојезичној настави, моја замерка је – зашто нема сагласности националног савета о увођењу двојезичне наставе. Значи, ту стало се са локалном самоуправом, која је и оснивач основних школа. На пример, у мешовитим срединама или

средионама где се уводи или српско одељење или одељење на језику националне мањине, мислим да би национални савет ту требало да да сагласност и у једном и у другом случају. Не мислим сада ни на један ни на други језик. Мислим да национални савет ту треба да да не мишљење него сагласност, јер, кажем, или се уводи српско одељење или се уводи одељење на језику националне мањине.

Што се тиче предшколског васпитања и образовања, мислим да се и ту стало на локалној самоуправи, у делу где се наводи да локалне самоуправе на неки начин могу да финансирају додатне активности деце у предшколским одељењима, на пример, учење енглеског језика или неке секције итд. Значи, факултативно учење матерњег језика у средионама где нема редовне предшколске наставе на том језику једноставно виси, то нико не финансира, тог васпитача или наставника, учитеља који ће доћи једном или два пута недељно да учи децу матерњи језик. Зато сам мислила да локалне самоуправе ипак треба да дају неку надокнаду том васпитачу који ће доћи да негује тај матерњи језик.

Хвала вам. Мислим да су то углавном амандмани које је Лига социјалдемократе Војводине поднела, па вас молим да то још једном размотрите.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има министар Младен Шарчевић.

Изволите.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Поштована Олена, ја сам на Одбору за образовање, као што сам тада и рекао, покушао да вам дам једно разумно објашњење. Годинама и деценијама се стално нешто додавало у основном образовању, а због узраста деце то је било већ претерано. Средњошколци су старији и њима недељни фонд часова дозвољава да иду у другачију форму. Први пут смо обухватили ту причу да би се појавила информатика и све оно што је битно, и то смо назвали предметима који су обавезни и улазе у просек. Ту је оптерећеност ученика видљива.

Сви други облици рада су такође јако важни, такође су препознати и заиста имају своју функцију. Да ли је нешто оцењивано бројчано или описно... Па цео први разред основне школе је описан. Многе земље света имају процентуалну оцену, верујте да је можда чак и најпааметнија. Тако да ту ничим није угрожено право националне мањине.

А ви добро знате да установе не могу оснивати национални савети националних мањина, о томе смо причали када је био системски закон, него локалне самоуправе. Колегиница Љиља Маролт, која са вама иначе сарађује по питању предшколских установа... Значи, желимо да решимо посебним правилницима улогу локалне самоуправе у раду сваке предшколске

установе, ценећи специфичности о којима ви причате. Тако да мислим да се све то некако налази, само мало у другим паковањима. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, господине министре.

Реч има народни посланик Бошко Обрадовић.

Изволите.

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Поштовани господине министре, с обзиром на то да приводимо крају ову нашу начелну расправу, дозволите да урадим синтезу оног о чему је говорила Посланичка група Двери у овим данима.

Пре свега, оно што сматрамо да је апсолутно остало нерешено, иако сте прошли читав сет просветних закона, јесте да повећате плате просветним радницима, које су испод просечних плата у Србији и то заиста јесте један од највећих проблема са којима се српска просвета суочава.

Други проблем, који сте, наравно, пропустили да решите јер мислим да нисте имали снаге да се супротставите набујалој корупцији у врху власти, то је да се реше купљене дипломе и докторски радови који су плагијати, на челу са министром полиције господином Небојшом Стефановићем, градоначелником Београда Синишом Малим и свима онима који су први на том списку.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колега Обрадовићу, хајде да се вратимо на дневни ред, молим вас. Па можемо ли бар у ова два минута и 46 секунди да говоримо о дневном реду?

Изволите.

(Александар Мартиновић: Помени и прислушни центар, молим те.)

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Колега Мартиновић је тражио од мене да му откријем где се налази прислушни центар Ненада Ковача и Николе Петровића, кума Александра Вучића, али нећу сада, пошто то није на дневном реду; доћи ће Влада па ћемо имати прилике да питамо и о прислушним центрима које држе Вучићеви кумови у Србији.

Оно што је тема јесте управо стање српске просвете и статус просветних радника и немојте, господине председавајући, да о томе не сме да се прича у Народној скупштини Републике Србије.

Што се тиче овога закона, пре свега мислим на закон о дуалном образовању, господине министре, мислим да је пре њега требало да решимо неке друге ствари које су предуслов за успешност једног оваквог закона, од проблема беле куге до проблема домаће привреде, која практично не постоји, и најважнијег проблема који је у директној вези с овим законом, а то је што немамо закон о занатству и што би занатска комора вама требало да буде прави партнер у дуалном образовању а не Привредна комора.

Ви то добро знате, али не можете да имате занатску комору као партнера јер она не постоји, јер не постоји закон о занатству. Од 2007.

године постоји иницијатива предузетника у Србији, од 2010. године постоји Предлог закона. Дакле молим да заједнички преузму одговорност бивши режим ДС-а и СПС-а и садашњи режим СПС-а и СНС-а за то што немамо закон о занатству.

Добио сам допис лесковачког удружења занатлија које скреће пажњу на овај проблем. Људи исправно констатују да би заправо занатска комора била прави партнер вашем министарству за овај закон о дуалном образовању.

Шта су све проблеми закона? Под број један, снижавање општег нивоа образовања. Под број два, потенцијална корупција преко Привредне коморе Србије, која је једна врло сумњива организација, са којом и привредници у Србији...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, господине Обрадовићу.

Реч има министар Младен Шарчевић.

Изволите.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Мало пре смо рекли да се ниво општег образовања и општеобразовних предмета не смањује. То је оно што је чињеница. Мења се однос процента од прве године ка завршним годинама, значи, првој, другој, трећој, занатског дела трогодишњег профила стручних предмета. Ту постоје разлике.

Занатско је заиста само трогодишње, па мајсторско, а дуално је и трогодишње и четворогодишње, тако да је то битна разлика.

Мислим да сам јуче рекао, јер сам се распитао са министром Кнежевићем, то је њихов домен – тај закон се ради. Било би можда боље да је био урађен па да га користимо, али бићемо у прилици да га усаглашавамо и дамо свој допринос. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, министре.

Реплика, народни посланик Александар Мартиновић.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Даме и господа народни посланици, желим да реплицирам представнику бившег режима Бошку Обрадовићу.

Што се тиче финансирања, Бошка Обрадовића су финансирани мање-више сви који су до 2012. године били на власти. Пре свега га је финансирала Демократска странка, преко Министарства за дијаспору. У 2009. години господин Бошко Обрадовић је преко Министарства за дијаспору добио 300.000 динара, 2008. године је преко Министарства вера добио 400.000 динара и 2008. године је преко Министарства за дијаспору добио 300.000 динара.

Такође, финансирала га је и Демократска странка Србије. Само да вас подсетим, у време ДСС-а извршена је једна од највећих пљачки у

историји Србије. Финансирала га је Демократска странка Србије преко Јавног предузећа „Колубара“, тако што су само у 2004. години господин Бошко Обрадовић и његова организација добили од „Колубаре“ (која је иначе тада имала губитак од десет милијарди динара) 4,2 милиона динара.

Дакле, толико о томе ко је кога финансирао. Финансирани су вас „жути“ и финансирао вас је Коштуница. Да ли вас је у међувремену још неко финансирао, то ћемо још да установимо.

Што се тиче фалсификованих диплома, само да вам кажем, господине министре, то вас вероватно занима, господин Бошко Обрадовић је дипломирао код професора Мила Ломпара, који је, иначе, члан Политичког савета Двери, и то на оној теми... Значи, писао је дипломски рад на тему из које је Мило Ломпар докторирао. Што би рекли стари Латини – паметноме доста.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Повреда Пословника, народни посланик Радослав Милојичић.

Изволите.

РАДОСЛАВ МИЛОЈИЧИЋ: Господине Милићевићу, рекламирам члан 108. Мислим да овде није тема постојање Демократске странке од 27 година, на које смо ми поносни.

Мислим да сте били у обавези да бар скренете пажњу претходном говорнику, а и оном пре њега. Разумем у потпуности да и Српској напредној странци и Дверима смета Демократска странка, јер ћемо њих сменили а нећемо дозволити да овакви икада дођу на власт.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Само сте једно у праву, треба да се вратимо на оно што је тема и што је тачка дневног реда, и ја ћу то испоштовати.

Дозволите, не мислим да сам повредио Пословник о раду и наведени члан из простог разлога што, много пута досад смо рекли, не можете да предвидите о чему ће народни посланици говорити. Али драго ми је да сте приметили да је реплика изазвана не након дискусије неког од посланика из редова позиције, него опозиције. Нећемо наставити са таквим начином расправе, већ ћемо се вратити на дневни ред.

Реч има народни посланик Бранка Стаменковић.

(Бошко Обрадовић: Поменут сам по имену и презимену. Како немам право на реплику?)

БРАНКА СТАМЕНКОВИЋ: Хвала.

Наш Устав гарантује и каже да је основно образовање обавезно и бесплатно. Пола ове тврдње је тачно – наше основно образовање јесте обавезно, међутим, када је реч о бесплатности, наше основно образовање у пракси је бесплатно само као бајаги.

Другим речима, трошкови које сnose родитељи да би образовали своју децу изузетно су велики финансијски притисак, почев од бесплатних уџбеника који морају да се плате, нису бесплатни и представљају огроман удар у септембру, преко куповине школског прибора, опреме за физичко, ликовно, техничко, све остале предмете (којих иначе има превише, то успут да споменем), преко разних екскурзија које се организују, преко плаћања приватних професора да децу науче ономе што нису научила у школи. То је велики проблем. Такав систем фаворизује децу бољестојећих родитеља а децу сиромашнијих родитеља оставља да каскају.

Ми морамо коначно наше образовање да учинимо бесплатним. Предлажем да кренемо од бесплатних уџбеника. Као што знате, на прошлом заседању, када смо расправљали о кровном закону о основном и средњем образовању и предшколском, Посланичка група Доста је било покушала је серијама амандмана да у тај закон угради члан који ће гарантовати бесплатне уџбенике. Зашто? Зато што, очигледно, оно што пише у Уставу није довољно. Морамо у сваком од ових закона које доносимо појединачно да издвојимо члан у ком ће да се каже – уџбеници су бесплатни, трошкови набавке уџбеника покривају се из буџета Републике Србије.

То је више него изводљиво. Ми у Доста је било смо то израчунали. Око 560.000 ђака имамо у основном образовању; набавка школских уџбеника за све њих, која у принципу треба да се врши на сваке четири године, толики је употребни век, четири генерације могу од истих уџбеника да имају користи... Значи, трошкови за набавку свих уџбеника су 56.000.000 евра. Када то распоредите на ове четири године, годишњи трошак у буџету Републике Србије је 0,15%. Не стоји никаква аргументација да новца нема. Много више издвајамо за субвенције страним корпорацијама које долазе овде због јефтине радне снаге.

У том смислу, ми смо и овај пут, када су пред нама четири нова образовна закона, амандманима које смо поднели захтевали да се у сва четири закона нађе место да се убаци одредба која ће гарантовати да све будуће генерације, без обзира на промене министара, на промене власти, гарантовано имају бесплатне уџбенике, да родитељи буду сигурни да тај трошак неће да сnose.

Молим вас да још једном размислите о овоме. Ми не смемо ни једну једину нову школску годину дочекати са овим теретом за родитеље. Крајње је време да ово постане део бесплатног образовања, да макар уџбеници не буду као бајаги бесплатни. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Балша Божовић.

БАЛША БОЖОВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Господине Шарчевићу, читали смо образложење које сте нам и ви на крају прочитали и очекивали смо од вас да нам макар усмено кажете нешто што не пише у овако штуром образложењу дуалног образовања. Желели смо да чујемо како ће се дуално образовање пројектовати у наредних тридесет година и шта је наш циљ, какво друштво желимо да имамо, какви ће плодови вашег рада бити за тридесет година од данас у Србији. Нажалост, то нисмо чули.

Уместо да сте дошли данас у Скупштину Републике Србије и предлагали закон да нпр. сви основци у Србији добију бесплатне уџбенике, што би растеретило њихове родитеље огромних трошкова које имају сваког 1. септембра сваке године, да сте дошли и рекли хајде да разговарамо о томе да ли средњошколско образовање треба да постане обавезно у Србији, па да водимо дебату о томе како ћемо да повећамо број образованих у Србији и да ли ће то повећање броја образованих у Србији на крају представљати највећу уштеду буџету Републике Србије за наредних тридесет или педесет година, ви сте дошли са дуалним образовањем, са образложењем које апсолутно не постоји. Наравно да ми то не можемо подржати.

Замислите само ситуацију у којој се налазимо и ми као посланици опозиције и ви као министар, да разговарамо колико је новца потребно уложити у децу која су талентована, у децу која су у средњим школама и како помоћи студентима, нпр. новим домовима, бољим условима, да постану што успешнији стручњаци у овој земљи. Када бисмо само тих 180.000.000 евра, колико смо потрошили за куповину неких авиона старих неколико деценија, уложили у образовање, ви бисте били министар којем би сви скидали капу када вас сретну на улици, зато што би говорили – ево напослетку једног министра који је успео да Србији обезбеди много већи буџет него што је био у протеклих десет, двадесет или тридесет година.

Уместо тога, ми се враћамо у неке векове који су иза нас. Да ли знате колико су скупи кеш кредити које узимају родитељи да би купили деци уџбенике? Да ли сте свесни колико су често родитељи у дужничком ропству да би купили пернице, патике, све што је некоме потребно да би завршио основну или средњу школу? Да ли знате колико деце иде у школу а заправо нема уџбенике и нема услове да постане ђак какав је неки његов вршњак који има обезбеђене све услове?

Дуално образовање то не решава. Дуално образовање не побољшава ситуацију у Србији. Оно човека неће учинити јачим грађанином, храбријим и неће му удахнути самопоуздање.

С друге стране, покушавамо од малих ногу да навикнемо децу да се суоче са суровим тржиштем рада, посебно рада који није законом сигуран,

који није безбедан. Имамо опасне и тешке послове које ће деца моћи да раде иако су у школи.

Да ли знате колико је десетина милиона евра уложила Србија, односно Влада Републике Србије, Град Београд и општина Обреновац за фабрику „Меита“ у Обреновцу? Шездесет милиона евра. Да би запослили неколико стотина људи са платом од 20.000 динара, који десет сати стоје за траком и не смеју да оду у тоалет, и онда носе пелене.

Хоћете да ми кажете да ћемо сада да дозволимо некој школи да склопи уговор са таквом „Меитом“, да ће та „Меита“ као фабрика да склопи уговор где ће онда родитељи потписивати уговоре јер ће њихова деца малтене радити бесплатно за исту ту фабрику, зато што је јефтиније да из Кине пребаци производњу у Србију, зато што је овде јефтинија радна снага, а сад је буквално добија за цабе? Сваке године ће мењати нове генерације ђака и нове генерације ђака и имати, малтене, бесплатну производњу. Па коме се не исплати да на такав начин изабљује људе?

Хоћу да вам кажем, мене веома плаши не само то што је Агенција за борбу против корупције рекла да је ово дубоко коруптиван закон, не само то што су стручњаци који су писали Стратегију образовања (међу њима су и моје колеге) рекли да ово нема везе с мозгом, не само то што су многи академици рекли да дуално образовање апсолутно није потребно Србији, мене, министре, плаши то што нисте тражили струку да каже шта заиста о овоме мисли.

Ви сте усвојили Стратегију образовања 2012. године, не можете да нам кажете – делимично је прихватам, или – делимично је не прихватам. Ваша влада је то урадила 2012. године, влада Дачић–Вучић. Дакле, то је за вас обавезујући документ и у складу са њим морате да поступате, или донесите нову стратегију образовања.

Није добро да због неких стручњака из Швајцарске које ми плаћамо уводимо дуално образовање, зато што су, ето, неке фирме и Привредна комора Србије изразиле потребу за неким радним профилима, па сте нам овде излистали два или три радна места, за 50.000 или 60.000 динара, то вам је једини аргумент са којим сте дошли у Скупштину. Па та два заваривача ће вам наћи било ко у овој сали, да попуне та два радна места.

Немојте, кад вас молим, да то буде једини аргумент да генерације и генерације младих људи лишавамо могућности да се образују. Зашто вам то говорим? Зато што то чак није ни у складу са Уставом. Овај предлог закона није у складу са Уставом. У члану 71. Устава стоји да је основно образовање бесплатно и обавезно а средњошколско бесплатно.

Ништа од тога, очигледно, вас не обавезује да тој деци обезбедите могућност да се сутра дошколују, да започну бизнис. Како да започну

бизнис када се затварају озбиљне фабрике и фирме у Србији јер нема правне сигурности у овој земљи? Наравно да је то предуслов да свако започне свој бизнис. Али немојте ми рећи да онај који буде зарађивао 12.000 динара на најтежим пословима за траком има икакву могућност да започне бизнис у Србији. Па то је шарена лажа! И то вам је једини аргумент са којим сте дошли у Скупштину.

Дакле, уместо да овим образовањем правимо грађане који су господари своје судбине, ми очигледно правимо јефтине продужетке машина. Ако то не смета владајућој већини, мислио сам да ће сметати вама који долазите из просвете.

Још једну ствар морам да подвучем. Како се овај закон односи када је у питању равномерни развој Србије? Огромни диспаритети у регионалном и равномерном развоју Србије постоје; сиромашне области у Србији, а сви знају које су, пошто многи овде долазе из њих, биће још сиромашније, а богате ће бити још богатије.

Неће деца функционера Српске напредне странке ићи у фабрике да уче школе, зато што они имају новац, очигледно, за приватне школе, да своју децу шаљу на најбоље образовање, зато што имају по пет или шест плата и то себи могу да приуште. Али деца родитеља који немају средства да их школују... Биће приморани да их преселе у неку фабрику да тамо савијају неке каблове, у пеленама. Њихова радна права апсолутно нико неће поштовати, посебно не они који желе да максимизирају свој профит.

Не можете Привредној комори Србије да дајете нешто, па чак ни да вам даје мишљење, а да то не тражите од Српске академије наука и уметности. Не може америчка привредна комора, португалска (завршавам, још једну реченицу), италијанска, да има јачу реч од академика у Србији. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Владимир Маринковић): Хвала.

Реч има министар Младен Шарчевић.

Изволите, министре.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Само да кажем да смо све ово чули и да ја немам коментар даље.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, министре.

Реч има Александар Мартиновић.

Претпостављам, реплика?

Извињавам се, колега Мартиновићу.

Реч има народни посланик Александра Јерков, повреда Пословника.

АЛЕКСАНДРА ЈЕРКОВ: Захваљујем, потпредседниче.

Молим вас, члан 107, да укажете и министру и сарадницима министра да не могу да цокћу и да преврћу очима док народни посланици

говоре. Када ми кажемо да се бринемо због тога што у фирме које израбљују одрасле људе, пунолетне раднике који уживају одређена права, у те исте фирме сада шаљемо децу која не знају која су им права, која немају права зато што су ученици, зато што је школа потписала уговор са државом итд., најмање што могу да ураде, ако их већ није брига за то што ми говоримо, јесте да не показују тако отворено да их баш брига и за те ученике које шаљемо тамо. Јер у моменту када ми изразимо такву бојазан, сарадници министра гласно цокћу, преврћу очима и подсмевају се, очигледно, некаквој деци која ће сутра ићи у фирме којима је јефтиније да овде запошљавају радну снагу него у матичној Кини.

Исто тако, господин Шарчевић не комуницира са нама данима, говорећи да ми треба да „променимо плочу“. Ми не говоримо по плочи, можда господин Шарчевић говори по плочи коју су му припремили послодавци жељни јефтине радне снаге.

Када буде био промењен закон, промениће се и оно што ми говоримо. До тада, господине Шарчевићу, ви с нама морате да разговарате, не можете да немате коментар. Не можете да немате коментар ни на једну од ствари које смо рекли, ваљда сте дошли у Скупштину да образложите закон. Када вас нешто питамо, ви треба да нам одговорите, а не да се на такав начин подсмевате. Најмањи проблем је што се подсмевате нама, много је већи проблем што се подсмевате родитељима чију ћете децу сутра послати у израбљивачке фирме да раде.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала. Да ли желите да се Народна скупштина изјасни у дану за гласање? (Не.)

Нисам видео. Прво, ви сте искористили прилику и минут и четрдесет седам секунди реплицирали министру, а двадесетак секунди сте посветили повреди Пословника. Наравно, ја сам испољио толеранцију и ништа друго, али нико, барем ја нисам видео то што сте поменули да је.

(Александра Јерков: Желим да се Народна скупштина изјасни у дану за гласање.)

Желите? У реду. Хвала.

Реч има народни посланик Александар Мартиновић, право на реплику.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Захваљујем, господине Маринковићу.

Хоћу да одговорим овом „Војводи од Малдива“ који рони сузе за радницима у Србији. У време када је Демократска странка владала Србијом није било израбљивања, слажем се с тим, али није било израбљивања само из једног разлога – нико у Србији није радио. Сва радна места у Србији су

била угашена. Само за четири последње године њихове власти преко 400.000 радних места у Србији је угашено, радници истерани на улицу.

А та прича о бесплатним уџбеницима, већ смо доказали да је то најобичнија лаж. Никада у време Демократске странке нису постојали бесплатни уџбеници за сву децу у Србији.

„Војвода од Малдива“ је мене пре два дана позвао да донесемо индексе. Ја сам свој индекс донео, његов нешто не видим. Не видим да је донео индекс свог председника странке, Драгана Шутановца, који је, ако се не варам, господине Шарчевићу, иначе велики геније, студирао дванаест година. Ево, мој председник и председник ових људи око мене, председник наше странке, ми нисмо нека елита, да ли је тако Маријане, не припадамо овој узвишеној господи којој припадају ови из ДС-а, али имамо председника који је завршио Правни факултет у Београду за четири године, са просечном оценом 9,44.

Будући да немамо индекс Драгана Шутановца, не знам који је његов просек, а ови његови то вешто крију, хајде да се мало позабавимо једним другим елитним политичарем из њихових редова, Сашом Јанковићем, да мало упоредимо да ли је то заиста елита или је реч о квазиелити. Ево, тај неки Саша Јанковић, који је био председнички кандидат Демократске странке, каже да све зна о уставном праву, о владавини права, соли памет свима редом о томе шта се десило у Савамали.

Господине Шарчевићу, молим вас, ако можете да ми одговорите и да проверите да ли је тачно да је тај велики експерт за уставно право за време студирања имао шестицу из Уставног права, а мој председник, неуки и необразовани Вучић, десетку? Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Реч има народни посланик Горан Ћирић. Право на реплику.

ГОРАН ЋИРИЋ: По ко зна који пут поменута је Демократска странка и по ко зна који пут се крши члан који говори да не треба дозволити да се говори о приватном животу људи у овој сали, онако како ми не говоримо о вашим животима.

Поред оцена председника које сте читали овде, мислим да је важно прочитати и оцене бившег председника Српске напредне странке и бившег председника државе. А треба говорити и о докторатима, о којима смо говорили, министара који седе у овим клупама и образлажу многе законе. Али оно што је важније – важнији је однос према ђацима, важнији је однос према деци, којој треба обезбедити бесплатне уџбенике.

О томе Демократска странка говори, о томе говори господин Балша Божовић, о томе је говорио и професор Мићуновић у предлозима које сте

одбијали, а то је да донесемо закон да обезбедимо бесплатне уџбенике за свако дете у Србији.

Прошли пут сам вам доказао... Овде са нама седи бивши министар просвете господин Жарко Обрадовић, који је својевремено дао изјаву, 2011. године, у којој каже да већ две године имамо обезбеђене бесплатне уџбенике за ђаке у Србији. Дакле, то можете да проверите код свог коалиционог партнера. Мислим да је то чињеница коју не можемо да заборавимо и нећемо је заборавити. Дакле, могуће је у Србији обезбедити бесплатне уџбенике за сву децу. Мислим да је то важније питање од свих ових која се најчешће помињу.

Мислим да је важно да чујемо, ево, позивам и господина Жарка Обрадовића, као бившег министра, да каже да ли је било бесплатних уџбеника у периоду његовог министровања, или није било, тада када је СПС био у коалицији и у Влади са Демократском странком.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Народни посланик Александар Мартиновић, право на реплику.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Даме и господа народни посланици, ја читам ове оцене између осталог и због тога што су ме данас када сам улазио у зграду Народне скупштине сачекали Антонела Риха, Славиша Лекић и сви ови великани слободног новинарства у Србији. Ево, имам летак на коме пише, између осталог: зашто смо овде – зато што грађани и грађанке имају право да буду истинито, непристрасно, потпуно и благовремено информисани о свим питањима од значаја за њихов живот.

Ево, господа из Демократске странке носе бецеве Антонеле Рихе и Славише Лекића. Када хоћу благовремено и истинито да информишем грађане Србије о питањима која су за њих важна, они се буне.

Дакле, наставићу тамо где сам стао: Саша Јанковић, експерт за уставно право, каже – ми знамо шта је држава, ми знамо шта је правни систем, ми знамо шта се десило у Савамали, знамо и ко је организовао Савамалу.

Господине Шарчевићу, не знам да ли је тачан податак, ја сам некако дошао до тог податка, да је тај препаметни Саша Јанковић из Уставног права добио 6. Замислите парадокс: неко ко је био Заштитник грађана, штитио грађане од тзв. лоше управе (то је оно што Американци и Енглези називају *maladministration*), добио је, бар су такве моје информације, из Управног права 7.

Тај Саша Јанковић је све испите полагао код својих политичких истомишљеника, код оних који га и дан-данас подржавају, код оних који су му потписали онај „Апел 100“ када се кандидовао за председника Републике. А мој неуки и необразовани председник Републике Србије,

Александар Вучић, који је завршио правни факултет са просечном оценом 9,44, испите је полагао код најљућих политичких противника. Код Лабуса је добио 10, Уставно право – добио 10; Весна Ракић Водинелић...

Не видим где је господин Зоран Живковић, ваљда поново паркира своју „ајкулу“, надам се сада на прописан начин.

Код Весне Ракић Водинелић, Грађанско процесно право – 10. Шта вам то говори? Није ово никаква елита, ово су људи који су упропастили Србију, који не знају ништа о економији.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Захваљујем.

Даме и господа народни посланици, с обзиром на то да се деле ти леци на улазу у Скупштину, ја желим да се медији у Србији ослободе. Ми као Народна скупштина смо праћени од РТС-а ...

(Балша Божовић: По ком основу се јавио овај господин?)

Сачекајте, немојте бити нервозни, „Војводи од Малдива“. Донели су вам онај вињак преко па сте га цугнули на брзину, очигледно вам шкоди.

(Председавајући: Колега Ристичевићу, молим вас, о дуалном образовању; да завршимо ову расправу часно и како доликује Скупштини.)

Ја њега нисам ометао, пажљиво сам слушао. Према томе, ја се борим за слободу медија, они носе те бецеве и тражим да се ослободи РТС, посебно Дневник, зато што Дневник уређује Јеремићева кума. Жуту ТВ Бастиљу и Дневник РТС-а треба ослободити кума, а овде се спомиње брат, кумови итд., управо са оне стране, и слобода медија. Онда лепо треба ослободити РТС куме Вука Јеремића; ударну емисију, Дневник, она уређује годинама.

(Радослав Милојичић: Да ли је ово о теми?)

Опет овај галами, „Хајнекена“.

Време је да се посветим дуалном образовању. С обзиром на то да сам ја неко ко је школу завршио 1976. године, да је постојала школа ученика у привреди, а морам да кажем да комунизам није био мој поредак, али као да је у то време била подела владавине знања, коју господин Мартиновић упорно покушава да докаже овде, на коме инсистирају колеге преко. Ја јесам за владавину знања, али не и звања, неких лажних студената од по 12 година, као тамо неки Јешић итд.

С тим у вези, Платон је рекао да треба да владају они који највише знају. Зато тражим од господина Мартиновића да добро то прочита, да наш народ зна да управо председник Републике и бивши председник Владе... Коме честитам, и свима вама који сте бирали председника Владе,

председника Републике, на награди Светске банке. Ви из опозиције свакако сте чули да је Србија добила признање да је најбоља у југоисточној Европи за инвестирање и запошљавање. Додуше, ви сте више били за отпуштање, ви сте више производили социјалне случајеве. Нисте ви запошљавали раднике, ви сте раднике претворили у јаднике итд.

О дуалном образовању се овде говори као да је то једино образовање. Код Платона је било: људи који ће да руководе, војници, они који мало мање знају иду у војнике, а у произвођаче иду они којима школа иде најслабије. Уколико немате обућара, нећете имати ципеле и проћи ћете онда као бос по трњу, или као опозиција на изборима. Да бисте имали ципеле, морате имати обућара. Да бисте имали кифлу о којој они говоре... Додуше, њихова кифла кошта десет пута више; уместо 150 динара, кошта 1.500 динара. Њихови пекари су неки посебни или се они у те пекаре уграђују ...

(Радослав Милојичић: Ко је опљачкао Робне резерве?)

Ево, „Хајнекена“ опет добацује, али нема везе. Бити васпитан значи то остати, бити васпитан када имаш посла са неваспитанима.

Дакле, пошто су фабрике продале будзашто па ишли тако да мало летују на Малдивима, онда су раднике протерали и њима није требао нико ко треба да ради у привреди. Ми који смо гледали школу ученика у привреди знамо како су школу завршили, како су се образовали, како су знање стекли ти људи који су постали мајстори, зидари, тесари, кројачи, конобари, кувари, алатничари, молери, стругари, глодачи.

Нису они доносили само приход овој земљи у земљи, него су изградили пола Африке. Радили су у Ираку, Либији и увећавали национални доходак ове земље. Истовремено, спречавали су метрополизацију, запошљавали се што ближе кући. Било је мешовитих, који су имали нешто земље, ја мислим да је то перспектива, који су кроз, данас кажу дуално, образовање стицали знања и у најближим фабрикама радили, радили нешто земље, били свесни својих могућности.

Било је и оних који су после завршеног заната ишли на факултете, јер су у међувремену схватили да могу да науче више. Данас када причамо о дуалном образовању, то је као да ће то бити једино. Не, то је само проширена могућност да људи стекну неко знање, да то знање буде применљиво.

Слушао сам овде госпођу која има фризуру, мислим да је у партији Вука Јеремића. Како она мисли да има фризуру ако нема фризера? Да ли треба фризуру да прави тако што ће читати Викиликс и оно што је писао Вук Јеремић блатећи своју земљу? Да ли треба фризуру да намешта тако што ће се јежити на све оно што су радили Вук Јеремић и Борис Тадић када

су мењали резолуцију УН и овлашћење Унмика пребацивали на Еулекс и тако из процеса избацивали Кину и Русију?

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Шта хвала? Ја имам још дванаест минута. Ви сте нешто погрешили.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Извињавам се, само да проверимо.

Извињавам се, моја грешка.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Видим да ви грешите често на мој рачун, али нема везе, вама не замерам.

Има једна пословица коју је рекао један западни државник. Каже да радник, неписмен или писмен, може украсти нешто из вагона, али ови са универзитетским дипломама, које су биле по 12-13 година, они могу украсти целу пругу, цео воз. Мислим да је човек био видовит. Преведено на сремачки, радник у винограду може украсти грожђе, али ови са дипломама, посебно лажним, ови што су завршили факултет а немају колеге са факултета, ови виноделци, који као да су самци били на факултету, они могу да украду целу Фрушку гору. Такав је систем био.

Зато њима нису требали радници. Кад су већ привреду унаказили, кад су отпустили 400.000 људи, они су производили само звања, звања која нису била потпуно са знањем, нити примењива. Онда су људи који су то завршили завршили на западу – не признају им такву врсту дипломе. Многе од наших диплома нису применљиве ни на западу. Заврше тамо као перачи судова итд., јер нема посла за њих ни овде ни тамо. Овде су их ови оставили без икаквих шанси јер нема никакве привреде, и сад нам они држе предавање.

Слушао сам књишког мољца из чачанске библиотеке који је запослио брата, снају, себе, оца, све у јавну управу, у инспекторе, заводе итд. Данас нам он држи предавање из дуалног образовања, а, веровали или не, дипломирао је код члана своје странке. Од просветне организације која је требало да се бави образовањем направио је странку. Заклео се у Хиландару, и узео новац, да ће се бавити образовањем, да ће то бити православна, образовна организација породичног типа. Заклео се да ће се он, то личи нешто на дуално образовање, посветити томе. Добио је новац од свештеника, 5.000 евра и преварио их. Заклео се на Тројеручицу. Сада ја са правом могу да кажем да тај ко је покушао да створи образовну организацију црквеног типа може да буде „Свети Бошко Леворучица“, значи, кад је узео 5.000 евра.

Ми данас слушамо предавање велике наде Вука Јеремића, господина Алексића, који је затекао у „Првој петолетки“ 16.000 радника. Ту су били добри стругари, добри глодачи, добри мајстори, добри бравари,

производили, а доказаћу вам да су производили добру робу која је имала прођу. Он је запослио ташту да буде заменик директора. Таст се бавио запошљавањем у Националној, ми смо то звали биро рада. И, шта су урадили? Свих 16.000 људи је изгубило посао. Он је сад нова нада Вука Јеремића, да ће он, као, запослити људе. Да вам кажем да је то немогуће.

Да некад људи без диплома те врсте, као господин Алексић, могу више, доказује то што су мајстори, њих неколико стотина, кад је „Прва петолетка“ пропала, закупили део погона „Прве петолетке“ и обновили, зановили производњу; редовно примају плату, праве доходак, праве извоз овој земљи, немају никакве губитке и наставили су да раде. Док је господин Алексић, нова привредна нада „Вука Потомка“, Вука Јеремића, руководио са таштом, са старцем, са родбином и Калановићком, када је руководио „Првом петолетком“, ту су били велики минуси.

(Радослав Милојичић: Пословник.)

Господин „Хајнекена“ поново додацује. Ја стварно не знам како ћу да изађем крај с њим, с обзиром да је он капацитет, може да попије...

(Председавајући: Колега Ристичевићу, само наставите даље.)

Он може људе да обучава како попити триста пива за једно вече. Предлажем да он буде инструктор у дуалном образовању, да образује шанкере, конобаре, за брзо послуживање, треба триста пива наточити. Друго, да отвори у Глибовцу једну пивару, да се пиво пакује у жуте флаше а да се марка зове „хајнекена“, посвећена лику и делу човека који је задужио Смедеревску Паланку за три буџета и против кога постоје пријаве које окружни тужилац у Смедереву неће да процесуира, како нам каже, да је он под његовом заштитом, а човек је проневерио, по речима тог тужиоца, петсто милиона динара од покрадена два-три буџета Смедеревске Паланке. Зато он додацује и покушава на сваки начин да ме омета.

На крају да закључим, нама је припала слава да подигнемо Србију из блата у које су је они гурнули. Ми треба да будемо посвећени, ми треба време да проводимо на стругу, плугу, а не на каучу, треседу и Малдивима као они. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

За реч се јавио колега Балша Божовић, повреда Пословника.

Само молим народне посланике да не додацују, да не прете из клупа, тако да можемо да завршимо ову седницу онако како доликује.

Изволите, господине Божовићу.

БАЛША БОЖОВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Члан 107, нарушено достојанство републичке скупштине, из простог разлога што не можете дозволити да се неко на овакав начин опходи према политичким неистомишљеницима.

Сви смо колеге народни посланици, сви имамо, претпостављам, елементарно кућно васпитање, иако то често није случај са многима, али хоћу да вас замолим да реагујете чак и у случају када говори најомиљенији Вучићев посланик, Маријан Ристичевић. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала. Да ли желите да се Народна скупштина изјасни? (Да.)

Ја се стварно трудим да уведемо, као и сви који су председавајући, неки ред и дисциплину и, наравно, да подстакнемо народне посланике да воде аргументоване расправе.

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић, повреда Пословника.

(Радослав Милојичић: Реплика!)

Господине Милојичићу, ви немате право на реплику. Нико вас није по имену поменуо.

Ја нисам овде, нити било ко од председавајућих, да дешифрујем било шта. Ви сте за мене овде народни посланик, господин Радослав Милојичић, и ништа друго. Нисам ту да дешифрујем било шта.

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић, повреда Пословника.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо народни посланици, ја овде никад никог нисам опсовао.

Рекламирам чл. 101, 103, 106, 107, 108. и 109, онај чувени став 7. Уколико та посланичка група има времена, ви треба да им одузмете време, зато што је господин Балша Божовић тешко злоупотребио Пословник покушавајући да каже да сам ја некога увредио.

Све време док сам говорио, а то је везано за чл. 108. и 109 – господине председавајући, вама нисам замерао – господин „Хајнекена“ је у мом правцу упућивао врло грубе речи, добацивао. Верујем да је ту било и псовки, али није битно. Човек не може да натера никога да те поштује, значи не можете натерати никога да вас поштује, али можете да се супротставите сваком ко вас не поштује. Ја сам све колеге поштовао. Очигледно да они ту врсту кућног васпитања, о којој сами говоре, немају.

Мене могу да покушају да увреде, али има она чувена изрека, то министар свакако зна, да мудар човек са подједнаком мирноћом подноси увреде и прима похвале, тако да ме оваква врста излагања „Војводе од Малдива“ не може увредити. За њега сам ја врло мудар човек. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Да ли желите да се Народна скупштина изјасни? (Не.) Хвала.

За реч се јавио Александар Мартиновић.

По ком основу?

(Александар Мартиновић: Реплика.)

Изволите.

(Радослав Милојичић: Повреда Пословника! Повреда Пословника!)

Не можете да злоупотребљавате Пословник.

(Радослав Милојичић: Како ви знате шта ћу ја да злоупотребим?!)

Срам вас било! На шта ово личи? Повреда Пословника има предност у односу на све друге говорнике.)

Ја сам вас већ неколико пута упозорио да не добацујете и не вичете. Нема смисла. Нећу да дебатујем са вама.

Господин Александар Мартиновић има реч.

Изволите.

Мало се смирите, господине Милојичићу.

(Радослав Милојичић: Ви ћете да ми кажете да се смирим?)

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Ја вас молим, господине Маринковићу, да ми вратите време.

(Радослав Милојичић: Повреда Пословника.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Надокнадићемо време. Изволите, господине Мартиновићу.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Захваљујем се, господине Маринковићу.

Не знам зашто су нервозни ови што су упропастили Србију; можда им је Ђилас рекао да добацују пошто је начуо да хоће да напусте Шутановца и пређу у његов табор па су се овако унервозили.

(Радослав Милојичић: Повреда Пословника.)

Господин Маријан Ристичевић ме је питао да докраја прочитам оцене Александра Вучића.

(Радослав Милојичић: Правите циркус овде!)

Видите како су нервозни. Чим се спомене Александар Вучић и његове оцене, ови што не знају ко су Надежда Петровић и Слободан Јовановић почињу да вриште.

Ево, Маријане, сад ћу покушати да ти објасним зашто је Александар Вучић успешан у послу који ради, и као председник Владе и као председник Републике – зато што је био изванредан студент. Зато што је из Увода у право добио 10, из Опште социологије 10, из Историје државе и права народа Југославије, важан предмет, 10.

(Радослав Милојичић: Повреда Пословника.)

Зато што је из Уставног права добио 10, зато што је из Политичке економије код Лабуса добио 10, зато што је из Управног права добио 8, зато што је из Међународног јавног права добио 9, зато што је из Међународног приватног права добио 10, зато што је из Грађанског процесног права код

Весне Ракић Водинелић, кандидата за градоначелника Београда Зорана Живковића, добио 10, а Саша Јанковић 6, зато што је из Финансија и финансијског права добио 10, зато што је из Науке о управљању (једна важна наука коју треба добро да познаје свако ко се бави политиком) добио 10, зато што је из Политичких система добио 10, зато је Александар Вучић био изванредан председник Владе и изванредан је председник Републике.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Реч има народни посланик Владимир Орлић.

Изволите.

(Радослав Милојичић: По Пословнику.)

Господине Милојичићу, још једном вас молим, покушавате све време...

(Радослав Милојичић: Имам право на Пословник. То је моје право. Не можете да ми одузмете право на Пословник. Имам право да се жалим на повреду Пословника.)

Молим вас, натераћете ме да вам дам опомену иако то не желим. Ја сам овде задужен за ред на седници и желим да је завршимо онако како доликује. Молим вас да седнете.

(Радослав Милојичић: Немојте да ме молите. Рекламирам повреду Пословника.)

Реч има народни посланик Владимир Орлић.

(Радослав Милојичић: Немате право да ми не дате повреду Пословника.)

Имам право да водим седницу на частан и достојанствен начин. А ви имате опомену, прву.

(Радослав Милојичић: Немате право. Прво сте дали Мартиновићу да прича три минута, а по Пословнику је два минута. На шта ово личи? Никома не дајете повреду Пословника.)

Господине Орлићу, изволите.

ВЛАДИМИР ОРЛИЋ: Ја желим да говорим, господине председавајући, само бих замолио да то буде омогућено, ако је овај страшно нервозан човек завршио своје излагање и ако можете да ми цео минут надокнадите.

(Председавајући: Надокнадиће се.)

Хвала вам.

Дакле, уз захвалност свима који су изразили подршку предлозима закона, ја желим вама, господине министре, да кажем да је ова расправа недвосмислено показала, и нама и овим нервознима који добацују и вређају даље, да ови закони заиста јесу одличан континуитет у оним напорима који су између осталог постигли да Србија, а ово је податак из ове године,

напредује дванаест места на ранг-листи Светског економског форума по индексу глобалне конкуренције, и то баш захваљујући квалитету образовног система за десет позиција.

Такође, везано за исту област, област образовања, Србија је прва на универзитетској листи у односу на ниво развоја, листи коју ради Универзитет 21 (такође је податак из ове године), на планетарном нивоу.

Све заједно, када се односи на наше образовање али и на стање у привреди које јесте мотор развоја ове државе, може само да учини да ми оправдамо и овај резултат који је такође из ове године, резултат *IBM*-а који каже да је Србија светски лидер по броју отворених радних места, посматрано према броју становника. Опет резултат на светском нивоу.

Док Србија добре и паметне ствари ради, Србија овакве резултате бележи. И уопште немојте да се обазирете на критике оних који су показали да не знају шта су субвенције, ни колико су корисне, ни шта је образовање, ни шта је садржај закона, шта је дуално, ни ко је Надежда Петровић, ни ко је Милутин Миланковић, ни на коментаре њихових послушника који не знају ко је Вук Стефановић Караџић, ко је Доситеј Обрадовић.

Пошто они воле да се баве искључиво новцем, препорука са моје стране је да добро погледају апоене различитих вредности, тамо ће моћи да виде Надежду Петровић, они са скупљим улазницама и Милутина Миланковића.

Док се буду бавили злоупотребом у расправи о појединостима коју су већ најавили, грађани који ово гледају, ако се запитају над темама бесплатних уџбеника, јер су најавили да ће опет о томе да причају, да знају – тих уџбеника, којих никад није било, ено на њиховим скупим оделима, ено их узиданих у њихове дуплексе на Врачару, ено их у темељима оних врачарских пашњака, депонованих на рачунима.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Ђорђе Милићевић): Захваљујем.

ВЛАДИМИР ОРЛИЋ: Док они то буду радили а грађани одгонетали, ми ћемо да стварамо и правимо резултате.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

(Балша Божовић: Реплика.)

Господине Божовићу...

(Балша Божовић: Ја сам овлашћени, имам право на реплику.)

Имате, али нико није поменуо ДС у излагању.

(Балша Божовић: Причао је господин Мартиновић о уџбеницима о којима је говорио ДС.)

Само тренутак, молим вас.

Ја то нисам разумео и не желим да разумем.

(Балша Божовић: Дајте ми два минута о теми дневног реда.)

Дакле, колега Орлић...

Само тренутак, молим вас. Разговарамо све време, али нећемо водити дијалог. Мој циљ је да водим седницу у складу са Пословником. Дозволите ми да објасним.

Колега Орлић је као овлашћени представник Српске напредне странке имао време, и то време је користио у самом завршетку данашње расправе. Ниједног тренутка кроз његово излагање није поменута Демократска странка. То што сте тако протумачили није мој проблем. Није поменута Демократска странка.

(Балша Божовић: Два минута на тему дневног реда.)

Не можете, зато што није поменута Демократска странка.

(Балша Божовић: Ви нисте били у сали, нисте тада водили...)

Колегиница Маја Виденовић има могућност да укаже на повреду Пословника, а реплика – не.

Изволите, колегинице Виденовић.

МАЈА ВИДЕНОВИЋ: Господине Милићевићу, чињеница да сте преузели председавање пре неколико минута вас не ослобађа одговорности да пратите ток седнице, уколико сте спремни да преузмете. Ово су ствари које су се десиле непосредно пре него што су затражили реч. Немате никаквог права да не поштујете Пословник.

Подсећам вас на обавезу из члана 27. став 2. На тражење, по непосредно учињеној повреди, колеге Балше Божовића и колеге Милојичића, ваш претходних не дозвољава да се образложи повреда Пословника. Док се ругате, не народним посланицима, него грађанима Србије, са овим игроказом омиљених посланика Александра Вучића, Маријана Ристичевића и осталих који полемишу и добијају право на реплику, једни на друге, ваша је обавеза да омогућите да се образложи повреда Пословника... (Искључен микрофон.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Поштујем Пословник Народне скупштине, што ћу и сада учинити.

(Радослав Милојичић: Нећете да нас ућуткате. Боље да сте ишли напоље да видите протест пензионера, који немају шта да једу.)

Имате опомену, господине Милојичићу.

(Радослав Милојичић: Још једну изреците.)

Не, сада ћу да објасним колегиници Виденовић.

Колега Балша Божовић...

(Радослав Милојичић: Немате шта да објашњавате.)

Омогућићу вам да говорите...

(Радослав Милојичић: Дали сте Мартиновићу три минута, а има право на два минута.)

Колега Мартиновић је имао два минута и четрдесет седам секунди, јер је започео у 47. или 50. секунди да говори јер није могао од вас да говори пре тога.

(Радослав Милојичић: То је био Орлић.)

Што се тиче колеге Балше Божовића, колега Балша Божовић је тражио право на реплику. Нисам могао да му омогућим право на реплику, рекао сам већ због чега.

Наравно да свако од нас има одговорност, свако од потпредседника, слажем се са вама, колегинице Виденовић, али морате и ви да се сложите са мном. Право на реплику, сходно члану 104. став 3: „О коришћењу права из става 1. и 2. овог члана одлучује председник Народне скупштине. Реплика не може да траје дуже од два минута.“ Колега Маринковић је одлучио да колега Милојичић нема право на реплику, сходно члану 104. Након тога, колега Милојичић рекламира повреду Пословника...

(Радослав Милојичић: Нисте гледали. Не можете да објашњавате.)

Дозволите, не можемо се играти, једном ћемо се јавити и тражити право на реплику, други пут...

(Радослав Милојичић: Нема шта да образлажете.)

Колегиница Виденовић је тражила од мене да објасним потез.

Да ли је тако, колегинице Виденовић? То сте ви инсистирали.

(Маја Виденовић: Прекинута сам у пола реченице.)

Добићете, наравно. Немојте улазити у реплику са осталим колегама него се обратите мени, у чему је учињена повреда Пословника.

Изволите.

МАЈА ВИДЕНОВИЋ: Хвала на овом нетраженом тумачењу нечега чему нисте сведочили.

Трудим се да будем прецизна са речима, па вас, потпредседничке Скупштине, молим да ме пажљиво пратите. Ваш претходник је двадесет минута био у стицају кршења чланова Пословника, ругајући се грађанима Србије тиме што је ускратио народним посланицима опозиције шансу да образложе у чему је Пословник прекршен, а Пословник је прекршен, ево образложења, у чињеници да је председавајући злоупотребио.

Овде смо имали неколико посланика Српске напредне странке који један за другим реплицирају сами себи и то користе да вређају новинаре и новинарке. То користе да то невероватно достигнуће да је председник Србије завршио факултет... Ја му на томе честитам, то је можда једна од ретких ствари које је поштено урадио у животу.

(Председавајући: Зашто поново покушавате да злоупотребите...)

На томе му Демократска странка честита.

Он је дозволио... Значи, кршењем Пословника ви не дозвољавате посланицима опозиције у Народној скупштини да укажу и образложе о чему се ради. То је повреда, а не ово што сте ви покушали да ми одговорите.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Да ли желите да се Народна скупштина у дану за гласање изјасни о указаној повреди Пословника? (Да.) Захваљујем.

Повреда Пословника, народни посланик Балша Божовић.

Изволите.

БАЛША БОЖОВИЋ: Члан 104.

Дакле, господине Милићевићу, ја сам потпуно констерниран, што би рекао ваш председник, тиме како и на који начин ви водите седницу. Очигледно је да Пословник не важи за све једнако.

Дакле, или ви имате омиљену опозицију у овом парламенту па њима дозвољавате реплике чак и када нису поменути, чак и када везе нема са темом дневног реда то што је рекао министар или неко из неке друге странке... А мени не дате. Пола сата слушам вређање на свој лични рачун, на рачун странке из које долазимо, на рачун посланичког клуба, са онима који су евентуално плагирали или фотокопирани своја научна дела, о чему говоре њихови функционери попут Оливера Антића.

Хоћу да вам кажем да имам право на реплику од два минута, да говорим о теми дневног реда. Баш ме брига, верујте ми, и за господина Мартиновића, и да ли је он плагирао свој научни рад или не. Стварно не желим да трошим време на то. Желим да говорим о дуалном образовању два минута, реплику господину Орлићу.

Не разумем, бесплатни уџбеници, то вам је тема од које бежите као ђаво од крста. Не знам чему то. Бесплатни уџбеници неће апсолутно никоме зло нанети, напротив.

Молим вас, дозволите ми два минута да кажем нешто господину министру и господину Орлићу о бесплатним уџбеницима, због чега су важни за Србију. Верујте ми да се не залажемо за бесплатне уџбенике зато што нам је то хир. Да је било бесплатних уџбеника у деценијама иза нас, питање је да ли би данас било Српске напредне странке. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Божовићу.

То о чему сте говорили ја сам малочас врло прецизно и јасно вама конкретно образложио. То што је колега Мартиновић, или колега Орлић, мислим да је колега Орлић, говорио о бесплатним уџбеницима, не значи да ви имате право на реплику. Нисте ниједног тренутка поменути ни ви, ни посланичка група, ни странка којој припадате. Апсолутно нема основа за реплику.

Повреда Пословника, најпре народни посланик Александар Мартиновић.

(Александар Јерков: Јавила сам се пре Мартиновића сигурно.)

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Даме и господо народни посланици, заиста не разумем зашто су ови Ђиласови посланици тако нервозни. Чим се спомену и покажу индекс и оцене Александра Вучића, они скачу као да им очи вадите.

Две године, драги пријатељи и драги грађани Србије, траје кампања против Српске напредне странке и њених функционера, како смо нешто украли, како имамо неке фалсификоване дипломе, како смо купили факултете. Ја позовем колегу Божовића да понесе свој индекс, ја ћу донети свој. Ево, донео сам...

(Председавајући: Колега Мартиновићу, само се мени обраћајте, молим вас.)

Ево, обраћам се вама. Донео сам свој индекс, господине Милићевићу. Не видим да је господин Божовић донео свој индекс. Али сам донео и индекс, односно фотокопију индекса Александра Вучића.

Убише нас како смо нешто фалсификовали, како смо украли итд. Човек је завршио Правни факултет у Београду за четири године са просечном оценом 9,44. А они по цео дан скачу, вриште, вређају, кажу да ми њих вређамо. Зашто вређам посланика Демократске странке ако читам просечну оцену и оцене из појединих предмета председника моје странке и председника Републике Србије? Заиста не видим чему толика нервоза.

Само да вам кажем, господине Милићевићу, индекс нису донели. Нису донели индекс свог председника. Нису донели индекс свог председничког кандидата Саше Јанковића.

Ја им сада обећавам, као што сам обећао и за индекс, мој и Вучићев индекс, на првој наредној седници, односно првог наредног радног дана Народне скупштине донећу имовинску карту Александра Вучића...

(Балша Божовић: Научни рад, Мартиновићу, плагирао си научни рад. И Томин индекс, и Андреја Вучића, и Николе Петровића...)

.... Откако је председник Владе и председник Републике. И Николе Петровића и Андреја Вучића...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Повреда Пословника, народни посланик Александра Јерков.

АЛЕКСАНДРА ЈЕРКОВ: Захваљујем.

Да ли могу да рекламирам повреду Пословника овако као господин Мартиновић? Држим да могу.

Дакле, замолила бих господина Мартиновића, осим тога што су сви вероватно фасцинирани, они нађу једног члана своје странке који није купио диплому па читају његове оцене пет дана овде да их слушамо...

(Председавајући: Хоћете ли се обраћати...?)

Господин Мартиновић је, господине Милићевићу, не знам да ли вам је познато, пет година објављивао исти научни рад под различитим насловима, сваки пут узимао хонорар, што је утврдио Правни факултет у Новом Саду, што су осудиле његове страначке колеге, и сада нам овде држи предавања о томе како се часно бави науком.

Молила бих га само, када буде доносио те имовинске карте, да не заборави индекс Томе Николића, да не заборави докторат Небојше Стефановића, Синише Малог, Јоргованке Табаковић.

(Председавајући: Колегинице Јерков...)

Да не заборави да донесе имовинску карту Николе Петровића, Андреја Вучића, Звонка Веселиновића, свих људи који су се баснословно обогатили за време ваше власти.

Па када показујемо, да показујемо све, господине Мартиновићу, а не да бирамо шта нам одговара, шта нам не одговара, јер то што је неко завршио факултет, верујте, нас фасцинирати неће.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колегинице Јерков, нити сте указали на члан на који се позивате...

(Александра Јерков: Није ни Мартиновић.)

Јесте. Узмите стенограм па се уверите.

(Александра Јерков: Ево, рецимо, члан 107.)

Рецимо сада? То се чини, рецимо, на почетку излагања да би председавајући могао да вам да реч. То се чини на почетку излагања и ви то јако добро знате.

Повреда Пословника, народни посланик Александар Мартиновић.

Изволите.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Члан 107, господине Милићевићу.

Само да кажем овим нервозним Ђиласовим посланицима...

(Александра Јерков: Сад сам ја рекла 107.)

(Председавајући: Нисте ни рекли члан.)

(Радослав Милојичић добацује.)

(Председавајући: Није ни рекла члан.)

Ево, обраћам се вама, господине Милићевићу, као што видите, прилично сам смирен, нисам нервозан. Покушавам да објасним какав је став Српске напредне странке.

Кажу, нашао сам једног, мислећи на Александра Вучића, који није купио диплому.

Јеси ли ти, Владо, купио своју диплому? Љубице, јеси ли ти купила своју диплому?

(Председавајући: Колега Мартиновићу, молим вас.)

Душице, јеси ли ти купила своју диплому? Верољубе Матићу, дипломирани инжењеру геодезије, јеси ли купио своју диплому?

(Посланици Демократске странке негодују.)

Бобане Бирманчевићу, докторе наука, јеси ли ти купио своју диплому? Жарко Мићине, јеси ли купио своју диплому? Горане Ковачевићу, јеси ли купио своју диплому?

(Председавајући: Колега Мартиновићу, можемо ли само...?)

Ево, набројао сам овде десет људи који нису купили диплому.

(Председавајући: Слажем се. Укажите мени, молим вас, у чему је учињена повреда Пословника, јер видите да имамо негодовање.)

Вређање достојанства Народне скупштине када кажете да су сви функционери Српске напредне странке купили диплому. Ја покушавам да објасним да је то једна опасна лаж, која се две године води против Александра Вучића и СНС-а.

Набројао сам обичне људе, људе од крви и меса; неки су лекари, неки су инжењери, неки су правници, неки су економисти, неки су дипломирани инжењери геодезије. Нико од њих није купио своју диплому.

Сада питам ове Ђиласове гласоговорнике, који су много данас нервозни...

(Председавајући: Обраћајте се мени, колега Мартиновићу.)

Обраћам се вама, господине Милићевићу. Нека они донесу своје индекс, нека донесу индексе свог председника странке, нека донесу индекс свог председничког кандидата Саше Јанковића, званог „Саша Прангија“, који је завршио правни факултет са просечном оценом седам, и никаквих проблема неће бити.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

(Народна посланица Маја Виденовић додацује.)

Нећемо, колегинице Виденовић.

Слажем се ја са вама, али ћемо морати да говоримо о ономе што је тачка дневног реда.

Сходно члану 112, направимо једну паузу од минут, а онда ћемо се вратити на дневни ред.

(После паузе)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Ђорђе Милићевић): Даме и господо народни посланици, настављамо са радом.

Реч има представник предлагача, министар Младен Шарчевић.

Изволите.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Желим да се захвалим свим народним посланицима на дискусијама и расправи о законима који су били тема дневног реда. Ми смо на овај начин прошлог и овог месеца објединили тематику која је јако важна за укупан развој и квалитет образовања у Србији. Значи, системски закони о образовању и просвети и високом образовању са данашњим обједињеним дискусијама о законима о предшколском, основном и средњем образовању, и у оквиру њега дуалном, чине једну целину. Иза овога произилази више стотина нормативних аката које морамо да урадимо, тако да мислим да ћемо у потпуности успети да реформишемо, за почетак, законодавни оквир, који ће нам дати бољи квалитет образовања, ефикаснији систем.

Говорили смо данас и јуче највише о тзв. дуалном образовању, које је изазвало велике полемике, што смо и очекивали. Не са аспекта да је вођена права расправа о томе, него са аспекта дневне политике, зато ми је јако жао. Оно живи, оно постоји и развија се, деца га воле и родитељи га воле. Шта год ко мислио, нека прође мало по Србији па ће бити у прилици да то сазна сам.

Око 2.000 компанија се изјаснило да им ово треба. Наравно да смо озбиљни и одговорни људи и да ћемо бринути о безбедности деце, о добрим уговорима, о добром понашању ученика, како у школи, тако и на месту где ће спроводити наставну праксу. Нисмо ми држава без корена и од јуче. Некада, у старом режиму, када је држава била у социјализму, била је једини менаџер, па се то спроводило управо овако како имамо намеру да даље то радимо.

Закон има тај квалитет што није преписан ни од кога. Ми, просто, немамо тај манир да идемо по Европи и преписујемо, али имали смо потребу да погледамо како су многе земље то урадиле да не бисмо направили грешке, јер Србија је много времена пропустила. Овде није прича да ли је образовање у проблему дванаест година; лично радим 38, мислим да је свих 38 у великим проблемима, од беспарице, немања идеја где је боље, како, од слабих узора и много чега.

Не бих имао времена да набрајам које су све слабости, али могу да вам кажем да у живим разговорима са колегама по целој Србији... Обишли смо преко две трећине локалних самоуправа, разговарали са стотинама људи из разних установа, одржали активне директора на готово свим местима, од Косова и Метохије до Суботице. Свугде постоји један добар дух, и постоји препознатљивост овога што радимо. Значи, ово што радимо није никаква новина. Ми смо изабрали из педагошке праксе која је позната

у свету оно што чини најбољи део система и доакадемског образовања, али ћемо се потрудити да у оквиру високог образовања дамо још боља решења. Чека нас још доста посла.

Било је много приче о уџбеницима. Рекао сам и прошли пут, а и сада, да ћемо до краја ове календарске године доћи у Скупштину са још једним сетом закона, а то је Национални оквир квалификација, који је јако битан да бисмо дошли до европске подршке и да бисмо ово могли да радимо даље, који је везан за закон о дуалном. Такође, Закон о уџбеницима је довољно нарастао да се не може решити изменама и допунама. Имаћемо интензивну јавну расправу где ћемо заиста на тај начин заокружити све ово што је јако важно.

С друге стране, од Нове године припремамо се да радимо нови закон о финансирању науке и нови закон о финансирању високог образовања. Тиме смо заокружили тај део система.

У међувремену је урађен Национални оквир наставних планова и програма или, неко каже, курикулума. Значи, то је један свеобухватни акт. Ми смо на Одбору за образовање такође истакли да су многи процеси који су се дешавали последњих година ишли у лошем правцу, тзв. пројекат „Развионица“ замало да постане национални оквир курикулума, што је један врло крњ документ. Искористили смо његове предности и урадили много квалитетније документе. На основу њега је реформисан први циклус основне школе, односно први разред, такође и пети разред, и ових дана ће то бити објављено у службеним просветним гласницима.

Реформисана је гимназија, завршен је пројекат националне матуре (опште, стручне и уметничке) и низ ствари. Нарочито смо поносни на процесе дигитализације, Министарство просвете, науке и технолошког развоја ће идуће године у свом систему имати посебан сектор за то, такође и сектор за предузетништво.

Слабо је ко приметио да ми у петом разреду основне – данас нисмо о томе говорили иако је тема био Закон о основном образовању – имамо предмет Техника, технологија и предузетништво.

Значи, озбиљне земље, на које можемо да се угледамо... Можда сам грешком употребио израз „паметније“, али увек ћу прихватити да нисам толико паметан као Швајцарци, увек ћу сматрати да човек може од њих штошта да научи. Они су пре више од два и по века решили да буду паметни и то им и дан-данас полази за руком. Мислим да су добри учитељи, те не стоји она прича да они овде узимају неке паре од нас. То је срамота причати, а камоли без икаквих доказа понављати.

Имамо много посла, треба да обучимо преко 80.000 људи, да променимо концепт учења, наставе и предавања, то је највећи посао који

нас чека. Морамо да уљудимо школе, да вратимо васпитање и да десетине послова, као што су спорт, туризам у школама, исхрана и низ других ствари, уредимо, и ових дана и недеља испред нас јавност ће о томе бити озбиљно обавештавана. Зато су створени велики тимови, и то људи који раде само из ентузијазма, никакви експерти. Позивам колеге из струке, позивам људе са факултета и мислим да се скоро сви одазивају. Ово је позив свима вама који се бавите образовањем да се, у том неком доприносу, јавите нама. Хвала вам на свему.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, министре Шарчевићу.

Закључујем заједнички начелни и јединствени претрес о предлозима закона из тачака од 1. до 8. дневног реда.

Настављамо са радом.

Прелазимо на тачке 8–12. дневног реда (заједнички јединствени претрес):

– ПРЕДЛОГ ОДЛУКЕ О ИЗМЕНАМА ОДЛУКЕ О УТВРЂИВАЊУ САСТАВА ПАРЛАМЕНТАРНОГ ОДБОРА ЗА СТАБИЛИЗАЦИЈУ И ПРИДРУЖИВАЊЕ, који је поднела председник Народне скупштине Маја Гојковић (бр. 02-2968/17),

– ПРЕДЛОГ ОДЛУКЕ О ИЗМЕНАМА ОДЛУКЕ О УТВРЂИВАЊУ САСТАВА ПАРЛАМЕНТАРНОГ ОДБОРА ЗА СТАБИЛИЗАЦИЈУ И ПРИДРУЖИВАЊЕ, који је поднела председник Народне скупштине Маја Гојковић (бр. 02-2958/17),

– ПРЕДЛОГ ОДЛУКЕ О ИЗМЕНАМА ОДЛУКЕ О ИЗБОРУ ЧЛАНОВА И ЗАМЕНИКА ЧЛАНОВА ОДБОРА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, који је поднела Посланичка група Српска напредна странка (бр. 02-2966/17),

– ПРЕДЛОГ ОДЛУКЕ О ИЗМЕНАМА ОДЛУКЕ О ИЗБОРУ ЧЛАНОВА И ЗАМЕНИКА ЧЛАНОВА ОДБОРА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, који је поднела Посланичка група Социјалистичка партија Србије (бр. 02-2942/17),

– ПРЕДЛОГ ОДЛУКЕ О ДОПУНИ ОДЛУКЕ О ИЗБОРУ ЧЛАНОВА И ЗАМЕНИКА ЧЛАНОВА ОДБОРА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, који је поднела Посланичка група Доста је било (бр. 02-2599/17).

Сагласно одлуци Народне скупштине да се обави заједнички јединствени претрес о предлозима одлука из тачака 8–12. дневног реда, пре отварања заједничког јединственог претреса подсећам вас да, према члану 192 а сходно члану 97. Пословника Народне скупштине, укупно време расправе за посланичке групе износи пет часова, као и да се ово време

распоређује на посланичке групе сразмерно броју народних посланика чланова те посланичке групе.

Молим посланичке групе, уколико то већ нису учиниле, да одмах поднесу пријаве за реч са редоследом народних посланика – члан 96. став 4. Пословника о раду Народне скупштине.

Сагласно члану 192. став 3, а сходно члану 157. став 2. Пословника Народне скупштине, отварам заједнички јединствени претрес о: Предлогу одлуке о изменама Одлуке о утврђивању састава Парламентарног одбора за стабилизацију и придруживање, који је поднела председник Народне скупштине Маја Гојковић (број 02-2968/17 од 19. октобра 2017. године), Предлогу одлуке о изменама Одлуке о утврђивању састава Парламентарног одбора за стабилизацију и придруживање, који је поднела председник Народне скупштине Маја Гојковић 18. октобра 2017. године, Предлогу одлуке о изменама Одлуке о избору чланова и заменика чланова одбора Народне скупштине Републике Србије, који је поднела Посланичка група СНС 18. октобра 2017. године, Предлогу одлуке о изменама Одлуке о избору чланова и заменика чланова одбора Народне скупштине Републике Србије, који је поднела Посланичка група СПС 17. октобра 2017. године и Предлогу одлуке о допуни Одлуке о избору чланова и заменика чланова одбора Народне скупштине Републике Србије, који је поднела Посланичка група Доста је било 25. септембра 2017. године.

Да ли предлагач или представници предлагача желе реч: Маја Гојковић, председник Народне скупштине, др Владимир Орлић, заменик председника Посланичке групе СНС, Неђо Јовановић, заменик председника Посланичке групе СПС и Саша Радуловић, председник Посланичке групе Доста је било? (Не.)

Да ли председници, односно представници посланичких група желе реч? (Не.)

Пошто на листама посланичких група нема пријављених за реч, пре закључивања заједничког јединственог претреса питам – да ли желе реч председници, односно представници посланичких група или још неко ко није искористио своје право из члана 96. Пословника? (Не.)

Закључујем заједнички јединствени претрес о предлозима одлука из тачака 8–12. дневног реда.

Сада ћемо направити паузу.

Данас са радом настављамо у 16.00 часова, постављањем посланичких питања члановима Владе последњег четвртка у месецу.

Наставак Друге седнице Другог редовног заседања је у уторак, 31. октобра 2017. године, са почетком у 10.00 часова. Захваљујем.

(После паузе – 16.00)

ПРЕДСЕДНИК: Поштовани народни посланици, приступамо постављању посланичких питања у времену од 16.00 до 19.00 часова, сагласно члану 205. Пословника Народне скупштине.

Подсећам вас да излагање народног посланика који поставља питање не може да траје дуже од три минута. Затим, има право да, у трајању од највише три минута, коментарише одговор на своје питање или да постави допунско питање и, на крају, да се изјасни о одговору, у трајању од највише два минута.

Подсећам вас да нису дозвољене реплике и указивање на повреду Пословника, по члану 216. Пословника, и у складу са тим, молим народне посланике да поднесу пријаве за постављање питања.

Подсећам вас да ће редослед постављања посланичких питања бити утврђен према досадашњој пракси рада Народне скупштине, тако што ће, наизменично, најпре реч добијати народни посланици који не припадају ниједној посланичкој групи, а затим народни посланици од најмање према највећој посланичкој групи.

Прелазимо на постављање посланичких питања.

Реч има народни посланик Муамер Зукорлић.

Изволите.

МУАМЕР ЗУКОРЛИЋ: Даме и господо, моје питање је упућено председнику Владе, министрима Зорани Михајловић и Расиму Љајићу – како је могуће у 21. веку да Нови Пазар, као веома важан центар санџачке регије, нема железничку пругу, нема гасовод, а путеви између Новог Пазара и Сјенице, и Новог Пазара и Тутина, као и Сјенице, Нове Вароши и Прибоја убедљиво су најгори путеви у целој земљи?

Поменуо сам министра Расима Љајића из разлога што смо имали 2010. године посету председника Ердогана и тада је, са председником Тадићем и министром Љајићем, јавно обећано да ће путеви Тутин – Нови Пазар – Сјеница бити изграђени. Већ седам година је прошло, а нису ни отпочели радови нити имамо озбиљне назнаке за то. Нажалост, имамо врло учестале погибије на тим путевима и коначно је време да се крене са тим, или да бар добијемо одговоре докле смо стигли по овом питању.

Друго питање се односи на отмице у Штрпцу и Сјеверину, убиства у Кукуровићима и друге сличне догађаје 1992. и 1993. године. Као што је јавности познато, тада су отети и највероватније ликвидирани грађани ове земље. Моје питање председнику Владе и осталим надлежним министрима јесте – када ће доћи до заокрета, односно промене политике Владе по овом питању? Нажалост, ова питања су досада третирана искључиво

административно, кроз правосуђе, и већ ових дана имамо да су неке тужбе пале на апелационом суду, а и чињеницу да се ни на једном обележавању овим поводима није досада нико појавио као председник Владе.

Треће питање се тиче демографије, односно миграција. Знамо да постоје тела која се баве овим питањима, али моје питање је – шта се конкретно чини да се заустави миграција из села према граду која прети да апсолутно и стратешки угрози опстанак целокупног становништва, а ту пре свега мислим на села на високим надморским висинама? Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Изволите, реч има министарка.

АНА БРНАБИЋ: Добар дан желим грађанима Србије и поштованим народним посланицима. Драго ми је да сам данас овде са својим тимом. Имала сам велику жељу да дођем овде и одговарам на питања вас, народних посланика, а исто тако да кроз одговоре представим шта смо урадили у првих сто дана рада Владе.

Ја сам, као што сам и рекла раније, изузетно задовољна тиме шта је Влада урадила у првих сто дана. Мислим да смо показали да можемо да наставимо и јако и храбро напред, без икаквих стајања, јер Србија нема времена да губи иако се суочавамо стварно са јако великим бројем проблема.

Морам сада да кажем своје лично мишљење, јер нисам имала овакво мишљење, у оволикој мери, претходно. Док сам била само министар за државну управу и локалну самоуправу, нисам могла да сагледам целу ситуацију, а и била сам нова у Влади. Свакако се суочавамо са великим бројем проблема у разним областима, због тога што је Србија, нажалост, била и запуштена и заборављена и вођена на један потпуно непрофесионалан начин, ако бих могла уопште да кажем да је била вођена; мислим да је најбоље рећи да је била запуштена.

Оно што ми је важно да кажем, а даћу прилику министарки Михајловић да одговори на део око путева, јесте да је управо то пример тога са чиме се суочавамо. Дакле, радимо на путној инфраструктури, као и на свакој другој инфраструктури, више него икада. Ту имамо податак да је, рецимо, од 2008. године, што се тиче ауто-путева, изграђено неких сто километара до 2013. године у полупрофилу, а од тада једно три пута више ауто-путева у пуном профилу.

Што се тиче рехабилитованих локалних путева, ми смо имали до 2012. године неких 500 километара рехабилитованих локалних путева. Од тада је још неких 700 километара потпуно рехабилитовано, и додатно је реконструисано и изграђено око две хиљаде километара државних путева, поред ауто-путева.

Дакле, покушавамо да стигнемо до сваког дела Србије. То иде брзо, али не иде довољно брзо у односу на то шта смо затекли и колико је потребно. Сами знате да је данас у Србији, када треба да кренете негде, нпр. путовала сам једном из Ниша у Пожегу, лакше да кренете из Београда и дођете у Кејптаун. Дакле, шта год да урадите није довољно добро, али дајемо све од себе и кажем да ће бити ту и Рашка област, Нови Пазар, Сјеница и гасовод. Све је то оно што планирамо и настојимо да урадимо.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има министар Расим Љајић.

РАСИМ ЉАЈИЋ: Врло кратко. Дакле, тачно је да је 2010. године не само обећано да ће бити изграђени ти путеви од Новог Пазара до Сјенице и од Новог Пазара до Тутина, већ је потписан и протокол са Турском владом око финансирања и изградње те две деонице. Мислим да је било издвојено око 40 милиона долара.

Међутим, проблем је настао у имплементацији тог кредита, због две ствари: захтева Турске да њихове фирме учествују у реконструкцији та два пута и, друго, због висине каматне стопе. Чини ми се, Зорана ће ме исправити ако погрешим, да се почело са 6,4%, а онда су спустили на 4,6%, што је каматна стопа која је већа од кредита које смо добили од Азербејџана и Кине. То је било неприхватљиво.

Сада, током посете председника Ердогана, једна од централних тема разговора била је управо изградња не само та два путна правца, већ изградња путне инфраструктуре у целој Србији. Током новембра очекујемо посету турске „Ексим банке“, где би се искључиво разговарало о висини каматних стопа.

Јуче сам сазнао, звали су из Анкаре да кажу, да је Турска определила један део средстава, значајан део средстава, око 500 милиона евра, за финансирање изградње инфраструктуре у Србији и сада се тражи модел финансирања. Да ли ће кредите добијати турске грађевинске фирме, које ће онда учествовати на тендерима овде за изградњу путева, или ће пак то бити нека друга врста кредита под повољнијим каматним стопама, заиста у овом тренутку ја не могу кажем, али свакако ће то бити апсолутно један од приоритета, као што је и премијерка рекла. Докле ће се стићи и које ћемо услове добити, у овом тренутку стварно не могу да тврдим.

Само кратко што се тиче гасовода. Наравно, нисам директно био укључен у то. Знам да у буџету стоје средства предвиђена у Министарству, чини ми се, енергетике. Радило се о пројекту које је својевремено требало да финансира Словачка влада, односно словачке банке, у изградњи гасовода од Александровца преко Копаоника, Новог Пазара и Тутина. Још увек постоје та средства на позицији Министарства енергетике, чини ми се да постоји нека радна група која треба да ради на реализацији тог пројекта.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала лепо.

Реч има Зорана Михајловић.

Изволите.

ЗОРАНА МИХАЈЛОВИЋ: Хвала.

У последње три године, када говоримо о улагању у саобраћај, да уопште сада не помињемо ауто-путеве него само да говоримо о томе колико се улагало у одржавање и рехабилитацију путева, било државних, било локалних, иако су локални пре свега у ингеренцији локалних самоуправа, без обзира на то, држава је преузимала пуно обавеза и пуно помагала управо локалним самоуправама, свесна тога да вероватно не постоји важнија ствар него имати инфраструктуру – било да је она енергетска, било да је саобраћајна, било да је у питању комунална.

Прво ћу неколико важних података да вам кажем. Не знам да ли то знате, ја сам тражила да се излиста. Дакле, општина Рашка: 2015, 2016. и 2017. година – 150 милиона динара само у редовно одржавање.

Сада ћу вам намерно говорити годину по годину да видите да се сваке године повећавао износ новца који је даван. Сад прво говорим само о редовном одржавању.

Општина Нови Пазар: 2015. година – 82 милиона, 2016. година – 110 милиона, 2017. година – 210 милиона; укупно око 400 милиона само у редовно одржавање. Тутин: 112, 132 и 100 милиона; значи 350 милиона у претходне три године. Дакле причам само о редовном одржавању.

Друга ствар коју смо урадили у претходне три године односи се на целу Србију, а рећи ћу вам тачно за простор Рашке, Новог Пазара и Тутина. Ми смо се задужили као држава 400 милиона евра, тачније 300 милиона евра је из кредита Светске банке, Европске инвестиционе банке и Европске банке за обнову и развој и 100 милиона евра из нашег буџета, државног, да бисмо рехабилитовали 1.000 километара путева. Тачно смо направили у пет година који су то километри на територији Србије. Пробали смо да обухватимо оно што је заиста најкритичније, а јесу критични ови правци које сте ви рекли и они су у распореду за рад – 2017. крај расписивања јавних позива за документацију, 2018. и 2019. година за рад. Укупно 250 километара пута у овом делу Србије треба из тог кредита да буде рехабилитовано.

Додатно, када је потпредседник Владе Расим Љајић сада помињао каматне стопе, мислим да је важно да знате да смо ми при последњој посети председника Турске управо разговарали о тој каматној стопи, јер за нас је заиста било неприхватљиво да причамо о 6,5%, 5,5%, поготову данас, када знамо како на тржишту капитала изгледају услови, и имамо једно велико обећање председника Турске да је каматна стопа испод 2%. То ћемо

сачекати. Чекамо преговоре и очекујем да ћемо у том смислу моћи да као држава гарантујемо кредит за даље улагање у путеве.

Оно што је такође значајно је да се, и поред овог улагања у редовно одржавање и рехабилитацију, крене у комуналну инфраструктуру и ту постоје већ неки разговори са Општином Нови Пазар како можемо кроз одређена заједничка улагања Општине и буџета Министарства грађевинарства, јер се ми такође и тиме бавимо, да уложимо у комуналну инфраструктуру. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

Реч има министар Бранислав Недимовић.

БРАНИСЛАВ НЕДИМОВИЋ: Поштована председавајућа, поштовани народни посланици, поштовани господине Зукорлићу, једно од питања које сте поставили, односно последње, тицало се села и тицало се тога шта Влада Републике Србије чини како би људи који живе на просторима о којима сте ви говорили остали тамо и даље.

Изнећу вам само неколико факата и мислим да је то јако важно да се зна због целокупне јавности. Морам рећи да Министарство пољопривреде има јако добру сарадњу са председницима општина. Нажалост, један је покојни у овом тренутку, председник Општине Тутин. Ми смо договорили озбиљан пројекат изградње система водоснабдевања на простору општина Тутин и Сјеница. За ту намену издвојено је 50 милиона динара ове године, у 2017. години, како би се изградио систем водоснабдевања.

То обухвата простор на изузетно високим надморским висинама где људи досада... Пратили сте путем средстава јавног информисања да многи људи сваке године имају проблеме како да обезбеде воду за себе, а исто тако да обезбеде и воду која је неопходна за развој њиховог сточарства, односно за комплетан систем привређивања који они имају на том простору. Ове године отпочет је тај пројекат. Следеће године ће бити настављен и очекујем да буде то готово. То је оно што се тиче водоводне инфраструктуре.

Што се тиче директно пољопривреде, морам рећи да ће ових дана бити донет један посебан правилник о малим произвођачима, који ће се искључиво тицати тзв. традиционалне обраде меса и млека. Досада нисмо имали такву ситуацију, нисмо имали такву праксу, него ко год је желео да изађе на тржиште, било да су тржишта локална, регионална или на простору читаве Србије, или да извезе, морао је да испуњава исте услове, било да се ради о преради малих количина робе или да се ради о преради која је превазилазила капацитете десетина или стотине хиљада тона меса.

Дакле, на овај начин ми желимо да овим малима омогућимо да прерађују млеко, да прерађују месо поштујући услове безбедности хране,

али да имају ниже критеријуме како би могли да уђу у читав систем и могли да обезбеде егзистенцију за себе и своје породице. Мислим да је то јако важно. Ради се о људима који излазе на локална тржишта, то су најчешће пијаце или неке сличне ствари које се налазе у њиховом непосредном окружењу, и на овај начин омогућава да већу додатну вредност направе, да не морају да продају примарне пољопривредне производе него да могу да их направе у свом домаћинству. Министарство ће посебно помоћи набавку опреме, изградњу оваквих објеката како би та лица могла што квалитетније да обезбеде своју егзистенцију.

Што се тиче простора на већим надморским висинама, од следеће године кренуће посебни програми који су засновани и на националним мерама, дакле на мерама које се тичу буџета Републике Србије, а исто тако и кроз ИПАРД, где ћемо омогућити лицима која се баве сточарством на тим просторима да добијају посебне финансијске повластице како бисмо им олакшали пољопривредну производњу, олакшали развој њиховог сточног фонда, а с друге стране како би добијали већу финансијску подршку да остају на тим просторима.

То је све у домену Министарства пољопривреде. Да не замарам превише; има ту доста мера које се тичу и посебних подстицаја ако живите у подручјима са отежаним условима пословања, где уколико неко добије подстицај 50%, дакле субвенцију 50% од вредности набављене опреме, уколико је реч о овим подручјима, ту је 65% повраћаја. Дакле, ако нешто кошта десет хиљада евра, у уобичајеним случајевима добија поврат пет хиљада евра, а када се ради о подручјима са посебним условима пословања, тај износ средстава буде у повраћају шест и по хиљада евра. Захваљујем.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има министар Антић.

АЛЕКСАНДАР АНТИЋ: Даме и господо уважени народни посланици, желим да се захвалим посланику Зукорлићу што је покренуо питање гасовода који треба да обезбеди снабдевање гасом за Рашку, Нови Пазар и Тутин. То је пројекат који ми зовемо службено Александровац–Тутин.

Желим да вас информишем да је то један од најзначајнијих пројеката који се у овом тренутку развија у области гасне инфраструктуре. Ми смо препознали да је тај пројекат од значаја за тај део Србије, узимајући у обзир чињеницу да је заиста у приоритету Владе Републике Србије да се привлаче инвеститори у тај део Србије, који има доста младих и велике потребе за запошљавањем.

Свесни смо чињенице да је малтене немогуће развити озбиљну индустријску зону ако се не обезбеди неопходна инфраструктура и готово сви инвеститори који планирају свој улазак у Србију као један од кључних

аспеката управо третирају снабдевање гасом. Из тог разлога се овај пројекат, као што сам рекао, налази у нашем приоритету.

Ми смо донели одлуку о изради просторног плана подручја посебне намене. Он се тренутно налази у такозваном раном јавном увиду, који ће трајати 30 дана. Финансирање за те неке почетне активности је обезбеђено. Носилац пројекта је „Србијагас“. То више нема везе са оним словачким аранжманом, то је сада пројекат који у потпуности развија „Србијагас“. У буџету за 2017. годину је била предвиђена цифра, односно износ средстава за гаранцију. То ће бити и у буџету за 2018. годину. Ми очекујемо да ће почети грађевински радови у јулу или августу 2018. године.

Значи, уговори су већ потписани, пројектовање је у току и просторни план се врло брзо завршава.

Очекујем, тј. по некој динамици тај пројекат би требало да буде завршен до краја 2019. године. Не волим да лицитирам роковима и знам да је то врло незахвално, узимајући у обзир врло комплексан терен кроз који тај гасовод пролази. Пре бих рекао да ће то бити почетком 2020. године. Колико је велики пројекат говори и вредност пројекта, а пројекат вреди 48 милиона евра. Понављам, обезбедиће снабдевање гасом за Копаоник, за Рашку, Нови Пазар и Тутин.

Тако да ја мислим да је то лепа вест, добра вест за грађане тог дела Србије и надам се да ћемо сви заједно присуствовати почетку извођења грађевинских радова, који се, као што сам рекао, очекују у јулу 2018. године. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Изволите, допунско питање.

МУАМЕР ЗУКОРЛИЋ: Захваљујем.

Посебно ме радује овај последњи одговор, који садржи конкретне информације о реализацији плана за гасовод; то је заиста радосна вест.

С друге стране, ја сам потпуно свестан и спреман да будем сведок чињенице да Влада последњих година, и ова и она претходна, улаже огромну енергију у погледу решавања инфраструктурних питања која јесу последица протеклих деценија кашњења и декаденце на томе пољу. Дакле, то не желим на било који начин да доведем у питање, као и чињеницу да јесте у фокусу и простор о коме говорим и путеви о којима говорим, али мојим питањем сам желео да додатно укажем на чињеницу да је тамо где се екстремно пуно касни, или где је екстремно лоше стање, потребно имати додатан напор да бисмо бар ухватили неки просек.

Поменули сте, рецимо, пут коме сте сведочили, од Ниша до Пожеге. Знате, тај пут од Ниша до Пожеге је попут швајцарског пута у поређењу са овим путевима о којима ја говорим. Зато је ту заиста потребан и додатан

напор, и додатна енергија и додатна средства да би се просто та нека позитивна нула ухватила, па да онда наставимо даље. Јер не можете објаснити грађанима Новог Пазара да је могуће у 21. веку немати железничку пругу, какву год. Сама симболика недостатка те пруге говори о односу претходних политика које то нису ставиле на дневни ред. Ако ставимо на дневни ред, дајмо само то значајније појачати.

Ово није први сусрет и разговор са министром пољопривреде везано за село, али моја уверења су – и то стално потенцирам, и овом приликом сам зато поставио то питање – селима са посебно тешким околностима живота, као што су села високих надморских висина, мора се драстичније и радикалније приступити. Мој предлог је био да се свакако иде са драстичним радикалним мерама пореских олакшица како бисмо мотивисали те људе. Јер верујте, ово се не односи само на Санџак и на Пештерску висораван већ је историјско-социолошка чињеница, прво нестају села високих надморских висина, а после тога остала села, а после тога градови. Немојмо мислити да нас се то не тиче. То је стратешки екстремно важно питање.

Жао ми је што нисам добио одговор везано за Штрпце и Сјеверин. Молим вас, волео бих да се премијер о томе изјасни.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има председница Владе.

Изволите.

АНА БРНАБИЋ: Хвала вам пуно.

Опет поштованом народном посланику морам да кажем да ја у потпуности разумем шта кажете и, верујте, разумем и фрустрацију. Често се деси, ако не и свакодневно, да смо и ми у Влади фрустрирани због ствари које једноставно не могу да иду довољно брзо зато што се толико каснило, и дајемо све од себе. Верујте, кад дођете, не знате одакле да кренете, зато што је таква ситуација. Ево, даћу вам пример лаких ствари, за које бисте мислили да су се већ завршиле и да смо ми у том смислу једна нормална земља. Да не причам уопште о изградњи путева, ауто-путева, реконструкцији путева, где требају ресурси итд.

Ево, као Влада шест месеци сада, ако не и мало дуже, радимо на успостављању адресног регистра, да не бисмо сви ми, сви грађани Србије имали шест адреса: једну адресу у личној карти, другу у пасошу, на трећој живите, на пету вам стиже пошта итд. Упоређујемо податке. Да ли ви можете да верујете да...?

Молим народне посланике овде за пажњу, зато што је стварно јако важна ствар, која показује ниво до којег смо ми дошли као земља. Неуређеност. Дакле, данас у Србији, крај је 2017. године, 3.028.020 грађана има пријављено пребивалиште у улицама без одређеног кућног броја, то је

оно ББ, а од тога 2.676.898 грађана је пријављено на адресама за које није одређен ни назив улице. Да ли ви можете да верујете докле смо ми дошли?

Ви кажете – зашто то већ нисте решили? Па зато што сте три године морали да решавате то што је земља дошла на три месеца од банкрота па сте морали да спасавате земљу.

У здравству до 2012. године нисмо били ни на једној европској листи, нисмо испуњавали критеријуме да будемо на европској листи до 2012. године, па решавајте то. Па смо у првих сто дана Владе у здравству одобрили преко 1.200 нових радних места, само за медицинске сестре и за лекаре, дакле само за медицинско особље. Специјализација и ужих специјализација 870. Ви сте имали у времену пре тога да су десет година биле забрањене специјализације. Имали сте пет генерација здравства у Србији које су угрожене, доведене до изумирања. Ми смо у последње три године одобрили запошљавање 7.024 медицинска радника, а до краја године је у плану запошљавање још 1.777. Значи, укупно је 8.801 радник, лекар и медицинска сестра или техничар запослен у здравству да бисмо направили неки квалитативни помак напред.

Наводњавање, причали смо о наводњавању – три посто у овом тренутку земљишта у Србији је у наводњавању. Три посто! Ми сада радимо за додатних 50.000 хектара, са тим ћемо доћи на 8%.

Дакле, разумем фрустрацију, али мислим да сви заједно треба да разумемо са чим се само суочавала Влада у претходне три године и са чим се суочавамо ми сваки дан. Радимо најбрже што можемо и доћи ћемо дотле где сте ви рекли. Хвала вам.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала лепо.

Изволите, коментар.

МУАМЕР ЗУКОРЛИЋ: Разумем и, као што сам казао, поздрављам сву енергију која се улаже. Међутим, оно што ме је додатно потакло јесте, заправо, указивање на дешавања, односно обећања из 2010. везана за...

Ако можете да ми вратите време, молим вас.

ПРЕДСЕДНИК: Молим вас да дате свој коментар.

Посланиче, немојте да обраћате пажњу на посланике који неће да вас слушају. Постављање је питања и давање одговора.

Пријавите се, молим вас, поново.

МУАМЕР ЗУКОРЛИЋ: Оно што је моја сугестија јесте да, када имамо, рецимо, проблем са турским кредитом, као што смо чули, не изгубимо седам година преговарања са Турцима о том кредиту, већ би држава морала имати резервну варијанту Б. Дакле, то је моја сугестија, јер ако ћемо чекати још седам година након ове турске посете, бојим се да то није добро. Дакле, хајде да ми имамо Б и Ц варијанту па да онда наставимо.

Ја се извињавам, жао ми је што игноришете питања о отмици у Штрпцу и Сјеверину, јер није добро за Србију да се било које питање табуизира у овој земљи. Ради се о грађанима ове земље који су страдали у времену кад ова земља званично није била у рату. Просто имам проблем, и етички и правно и политички, да промовишем политику помирења ако немамо јасне одговоре по овом питању. И за мој народ, бошњачку заједницу, бошњачки народ у Санцаку, и за ову државу и целокупно друштво, за оздрављење свих наших фрустрација и рана добро је да се погледамо у очи и кажемо шта о томе мислимо и да заједнички приступимо лечењу тих рана и решавању тих проблема.

Ми имамо проблем да те породице немају обештећења, да те жртве нису признате као цивилне жртве рата. Знате какво је стање у судовима и како је могуће озбиљне предмете третирати административно, на начин да то оставља веома неугодан укус и неугодну поруку за породице али исто тако за грађане са тог подручја, односно сународнике страдалих. Зато вас молим да ово питање не игноришемо, да му заједнички погледамо у очи. Није ово питање политикантско, поготово ја не желим да од тога правим било какву реторичко-политичку причу, већ да заједно погледамо ово питање и да учинимо шта је могуће, а верујте да је могуће уколико то будемо хтели заједно да радимо.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

Сада питање поставља посланик Јован Јовановић.

Изволите.

ЈОВАН ЈОВАНОВИЋ: Хвала.

Поштована председнице Владе, поштовани министри, као представник Клуба самосталних посланика, који чине Грађанска платформа и Нова странка, пре свега бих замолио председницу Владе да одговара на постављена посланичка питања и да представници Владе дају шансу и осталим колегама да поставе питање и од њих добију одговоре.

Данас је испред овог здања одржан посећен и оштар протест пензионера и ми народни посланици имамо обавезу према грађанима да пренесемо њихову забринутост, захтеве и питања. Стога, подсетићу да ће прекосутра бити навршене три године откада је ступио на снагу закон којим су умањене пензије а чија важност управо истиче наредних дана. Тим законом су не само нарушена стечена права пензионера, већ је, што је подједнако важно, нарушено и њихово достојанство.

С тим у вези постављам питање – да ли ће и када пензије бити враћене, и то у пуном износу а не применом чудне математике којом се мањи износи приказују као већи?

С обзиром на то да су протесту пензионера присуствовали и представници Лиге за повраћај имовине, постављам питање – када ће бити донета допуна закона о реституцији, нарочито пољопривредног земљишта, односно о супституцији? Ово је проблем који се тиче великог броја грађана, а без правне сигурности, односно јасних имовинских односа, није могућ ни жељени привредни напредак.

Привредни напредак такође није могућ без растерећења привреде, односно ослобађања потенцијала пре свега малих и средњих предузећа. Стога постављам питање – да ли ће новооснована предузећа бити ослобођена плаћања пореза и доприноса у првих 12 месеци и да ли ће доћи до општег смањења пореза на рад, као што је најавио министар Вујовић?

Данас су такође испред Скупштине били новинари из групе „За слободу медија“, који су уручили посланицима питања за председницу Владе. Они су то учинили због тога што је председница одбила да се састане са њима. Због тога је питам – да ли намерава да промени став и ипак се састане са представницима медија и разговара са њима о забрињавајућем стању у овој области?

Овај проблем има посебан значај имајући у виду и стратешки циљ чланства у ЕУ, који је и сама председница Владе истакла на почетку свог експозеа. Поставља се стога питање да ли постоји искрена намера да се тај циљ оствари када и премијерка и министарка за европске интеграције, и поред веома негативних оцена о стању у медијима које су садржане у извештајима европских институција, негирају постојање овог проблема и маловажавају новинаре у Србији.

Тако је председница Владе, и то у Бриселу, недавно изјавила да је прави проблем у томе да у Србији готово нема објективних новинара, а министарка за европске интеграције да не зна шта значи слобода медија и да је већина медија постала полутаблоидна и таблоидна, чиме је дала најбољу оцену рада, односно нерада Владе у овој области. Зато постављам питање – да ли ће, уместо да негирају постојање овог великог проблема, коначно почети да се баве отклањањем најважнијих препрека ка остварењу прокламованог стратешког циља?

Коначно, председник Србије је у понедељак изјавио да ће се за дан-два знати динамика унутрашњег дијалога о Косову. Пошто су отада прошла већ три дана, замолио бих председницу Владе да нам представи не само ту динамику, већ пре свега структуру у којој ће тај дијалог да се одвија. Имајући у виду последња дешавања – овде пре свега мислим на интегрисање српских судија у правни систем Косова, као и преузете међународне обавезе – не видим да ли ће имати о чему да се разговара.

ПРЕДСЕДНИК: Време. Хвала.

Изволите, реч има Ана Брнабић.

АНА БРНАБИЋ: Хвала вам пуно.

Велики је број питања, извињавам се ако ћу одужити мало. Пуно је питања и релевантна су. Покушаћу да одговорим на сва.

Прво питање је што се тиче пензија. Што се тиче пензија, рекла бих за почетак две ствари. Прва ствар, враћам се на оно – пре три године Србија је била на три месеца од банкрота. И то није рекла ни Влада, ни опозиција, ни медији, ни ико други у Србији, то је рекла Светска банка. Упозорила је да смо на три месеца од банкрота. Било је неопходно – поново се враћам на то иако причамо о томе три године – донети непопуларне али апсолутно неопходне мере фискалне консолидације. Нажалост, у тим мерама су у неком делу морале да буду обухваћене и пензије. Зашто? И то је право питање – зашто су морале да буду обухваћене пензије?

Дакле, не знам колико поштовани народни посланици знају и колико су грађани Србије упознати са овим проблемом када је дошло до преламања, потпуног преламања буџета Републике Србије, због чега смо и дошли до банкрота. Године 2008...

Причам само о пензијама, тако да вас молим да ме слушате, зато што је важна ствар и зато што ме питате 50 пута. Океј је и сто пута, али да се слушамо када ме питате.

Дакле, пензије су 2008. године повећане четири пута – у току једне године четири пута! – два пута редовно, то је био април 2008. године када су пензије повећане 7%, октобар 2008. године када су повећане додатно 4%, и ванредно два пута су повећане пензије те 2008. године, једном у фебруару 11% и једном у октобру 10%.

Када смо причали о политичком повећању пензија и како су покушавани избори да се купе пензијама, када једне године повећате пензије четири пута – људи, четири пута! – 7%, 4%, 11%, 10%, е онда дођете до три месеца пред банкрот. Онда неко ко је довољно политички одговоран мора да дође и уради фискалну консолидацију, у оквиру које се само највећим пензијама – само највећим, дакле нису се дирале пензије од 25.000 динара и испод – одузима један део, који је и тако дат потпуно неосновано и потпуно против закона. А како сад против закона? Па против закона зато што се позивало на тај закон да пензије не могу пасти испод 60% просечне плате.

Али када је рачуната просечна плата...

Мислим да је ово релевантно да бисте разумели о чему се ради и да не бисмо причали више о политичким флоскулама како је неко узео пензије зато што је бахат или овако или онако, дакле мислим да је важно да народни посланици, пре свега народни посланици, разумеју овај проблем.

Речено је да законски пензије не могу пасти испод 60% просечне плате, али када је, грађани Србије, рачуната просечна плата, у обрачун просечне плате нису укључивани запослени код предузетника. Избачени су из тог рачуна запослени код предузетника да би просечна плата изгледала веће и да би онда имали политичко оправдање да повећају пензије још 11%, па још 10% – пред изборе. Онда неко уведе поново ред и онда имамо проблем.

На сву срећу, ред је уведен у претходне три године захваљујући овим јако непопуларним, пре свега политички храбрим и одговорним одлукама да ми данас имамо раст који је заснован на производњи, на инвестицијама и на извозу.

На тим здравим основама смо успели да за претходне две године повећамо пензије – додуше мало, али колико је било фискалног простора – за 1,75, за 1,25 и ове године за 5%, и сваке године једнократно повећање пензија тако да бисмо имали коначно веће оне најмање пензије.

Дакле, данас, када будемо од 1. јануара повећали 5% пензије, што је стварно значајно и за најразвијеније земље света, 90% пензионера у Србији ће имати веће пензије него 2014. године, пре мера фискалне консолидације. Неће имати они са највећим пензијама, али ћемо ми полако прелазити, и у 2018. години потпуно укинути тај закон да онда ослободимо то. Али је то сада урађено на здравим основама и то је оно што је јако важно.

Повећање пензија и мере фискалне консолидације су свакако оно са чим се ова Влада Републике Србије највише поноси у првих сто дана рада.

Што се тиче пореза, мени је такође посебно драго да кажем да смо у првих сто дана рада Владе успели и у оквиру преговора са Социјално-економским саветом да подигнемо минималну цену рада за чак 10% ове године, са 130 на 143 динара. То је посебно важно за 350.000 људи у Србији који примају минималац, дакле јако важна мера.

Онда смо разговарали са послодавцима, који су пристали на ово, о томе да то буде буџетски неутрално за Србију, да видимо да повећамо неопорезиви део зарада како бисмо практично ово олакшали послодавцима, и то је оно о чему размишљамо у овом тренутку, као и смањивање бруто два пореза на доходак како бисмо ми мало боље распоредили средства која имамо за Националну службу за запошљавање а како бисмо послодавцима олакшали. Све остало, размишљамо о томе и правимо анализе, али озбиљне анализе, да не бисмо угрозили све оно што смо тако јако тешком муком постигли заједно са грађанима Србије у претходне три године.

Што се тиче медија, мени је, као прво, јако занимљива формулација да сам ја одбила да се састанем са представницима медија и медијских удружења. Нисам одбила да се састанем са њима. Састаћу се са њима.

Нисам имала времена у последњих десет дана, али чини ми се да је океј да се нисам састала у десет дана када смо радили неке друге ствари. И заказаћу тај састанак.

Да је то истина сведочи и то да сам добила позив, рецимо, од једног представника локалног медија „Ваљево плус“. То је човек који ми је рекао да има проблема зато што је критичан према власти и ја сам га позвала, имам сутра састанак са њим, да видим тачно каквих проблема човек има. Дакле, састајем се са свим медијима са којима треба да се састајем да чујем све проблеме које треба да чујем и мислим да је то јако важно.

Што се тиче целе проблематике слободе медија, причамо пуно о томе. Опет, чула сам небројено пута да ситуација у медијима до сада у Србији није била гора. Баш никада. Данас је најгора ситуација у Србији што се тиче медијске сцене – ето, то чујем из дана у дан. И исто тако критике на мој рачун зато што сам приликом једне дискусије у Бриселу рекла не да не постоје објективни медији него да постоји јако мали број објективних медија. Критике на све стране: како сам увредила све медије у Србији, како сам увредила све грађане Србије, како сам...

(Мариника Тепић: Јесте, тачно је.)

Тачно је? Одлично, хвала вам, народна посланице, ако је то тачно. Сад ћу вам рећи да то нису само моји лични утисци. Дакле, ситуација у медијима је, као и ситуација у било ком другом сегменту друштва о ком сам вам причала на почетку, наслеђена и катастрофална. Катастрофална!

Шта је прва влада у мандату Александра Вучића урадила? То је прва влада која је усвојила сет медијских закона како би се побољшала слика медија у Србији.

(Радослав Милојичић: Имате ограничено време за одговор.)

Колико имам још?

ПРЕДСЕДНИК: Изволите само. Ја водим седницу. Само наставите, то су провокације.

АНА БРНАБИЋ: Хвала вам. То су четири врло важна питања. Народни посланици постављају питања, желим као председница Владе да им одговорим. Немојте постављати питања ако не желите да чујете одговоре. Хвала вам.

Дакле, 2014. године влада тадашњег премијера Александра Вучића усвојила је сет медијских закона да поправи медијску ситуацију у Србији. То је прва влада која је то урадила. Да подсетим, повлачење државе из медија и прилагођавање медија и опстанак медија на тржишту је нешто што је Влада Србије усвојила зато што су се за то годинама и годинама залагала медијска удружења и медијске асоцијације. Управо она медијска удружења и оне медијске асоцијације које данас кажу да држава није смела да се

повуче из медија него да треба да помаже медије. Дакле, изашло се тада, 2014. године у сусрет медијима.

Сада да се вратимо на то да сам ја увредила све грађане Србије, како каже народна посланица, када сам рекла да има јако мало објективних медија у Србији. И да подсетим, Савет за борбу против корупције 2011. године, тада га је још увек водила покојна Верица Бараћ, један од великих бораца против корупције, за коју ћете сада рећи, народна посланица се сложила, да је увредила све грађане Србије тим извештајем. Дакле, 2011. године, за време владе Мирка Цветковића, Савет за борбу против корупције и Верица Бараћ дају извештај о медијима који каже...

(Мариника Тепић: То није питање.)

... Да је у том периоду, владе Мирка Цветковића, вршен снажан политички притисак и да је над медијима успостављена потпуна контрола. Верица Бараћ и Савет за борбу против корупције тада још кажу – више не постоји медиј из којег грађани могу да добију потпуне и објективне информације. Дакле, они су рекли да нема објективних медија, не да их има мало, као што сам ја рекла, али ја сам увредила све грађане Србије, а Верица Бараћ и Савет за борбу против корупције нису, или вас макар ја тада нисам чула.

Дакле 2011. година – не постоји медиј из којег грађани могу да добију потпуне и објективне информације, јер под снажним притиском који стиже из политичких кругова медији прећуткују догађаје или о њима извештавају селективно и непотпуно. Европски парламент је 19. јануара 2011. усвојио резолуцију којом изражава забринутост због покушаја власти да контролишу рад медија. Они изражавају забринутост због контроле медија и мешања у медијски простор, због контроверзи у вези са приватизацијом „Вечерњих новости“, због напада и претњи српским новинарима, као и недовољном приступу интернету – интернету! – грађана Србије! И сада кажете да је дигитализација смешна; ми макар омогућавамо приступ интернету свим грађанима Србије, што је неопходно за слободу медија.

На Скупштини Европске федерације новинара 2011. године истакнуто је да су новинари у Србији – молим вас – осиромашени, понижени, ућуткани и уплашени.

И ја разумем да је вама тешко ово да слушате, али ово је ситуација у медијима са којом се затекла претходна Влада и коју покушава да реши.

Даље...

(Маја Виденовић: По ком члану Пословника тече ова седница?)

ПРЕДСЕДНИК: Молим вас...

Извините. Извињавам се председници.

... Елементарну пристојност покажите на овој седници. Ко жели да чује одговоре, нека слуша; ко не жели, постоје неке друге...

Молим вас да елементарну пристојност покажете према председници Владе, која покушава да вам одговори на питања...

... А посланик који је поставио питање пажљиво слуша...

... И немојте, молим вас, да показујете ружну слику вас и Парламента. Молим вас.

(Радослав Милојичић: Три минута има.)

(Ана Брнабић: Ако могу да наставим што се тиче слободе медија.)

Иначе, прочитала сам, за неке посланике, да нема повреде Пословника. За оне који још нису схватили.

Када погледам у вашем правцу не видим вас у будућности због оваквог понашања.

(Маја Виденовић: Срам вас било!)

Молим вас елементарну пристојност само.

АНА БРНАБИЋ: Да наставим што се тиче слободе медија. Ужасно, стварно јако, јако важна тема и молим вас да ме пустите да завршим и да вам кажем са чим се суочавамо. Хвала вам.

Дакле, ја се поносим што сам председница Владе и што сам била министар за државну управу и локалну самоуправу у влади Александра Вучића, која је увек...

(Аплауз.)

Дакле, која је увек...

(Бошко Обрадовић: Уа, уа.)

... Увек позивала на све догађаје све представнике медија – без изузетка, било да су критични према власти или не – увек одговарала на сва питања свих медија и тако ће и наставити. Ја сам на то поносна.

Са друге стране, ми смо имали 2003. године председника Владе који је отворено вређао новинаре и називао их „маргиналне појаве“, када су новинари напуштали, сви заједно, прес-конференције Владе зато што председник Владе њих назива маргиналним појавама. Али данас? Никад није била гора ситуација у медијима.

Ми смо имали тада градоначелника који је шутирао новинаре. Шутирао! Звао је човека у отворени програм и најпростије извређао новинарку; неколико месеци после тога постао министар у Влади. Али никад није била гора ситуација у медијима него данас.

Да не идем у тако далеку прошлост, у новембру 2014. смо имали испад неких народних посланика опозиције на седници Одбора за културу и информисање, када је посланик опозиције изнео низ увреда на новинарску

професију, вређао поједине присутне уреднике, изјавио да се новинари могу купити за 300 евра, да су олош и да су зло. То је 2014. година.

Пре мало више од месец дана и УНС и НУНС су критиковали једног од лидера опозиције због непримереног и неприхватљивог понашања према новинарима и према медијима јер је у Скупштини Србије, овде, у народном дому, вређао новинарке „Политике“, „Танјуга“, „Фонета“ и „Бете“. Да вас подсетим, такође, да један од лидера опозиције потпуно отворено дели новинаре на подобне и неподобне и бира коме хоће да одговори на питања а коме неће да одговори на питања. Али Влада никад није била гора према медијима.

(Бошко Обрадовић: Тако је.)

После шутирања, после називања олошем, после називања новинара маргиналним појавама, после извештаја Савета за борбу против корупције да су медији згажени – згажени, да поновим – осиромашени и понижени, ућуткани и уплашени – е, такву смо медијску сцену наследили ми – 2014. године донели смо Закон о медијима, на стриктне захтеве медијских удружења и асоцијација.

И не треба данас да буде оваква медијска слика. Али, господо, ми се трудимо да урадимо све ствари у исто време – и да поправимо здравство, и да извучемо земљу из банкрота, и да пренесемо матичне књиге у електронски облик, и да људима дамо адресе, и да исплатимо милијарду и петсто милиона динара зато што је претходна Влада урадила неуставну правосудну реформу. То је све оно што се ми трудимо да урадимо. И због тога је, коначно да вам објасним, оваква медијска слика у Србији. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има министар Јадранка Јоксимовић.

(Александра Јерков: На шта ово личи?)

ЈАДРАНКА ЈОКСИМОВИЋ: Захваљујем.

Не знам зашто се господа посланици буне, ја сам заиста поменута. Да, поменута сам у контексту изјаве коју сам дала везано за слободу медија – као што је господин посланик Јовановић, ако се не варам, упутио и писани упит мом министарству и мени лично, и ја сам припремила одговор, не знам да ли сте га добили – тако да ја са пуним правом узимам реч.

Ви сте се, посланиче, пре свега интересовали за моју изјаву и погрешно сте ме интерпретирали. Ја свакако нисам рекла да не знам шта је слобода медија, већ сам рекла да слобода медија, онако како је тумаче бројне политичке, а нажалост и оне које би требало да буду...

Извињавам се, ако могу да наставим...

(Народни посланик Ђорђе Вукадиновић прилази столу председавајућег.)

ПРЕДСЕДНИК: Молим посланике да не прилазе столу за време одговора министара.

Молим вас; све пише у Пословнику, немојте да се правите да не знате.

Ово је слика опозиције у нашем парламенту. Мене је срамота.

(Бошко Обрадовић: Када ћемо доћи на ред?)

Немојте ово да радите. Немојте, када добијете одговоре на питања која вам се не свиђају, да вичете и да правите хаос у Парламенту.

Доћи ћете на ред. Мало пристojности, мира и доћи ћете на ред. Увек сте долазили на ред.

(Бошко Обрадовић: Баш да видимо да ли ћемо доћи на ред.)

Хоћете да само постављате питања а да сви остали ћуте? Договоримо се за следећи пут. Неки други пут.

Изволите, ако можете. Ако не...

ЈАДРАНКА ЈОКСИМОВИЋ: Ја могу, а ако нису заинтересовани посланици да чују одговоре о слободи медија...

ПРЕДСЕДНИК: Па нису заинтересовани.

ЈАДРАНКА ЈОКСИМОВИЋ: Онда то довољно говори о искреном интересовању или о заиста једној, како сам већ рекла, површној злоупотреби питања слободe медија, која, наравно, јесте важна тема, не само у процесу европских интеграција и не би је требало везивати само за процес европских интеграција, већ онога што јесте професионализам новинарске етике и свих оних који раде у новинарству.

Управо због тога желим да вас информишем да смо ми у припреми медијске стратегије нажалост доживели опструкцију у радној групи једног дела новинарских удружења, која себе декларишу као независна удружења, а иза којих, на основу њиховог чињења односно нечињења могу да закључим, стоје различити политички и економски интереси који немају много везе са професионализацијом.

Јер, знате, питање медијске стратегије требало би да одговори на, прво и најважније, дефиницију новинара, дефиницију истраживачког новинарства, да не дођемо у ситуацију... Можда се неки од вас неће сложити са мном, али зато је важно да представници медијских удружења учествују и да заштите своје интересе и интересе своје професије. Да не буду блогери и твитераши сутра стављени у контекст новинарске професије, а и то може да се деси. Лично мислим да то није у реду, али, наравно, не одлучујемо ни ја ни ви о томе, већ управо зато треба да разговарамо са новинарским удружењима.

Истраживачко новинарство; да ли је то новинарство које се бави само, а наравно да треба да се бави, корупцијом свих јавних функционера,

али истраживачко новинарство значи и социјално и друштвеноодговорно новинарство, које покреће теме које су у једном друштву табу теме. Дакле није то питање, само код нас се извитоперило поимање и перцепција и тумачење истраживачког новинарства.

Даље, шта то значи, слободни сте само ако критикујете Владу? То је у реду, критика Владе нигде није спорна, али реците ми, пошто познајете добро европску праксу, нека ми каже неко од вас – када читате одређене новине, нећу да именујем земље, али знате на које новине мислим, ви добро знате да читате медиј који је близак Влади. И то није ништа спорно. Као што, кад читате неке друге новине, знате да је близак одређеној опозиционој групацији или странци. Тако је, апсолутно. Ви вероватно нисте много ни видели од праксе европских земаља. Мислим да постоје нека неутемељена очекивања. Чини ми се да би вас демантовала стварност када бисте погледали праксу европских земаља.

Према томе, медијска ситуација у Србији не да није најгора, већ је много боља од многих у региону, а ја нећу бити недипломатски настројена и рећи на које земље мислим, можда чак и од неких чланица ЕУ. Али наравно да смо ми као земља кандидат под већом и снажнијом лупом, и то је у реду. Зато вас молим, ако имате утицаја на ова независна медијска удружења, да их позовете да учествују у радној групи, пошто бих о некима од њих могла да кажем какви су непрофесионалци и како се односе према разним другим групама које не подразумевају идентичност њихових ставова.

Још само једну врло важну ствар, врло важну ствар, а то је да...

Господо, па немојте; ви сте за слободу комуникације и изношење мишљења и сад не можете да чујете одговор. Шта је проблем са одговором о слободи медија? Па не мислите...?

(Народни посланици негодују, председница звони.)

Добро, још само једна ствар. Постоји меморандум о мерама за повећање безбедности новинара. Нажалост, морам да кажем, ту је увезано тужилаштво, МУП и, наравно, новинарска удружења. Многа од новинарских удружења уопште не желе или, рекла бих, злоупотребљавају овај процес јер не укључују своја сазнања, тј. базе података о наводним нападима на њихове чланове. Па и ту интервенишите код независних новинарских удружења, било би добро због њихове професионалне етике.

Што се тиче Европског парламента, први пут ове године дефиниција није мањак слободе медија, већ неопходност унапређења културе професионализма у медијима у Србији, што је битно другачије. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала вама.

БРАНИСЛАВ НЕДИМОВИЋ: Поштована председавајућа, поштовани господине Јовановићу, надам се да смем да одговорим на питање, пошто сам добио питање које је упућено мени. Дозвољавате?

Трудим се да, у складу са Пословником који егзистира већ шест-седам година, дам одговоре на питање. Трудим се да господину Јовановићу, колико год је то у мојој моћи, дам одговоре који се тичу реституције пољопривредног земљишта. Захваљујем вам се на прилици да одговорим на ово питање.

Досада имамо 92.000 хектара за које је поднет захтев Агенцији за реституцију за повраћај пољопривредног земљишта. Ми у корпусу државног пољопривредног земљишта имамо негде преко 500.000 хектара. Дакле, има сасвим довољно пољопривредног земљишта да би могла да се изврши комплетна реституција.

Реституција је једно изузетно осетљиво питање, поготово након дугог временског интервала који прође од тренутка настанка до тренутка повраћаја, у највећем броју случајева то је временски период већи од 60-70 година. Дакле, сусрећемо се са изузетно великим изазовима који су настали као последица и укрупњавања земљишта, комасације које су биле, а исто тако и последица заједничке својине која постоји на огромној количини пољопривредног земљишта.

Морам да истакнем једну ствар, јако добру комуникацију и сарадњу са Мрежом за реституцију, и код свих решења и свих активности које је Министарство пољопривреде предузимало нарочито потцртавам једну ствар, давање пољопривредног земљишта у закуп на 30 година. Апсолутно смо, у сталној комуникацији са Мрежом за реституцију, били транспарентни. Све оно што су нам пре једно годину дана стављали у уста да нећемо бити транспарентни, апсолутно смо учинили по поступку. Постојао је јавни позив, били сви актери укључени и апсолутно нема никаквих проблема. Као земљиште које је давано по праву првенства на 30 година није узимано земљиште које је предмет реституције.

Досада је враћено око 20% пољопривредног земљишта за које су поднети захтеви за реституцију. Очекује се до априла или маја следеће године да буде 50%. Највећа количина тог земљишта налази се на простору Војводине. Највише земљишта је враћено на простору Бачке Тополе, Кикинде, Бечеја и Србобрана.

Изазови који стоје пред нама и због чега је неопходно и да подзаконским актима интервенишемо – припремамо уредбу да се дефинише који су то објекти на земљишту на ком не може бити извршено враћање него ће бити вршено обештећење и имамо проблеме са системима за наводњавање који су развијени.

Још једном ћу се вратити на ствар која се тиче заједничке својине на пољопривредном земљишту. То су имовинскоправни односи који су изузетно компликовани и тешки. Радимо на томе. Даћемо свој пун допринос као Министарство пољопривреде Агенцији за реституцију да овај проблем решимо у потпуној координацији са Мрежом за реституцију. Овај процес је болан, дуго траје, али за време Владе, Владе које су биле 2012, 2014, 2016. године и сада, даје се све од себе да се врати пољопривредно земљиште, да се једна историјска неправда отклони, али при томе морамо бити обазриви, осетљиви, јер не можемо нову неправду правити на неправди која је извршена. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Реч има народни посланик Јован Јовановић.

ЈОВАН ЈОВАНОВИЋ: Захваљујем.

Хтео бих само да истакнем да, нажалост, присуствујемо једној симулацији посланичких питања и са жаљењем могу да констатујем да је председница Владе попримила манире свог претходника – води дуге монологе, без давања конкретних одговора на већину питања.

Подсетићу председницу Владе да је ова Влада, ова владајућа коалиција већ више од пет година на власти, тако да је позивање на прошлост стварно непримерено.

Оно што сам хтео још да кажем, баш тај монолог показује и да овај позив на унутрашњи дијалог није искрен. И на то питање нисам чуо одговор – како је замишљено да се тај унутрашњи дијалог одвија?

Због тога сматрам да би било много пожељније да се отвори истински и свеобухватни дијалог о будућности државе, и то превасходно у овом парламенту, јер као што је пре неки дан изјавио један од пословних лидера – право мерило успеха нису ни привредни раст, који је ионако најнижи у овом делу Европе, ни смањење јавног дуга, већ жеља грађана да остану у земљи; а та жеља је најнижа од деведесетих, о чему најбоље сведочи чињеница да смо у светском врху по одливу стручних кадрова.

Баш због тога потребан је искрен дијалог о томе како сви заједно можемо да допринесемо отклањању узрока ове поражавајуће појаве. Стога вас поново молим да дате шансу и мојим колегама да поставе питање и да краће дајете одговоре. Хвала.

АНА БРНАБИЋ: Хвала пуно.

Прво бих вам се стварно најискреније и најтоплије захвалила на комплименту. Ако постајем све више као мој претходник, данашњи председник, ви хоћете да кажете за мене да радим јако напорно и да увек говорим истину, тако да хвала вам пуно.

Ако хоћете да мени или претходној Влади пребаците: већ сте дуго на власти и зашто ово није урађено?, управо сам покушавала да вам објасним на почетку шта је рађено и шта радити прво. Шта радити прво – ево, ја питам грађане Србије – када дођете? Рекла сам свима, у Србији постоје три стуба реформи, три стуба на којима почива свако модерно, нормално друштво: економија – здрава, динамична; јавна управа – ефикасна, транспарентна, и владавина права. Три стуба. Сва та три стуба, угажена, на коленима, па ви онда дижите један по један. Шта смо радили? Па дизали смо економију и постигли резултате, унапређивали услове за пословање да би долазили инвеститори и да би се наша мала и средња предузећа развијала. И постигли резултате.

Подсетићу вас само да смо на Дуинг бизнис листи Светске банке тренутно на 47. месту. Чекамо следеће недеље нови извештај. Надамо се да ћемо даље напредовати, али напредујемо константно од 2014. године. Подсетићу вас исто тако да смо 2008. године били 86. па смо пали на 94. место, када је Влада Републике Србије основала Национални савет за конкурентност. Он је радио тако добро да смо пали са 86. на 94. место у једној години. Данас смо 47. Најбољи резултат је био 2007. године, били смо 68.

(Народни посланици негодују.)

Покушавам да објасним шта смо радили у последње три или четири године, поштовани. Покушавам да објасним шта смо затекли и са чим се боримо. Ето то покушавам да урадим.

Синоћ је Светска банка прогласила Србију за најбољу земљу у Југоисточној Европи по критеријуму спроведених реформи. (Аплауз.) Пре 10 дана је Светски економски форум објавио да је Србија напредовала 12 места на листи глобалне конкурентности. То смо радили. Ето, то смо радили. Да не причам о томе шта смо радили пошто данас имамо раст спољнотрговинске размене од преко 13%, извоз је порастао за више од 13%, новозапослених за 5,5% и очекујемо да директне стране инвестиције до краја ове године порасту за неких 13%.

Дакле, радили смо на првом стубу. И урадили. И сада прелазимо на следеће. Покренули смо реформу јавне управе. Нико се до 2013. године није сетио да направи механизам да изброји државне службенике. Па то није било релевантно, то уопште није било важно. Ви нисте имали до 2013. године стандарде у локалним самоуправама по којима знате колики је број оптимално запослених у локалним самоуправама. Ми то данас имамо, од 2014. године. То смо радили, поштовани народни посланиче, када ме питате – шта сте радили за све ово време власти? Ето, то смо радили. (Аплауз.)

Било је запослених у локалним самоуправама по два пута више, три пута више, толико да их и дан-данас још смањујемо. И идемо постепено, план је да доведемо све на оптимум до 2020. године. Толико их је било! Да не причам о мојој омиљеној Смедеревској Паланци, која је својеврсни шампион у разним негативним индикаторима.

(Народни посланици негодују.)

Здравство до 2012. године, рекла сам, није било на европским листама. Нисмо могли критеријуме да испунимо да будемо последњи у Европи. Ето, то смо радили. (Аплауз.)

Тако да мени не смета да даље причам о томе шта смо радили и шта ћемо радити. Тако је, најмање је урађено у области реформе правосуђа, да имамо ефикасно судство, али људи моји, треба изградити путеве, па треба спречити банкрот, па треба направити услове пословања, па треба реформисати јавну управу. Па кад да се стигне? Ево, сада почињемо и то.

А што се слободе медија тиче, то сам вам објаснила. То је исто наслеђено. И горе је било два пута тада него данас. Хвала вам. (Аплауз.)

ПРЕДСЕДНИК: Хвала вама што одговарате на питања у стварно немогућим условима.

(Народни посланици негодују.)

Реч има Мирослав Алексић.

Изволите.

(Радослав Милојичић: Реплика. Поменут сам.)

Посланиче, прочитајте члан 216, који сам прочитала на почетку седнице али вероватно нисте слушали.

МИРОСЛАВ АЛЕКСИЋ: Захваљујем.

Поштована председнице, поштована премијерко...

(Народни посланици негодују, председница звони.)

Замолићу вас само време да ми...

Дакле, поштована председнице, поштована премијерко, поштовани министри, прво ћу председницу Парламента замолити да поштује члан 214. у коме стоји да уколико је ограничено време излагања ...

(Жагор у сали, председница звони.)

ПРЕДСЕДНИК: Поштовани посланици, молим вас да сви заједно омогућимо посланицима да постављају питања а председници Владе и министрима да одговоре.

(Радослав Милојичић: Време му вратите.)

Вратићу вам време, ништа се није чуло шта сте рекли.

Молим вас, пријавите се још једном да могу да вам вратим време.

Само немојте викати.

(Александра Јерков: Само ви поштујте Пословник.)

МИРОСЛАВ АЛЕКСИЋ: Захваљујем.

Поштована председнице, премијерко, министри у Влади, поштоване колеге посланици, прво бих председници Парламента указао на члан 214 – ми постављамо питање три минута, а министри одговарају у дужини од пет минута. Уколико важи правило за посланике...

ПРЕДСЕДНИК: У овом делу седнице нема повреде Пословника. Прочитала сам. Нико неће да слуша. Члан 216.

Да ли желите да поставите питање?

МИРОСЛАВ АЛЕКСИЋ: Постављам питање, наравно, али просто да буду исти аршини.

ПРЕДСЕДНИК: Молим Александру Јерков да не показује своју природу у овом делу седнице.

(Александра Јерков: Ја вас молим да водите седницу у складу са Пословником.)

Немојте добацивати, није лепо.

(Маја Виденовић: Немојте кршити Пословник.)

Молим вас, дозволите барем свом посланику да постави питање.

(Александра Јерков: Сви посланици добацују, и ваши посланици.)

Посланице Јерков, молим вас да се уздржите од добацивања посланику.

(Радослав Милојичић: Кршите Пословник.)

МИРОСЛАВ АЛЕКСИЋ: Ево, после више од три, скоро четири месеца имамо министре испред нас да одговарају на питања и надам се да ће та пракса у наредном периоду бити чешћа, да се не понавља оно што је радио Александар Вучић – за три године свега четири пута ушао у Парламент пред посланике и на тај начин показао колико поштује и Скупштину и грађане Републике Србије.

Постављам питања пре свега везана за економију. Како премијерка рече, дизали су економију у претходном периоду и Србија је најбоља земља у Југоисточној Европи по реформама. Зашто је истовремено – постављам питање – Србија земља са најнижим растом БДП-а у Европи, са 1,2%, док све земље Европе данас имају 4,2%? Зашто је у периоду од 2014. до 2016. године у збиру најнижи раст Србије у региону? Дакле, 1,66% је раст БДП-а у Србији за те три године, док је у Хрватској 4,1%, Босни 6,7%, Црној Гори 7%, Албанији 8%, Македонији 10%, чак на Косову 9%. То је резултат како се дизала економија.

Резултат тога су и најниже просечне плате у региону. Зашто су у Србији најниже просечне плате у региону и зашто је најнижа минимална зарада у Србији њеним запосленим радницима у односу на ове остале? Прво одговорите на та питања, па онда говорите о томе какве су статистике

и шта бисте ви волели да се дешава у Србији. Резултат такве економске политике је 550.000 апсолутно сиромашних и милион и осамсто на граници сиромаштва, за шта је одговорна Влада континуитета. Иако у три или четири различите фазе, шест година већ владате.

Резултат економије и реформи је у томе што данас у Србији имате 30% више приватних фирми блокираних него прошле године. Тридесет девет хиљада! За износ од две и по милијарде евра су блокиране приватне фирме у Србији. Данас ваша Влада дугује 33 милијарде повраћаја ПДВ-а приватним предузетницима, којима сте дужни да то вратите у року. Не враћате га да бисте могли да покажете дефицит – као што сте узели пензионерима пензије, као што сте узели запосленима плате и тако представљате суфицит у буџету по леђима грађана и по леђима привреде. То је резултат реформи и то је резултат ваше економске политике.

Те 33 милијарде је 2015. године било 10, а данас је 33. И толико бринете о домаћим...

(Председник: Време.)

Молим вас да ми дозволите још време.

ПРЕДСЕДНИК: Да, да, јесам. Као што видите, три минута и 35 секунди.

Реч има председница Владе.

Изволите.

АНА БРНАБИЋ: Хвала.

Да вам кажем прво, један од мојих претходника, господин Цветковић, никада није био у Парламенту да одговара на питања народних посланика, али то нема везе. (Аплауз.) То нема везе, то је било демократски. То је било супер, супер. А и у Влади је ретко био, све су биле телефонске седнице. (Аплауз.)

Хвала вам, народни посланиче, што сте ме подсетили да је и у Влади председник Владе ретко био и да су све седнице биле телефонске. А у Скупштини никад није био. У Влади је био ретко, овде никад није био.

Само да вам кажем за поштованог народног посланика, коме ћу, наравно, са великим задовољством одговорити на питања око раста бруто-друштвеног производа, ПДВ-а, неввраћања ПДВ-а и свега осталог, такође да кажем да је поштовани народни посланик председник општине у свом мандату и за седам година није могао да пренесе матичне књиге у електронски облик. Али ова власт не уме да води државу.

У општини Трстеник нисмо за седам година могли да пренесемо матичне књиге у електронски облик како би један, неки грађанин Трстеника који је, на пример, на студирању у Београду, могао овде да добије извод из матичне књиге рођених а не да му шаљу из Трстеника. Исто тако да вам

кажем да је Трстеник општина која је имала једну од највећих запослених – 654, децембар 2013. године, оптимум 444 запослена. Само полако. Али ова Влада не уме да води државу. (Аплауз.)

Што се тиче БДП-а... Јесте, Влада се свакако нервира око стопе раста БДП-а...

(Народни посланици негодују.)

Ако могу да одговорим? Мени је жао што ви мене питате и онда када вам се не свиђа одговор ви нећете да га слушате. Па ми смо као у обданишту.

Значи, прошле године раст БДП-а 2,8%. Пре тога, од 2000. године, једино је био већи раст неке, мислим 2008. године, када смо имали 3,1% и тај раст је био у потпуности базиран на потрошњи и на увозу. Овај раст је макар базиран на извозу и на производњи, и то каже ММФ.

Дакле све што је вама причам овде, причам вам међународно проверене и признате податке. И не причам о томе шта бих ја волела, каква Србија да буде. Ја бих волела да Србија буде још много, много, много боља, и зато сам овде, и зато смо сви ми овде, само је то тешко после свега што је остављено.

У овом тренутку највећи ударац за наш БДП раст у овој години смо имали због суше летос. И то није никакав изговор. Озбиљна Влада и озбиљна држава не сме више да дође у ситуацију да каже – немамо довољан раст БДП-а зато што имамо сушу. Али, господо, ми смо имали, и у овом тренутку имамо 3% обрадивих површина под системом наводњавања. Три посто! Сад ћемо имати још додатних 50.000, дакле нешто између 7% и 8% и то је један од фокуса за 2018. и 2019. годину.

Али, људи, не можемо све одједном. И да није било суше која нас је погодила тако да ће производња кукуруза у односу на прошлу годину бити мања за чак 45,5%, пшенице за 21%, соје 20%, сунцокрет 13%, шећерна репа 6,3%, да нисмо имали ударац у електроенергетском сектору због хидроцентрали и зимус због термоелектрана, сви остали показатељи су такви да бисмо имали раст од пројектованих 3%. Истовремено, сви остали индикатори показују једну здраву економију, динамичну економију која се развија. То је рекао ММФ, то је рекао и Фискални савет. Дакле, то је истина.

И добро је што имамо раст извоза од 13%, и што имамо раст директних инвестиција од неких 13%. Што имамо коначно незапосленост која је на неком нивоу од 11-12%. То је боље него икада у историји Србије. И морамо боље. Али, народни посланиче, ово је одговор на моје питање.

Зашто нисмо правили системе за наводњавање? Зашто их нисмо правили? Зато што смо ми имали фискалну консолидацију да се извучемо

из банкрота који сте оставили. Тако је. Али, зашто ви нисте? Па потрошили су све паре. Све паре су потрошене. Где су путеви, где су системи за наводњавање? Где је све?

(Народни посланици аплаудирају, председница звони.)

Дакле, 35 година у Србији се нису правили системи за наводњавање. Тридесет пет година!

(Народна посланица Мариника Тепић добацује с места.)

ПРЕДСЕДНИК: Молим посланицу Маринику Тепић да не добацује председници Владе.

АНА БРНАБИЋ: Нема везе.

ПРЕДСЕДНИК: И да не виче. Нисмо на фудбалском стадиону. Молим Маринику Тепић да се уздржи од викања, ако може. Ако не може, шта да радимо.

АНА БРНАБИЋ: Ово је демократија у вашем извођењу.

Што се тиче поврата пореза на додату вредност, можда нисте ви знали, ја ћу вас обавестити и то је океј, да је у Србији постојала потпуно ПДВ мафија и да смо ми зауставили и наредили, односно претходна Влада, строгу контролу повраћаја ПДВ-а да се не би безвезе одливале паре из буџета. И свима којима треба враћен је ПДВ, са неким кашњењем због двоструких и троструких контрола.

А ви мени данас кажете да ми показујемо суфицит тако што каснимо у повраћају ПДВ-а. То је истина. Па знате ли ви да је нама данас суфицит у буџету 80 милијарди, а имамо 33 милијарде у повраћају ПДВ-а? Па како је 33 једнако 80? Зашто причате такве ствари пред грађанима Србије? То је страшно и недопустиво! Дакле, и кад вратимо ПДВ, да га сутра ујутру цео вратимо, па опет имамо 50 милијарди у суфициту. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Реч има министар Стефановић.

(Народни посланици негодују.)

Изволите.

НЕБОЈША СТЕФАНОВИЋ: Хвала.

Ја видим да постоји, и схватам сада због чега постоји, једно дубоко неразумевање са неким од колега из опозиције. Зато што они очекују да чланови Владе дођу овде и одговарају речима које су нам дате, да нам се састави овде један списак шта ми треба да одговоримо кад нас неко пита, а не да одговоримо оно што ми желимо.

Они могу да поставе питања каква год хоће, да добацују за време седнице, да добацују из клупа, да воде дијалог и са председницом Владе и члановима Владе. Али посланици такође – био сам председник овог парламента – морају да поштују Пословник Народне скупштине о начину

понашања у Народној скупштини. Разумем, није лако госпођи Гојковић да то све уреди у овом току и схватам колико је тежак овај посао.

Међутим, шта су суштински показатељи за једну земљу? Хоћу да вам кажем шта је један добар показатељ за ову земљу да ли земља напредује или не напредује – стопа незапослености. Знате ли због чега се данас не прича у Народној скупштини толико о стопи незапослености? Зато што, кад су неки други били на власти, та стопа је била, само 2012. године, када смо затекли земљу у катастрофалном

Е, због тога, као један добар економски показатељ, зато што говоримо овде о реформама, овде говоримо о томе да је ова Влада створила фискални простор а није продавала имовину. То је суштинска, велика разлика. (Аплауз.)

Када правите простор на основу снаге ваше привреде, на основу снаге инвестиција, на основу снаге тога што се људи запошљавају па имају плате, па имају нешто да донесу својој кући, за разлику од нуле, колико су имали када су неки други били на власти. Нула динара су им биле плате, великом броју тих људи. Да не говоримо о 400.000 радника који су остали без својих радних места од 2008. до 2012. године. Како да се не сетимо тих времена, како да се не подсетимо на та времена када је то био корен, када је то била ситуација у којој су људи остајали без радних места. Мерило се на сат. Били су они бројчаници где сте мерили колико се радних места свакога сата изгуби. Ми сада меримо колико се радних места направи у Србији сваког сата. То је суштинска разлика. (Аплауз.)

Није њих интересовао никад обичан човек. Већину тих људи који су били министри, који су били кључни управљачи, ти који су ведрили и облачили у Србији, њих су интересовали тајкуни. Тада је тајкунима у Србији било врхунски. Они су заиста уживали у Србији, уживали у стицању огромне имовине.

Пре свега мислим на Мишковића, који је био... Ова земља се једно време звала „Делталенд“. Значи, тако су називали Србију. Толико је човек могао да уради шта је хтео. Владе су се формирале у његовом кабинету. Дакле, у његовој канцеларији су се формирале владе, да не кажем сви други. Овде је кључни инвеститор. Овде су се инвестиције мериле од људи који су били нарко-дилери. То се убрајало у БДП. Каже – раст БДП-а Шарићеве инвестиције из нарко-дилера.

(Народни посланици опозиције негодују а позиције аплаудирају.)

Има овде доста примера, али био је један пример, који хоћу да вам прочитам, какве су се успешне реформе спроводиле и зашто смо дошли до овога. Нажалост, жао ми је што морам да поменем овај пример, зато што боли сваког човека у овој земљи, али треба да се подсетимо какви су људи

управљали и шта се дешавало, а то је ситуација са адаптацијом дворца „Хетерленд“. То је било замишљено као дом...

(Бошко Обрадовић: Време.)

Видите како то одмах, када треба да се каже истина, заболи, јер знају колико је ово направило штете грађанима Србије.

Када треба да се ...

(Бошко Обрадовић: Да ли је Дачић?)

ПРЕДСЕДНИК: Молим посланика Бошка Обрадовића да се не понаша као да је на фудбалској утакмици.

НЕБОЈША СТЕФАНОВИЋ: Када треба да се реновира дом за децу ометену у развоју, тада се узимају паре од грађана Србије. Милион евра се узме од грађана Србије. И нема више ни пара ни дома. Деца нити имају где да оду, нити кога интересује, а овде се држе тираде – хајде да узмемо неки фонд за неку децу, да помогнемо болесној деци... Па овде се узело милион евра од деце ометене у развоју; узели су и ставили у цеповете. Зато су подигнуте кривичне пријаве, зато су у току судски поступци, зато суд у овој земљи одлучује. (Аплауз.) Колико год ја био љут и бесан, колико год ми ово било тешко да видим, овде суд одлучује о томе.

Е, то су биле реформе које су довеле до тога да имамо 26% незапослених, да нико у Србији није разумео да ли има будућност у овој земљи. Данас људи имају будућност, данас су људи у Србији нормални и пристојни људи који хоће да раде, и зато се запошљавају, зато отварају фабрике, зато данас странци препознају Србију, за разлику од тих времена, као место у коме постоји економска и политичка стабилност, где могу да донесу свој новац, да отворе фабрике и да грађани Србије имају нешто од тога. Тако је то радила Влада Александра Вучића и тако наставља да ради ова Влада. Хвала вам.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има народни посланик Мирослав Алексић.

МИРОСЛАВ АЛЕКСИЋ: Госпођо премијерко, ја знам да сте ви склонили манипулацијама и замени теза као што је био ваш претходник, али вас молим да не питате ви мене већ да одговарате на моја питања. Ви сте овде данас дошли да одговарате на питања посланика. То је прва ствар.

Друга ствар, немојте да износите неистине. Рекли сте да је БДП био већи него што је сада само 2007. године. Ево да вас упознам, пошто ви очигледно не знате, од 2000. до 2009. године укупан раст БДП-а је 47,37% на основу података ММФ-а и Завода за статистику, и то: 4,97, 4,29 итд. То је прва ствар.

Даље, када ћете почети да поштујете законе које ви усвајате? Пре свега мислим на Закон о јавним предузећима, о професионализацији јавних предузећа. Године 2016. усвојили сте Закон о јавним предузећима и рекли

да ћете бирати функционере по конкурсу. Данас је изабрано свега неколико десетина директора од 346, ако се не варам, који треба да буду, по вашем закону који сте усвојили, постављени на та места. Наравно, то не радите, због тога што вам је потребна институционална корупција и да можете било кога да постављате као в.д. на директорска места највећих система, као што сте власника печењаре поставили за директора највећег јавног предузећа, ЕПС, као што имате у Путевима директора који је сада осуђен на казну затвора. Вама то не смета, само да поштују оно што су правила СНС, која је приватизовала државу.

Даље, кад говорите о медијима, овде сте малочас рекли како нема објективних медија, како се држава повукла из медија. То није тачно. Ви сте се повукли из власничке структуре, али зато контролишете финансијски све медије у Србији. И то врло добро знате. Кроз та иста јавна предузећа, институције где... Нисмо ми мали, знамо и тачно се види које се јавно предузеће у ком медију оглашава, само што ти медији који су објективни, а ви кажете да објективних нема, нису на вашем платном списку. На вашем платном списку су они који су у вашој служби и који су ту да манипулишу истином и да грађане Србије лажу о некаквом расту, бољем животу, платама које обећавате уназад три, четири, пет година итд.

Према томе, питање је – када ће Влада почети да поштује законе које усваја? Када ће почети да поштује медијски закон? Да ли закон, и тај сет медијских закона који сте помињали, не важи за власнике приватних телевизија, пошто су они који су били блиски режиму покуповали десетине телевизија по Србији, ви то врло добро знате. За њих то не важи? Они су сада информативна служба Владе и ваше странке. Колико ја знам, ако се поштује закон, то тако не сме и не може да буде.

Даље, одговорите ми на питање, министре Стефановићу, пошто сте се јавили а нисам вас питао ништа – ко је одговоран за рушење у Савамали, докле се стигло са истрагом, ко је суспендовао државу 24. априла, пре годину и по дана?

ПРЕДСЕДНИК: Хвала. Добићете одговор.

Реч има министар Небојша Стефановић.

НЕБОЈША СТЕФАНОВИЋ: Ово што се медија тиче, то сте нас помешали с Ђиласом. То је тако било онда. Деветнаест милијарди динара у периоду откако је човек био на власти. Деветнаест милијарди динара промета фирме; свака част, то је тешко порушити. Не знам да ли може првих пет фирми у Србији да се мери са тим. Фирме, РТС секунде, пуна контрола. Значи контрола 100%. То је стварно било тешко остварити.

Оно што је друга ствар, само молим људе да науче, истраге води тужилаштво. Полиција не води истрагу, то ради тужилаштво и они могу

дати информацију, уколико то желе, докле је нека истрага стигла, ко су осумњичени, када се подноси кривична пријава, јер је то посао надлежног тужилаштва. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Молим посланика Бошка Обрадовића да физички не угњетава посланика.

Посланиче, имате опомену зато што сте покушали краватом да задавите посланика. Срам вас било!

(Посланици говоре углас и аплаудирају.)

Посланиче, седите и смирите се. Ако вам није добро, помоћи ћемо вам. Седите.

(Бошко Обрадовић: Седи на нашем месту.)

Извињавам се посланицима који су дошли на седницу постављања посланичких питања према члану 205. Пословника а присуствују перформансу, и то лошем, Бошка Обрадовића.

Видела сам, и на снимку се види у директном преносу – молим Бошка Обрадовића да ми не прилази – како дави посланика СНС краватом. Ово је скандал и није духовито.

Извињавам се. Молим председницу Владе, ако може у овој атмосфери, да да одговор. Можда има посланика опозиције који желе да слушају.

Молим вас за мир и тишину!

(Председница звони.)

Ако треба, поделићу 250 опомена, али ово ће бити парламент. А нема потребе.

Изволите, молим вас. Извињавам се још једном..

АНА БРНАБИЋ: Хвала пуно.

Што се ових података о БДП-у тиче, које је народни посланик изнео, нисам сигурна да разумем о чему он прича, јер је потпуно невероватно да имате кумулативно, колико?, 47% БДП. Био је, мислим, у једном тренутку 3,1%, када... Стварно, ово што је рекао и министар Стефановић, ако рачунате приватизационе приходе и све то у томе, што нема никакве везе са порастом економије, онда можда. Али како да вам кажем...

ПРЕДСЕДНИК: Посланик Бошко Обрадовић добија још једну опомену, зато што се глумира на седници Парламента.

АНА БРНАБИЋ: Две ствари показују да је то немогуће или, у најмању руку, да су то информације које немају никакво релевантно значење са економијом.

Једно је стопа незапослености у то време. Ако је то био реалан раст БДП-а, па како је онда 2012. године стопа незапослености била 26%? Па то

би требало да буде пуна запосленост и да увозимо људе из региона да раде код нас, ако је била реална стопа раста БДП-а. Данас је 12% стопа незапослености.

Дакле, 39,5%, скоро 40% стопа незапослености младих у 2013. години, са кумулативним растом БДП-а од 47%. Молим вас, стварно, да се уозбиљимо. И данас је висока стопа незапослености младих, 22,5%, али смо је спустили са 40% на 22,5%. А да не причамо о негативном расту.

Када није постојао проблем и нису биле критике, зато што нико то није ни пратио, или када је био успех са 0,4%, па још већи успех следеће године са 0,6%, ми сад причамо о 2,8%, па да ли ће сада бити 3% или ће бити, не знам, 2,5%. Па колико год буде, ви гледајте све остале показатеље. Важно је да је раст заснован на инвестицијама, на производњи, што се огледа кроз нова радна места, које ми можемо да покажемо.

Да се вратим на слободу медија. Хвала вам што сте ми дали пример из стварног живота око тога како се ви медијима обраћате. Дакле, ако медији кажу да је Влада нешто урадила, како се они називају? Информативна служба Владе? И то није притисак на медије? Ето тако се види ко дели медије на подобне и неподобне, а то није Влада. Хвала вам.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има Горан Кнежевић.

Изволите.

ГОРАН КНЕЖЕВИЋ: Покушаћу овој дискусији да додам и ја мало, и да буде мало конструктивнија него што је била досада, јер ваша питања... Наравно, ви можете да питате како хоћете и шта хоћете, али ваше тезе мислим да нису добре. И контрадикторне су. Ви кажете малопре да ова Влада лаже грађане да боље живе али грађани упорно гласају за ту Владу већ, ево, четврту-пету годину.

Дакле, Србија је данас и политички и економски стабилна земља, то је врло јасно, и сви наши макроекономски показатељи у 2016. години су одлични. Ви ћете рећи – није то одлично; ја ћу да кажем – одлично је, зато што је тренд у 2017. години сличан, тако да очекујемо одрживи раст, што је јако важно. Значи, одрживи раст који подразумева да у току више година имамо раст који ће допринети да за наредних пет-шест година стигнемо бар да се приближимо земљама Централне Европе.

Значи, имамо друштвени бруто производ који је прошле године био 2,8%. Ове године, због добро познатих разлога, чули сте их малопре, вероватно ће бити нешто мањи, али сачекајмо још. Видели сте процену Светске банке и ММФ-а, који кажу да ћемо следеће године имати раст БДП-а између 3,5% и 4%, што нас такође не задовољава. Желели бисмо да тај раст буде још много већи.

Инфлација је стабилна; она је на нивоу од 1% већ дужи низ година. Смањили смо у великој мери, у огромној мери смо смањили незапосленост, која је 2012. године била 26% а сад, чули сте, износи 11,8%. По истраживању ИПСОС-а, само у 2010. и 2011. години 300.000 људи је остало без посла. Тако да је овај податак од 11,8%, иако ми желимо да он буде још и нижи, охрабрујући и показује добре трендове и одрживост, што сам малопре рекао.

Директне стране инвестиције су прошле године биле две милијарде. Ове године првих седам месеци имамо повећање 13%. Такође и повећање извоза. И остварили смо суфицит, што је било просто немогуће у неким претходним временом, трговински суфицит са свим земљама у окружењу. О овоме не говоримо само ми из Владе, министри и они који се директно баве тиме, о овоме говоре све релевантне институције и организације и у земљи и у иностранству. Значи, имате и став Фискалног савета, имате став ММФ-а.

Оно што се јуче догодило, мислим да је и председница то поменула и честитала, то је једна сјајна ствар за Републику Србију. У Бечу, на Форуму о конкурентности привлачења инвестиција Србија је у Југоисточној Европи проглашена за најбољу, што је изузетан знак и за инвеститоре, изузетан знак за стране кредиторе. Ви знате да смо ми кредитни рејтинг повећавали већ неколико пута, тако да све то може у великој мери да допринесе да наша привреда у наредном периоду буде и одржива и да расте по стопама које ће, наравно, пре свега бити у функцији грађана.

Имамо пет приоритета и праваца активности у наредном периоду. Само ћу их набројати, нећу ширити, биће сигурно прилике да разговарамо и о томе. Говорим о Министарству привреде, пошто су теме, као што сте рекли и сами, привредне.

Прво је унапређење пословног амбијента, пре свега раста на Дуинг бизнис листи, где смо са 91. дошли на 47. место. Ове године очекујемо такође скок и очекујемо да ћемо у наредном периоду бити међу првих 15 земаља по лакоћи инвестирања.

Други велики сегмент јесте завршетак приватизације. Један болан, тежак, дугачак процес, који се већ преко 20 година тегли и који ћемо ми у мандату ове Владе завршити. То је била велика кочница за све нас. Наравно да ту нису само економски разлози, ту имамо и социјалне, демографске, па и политичке разлоге, тако да очекујемо да се тај процес убрза у наредном периоду. Имамо у принципу највећи проблем са 11 стратешких предузећа која су изашла из процеса заштите. Видели сте данас, чини ми се успешно ће бити завршена приватизација „Галенике“. Остала предузећа су, нека су у

УППР-у, нека су спремна за приватизацију, тако да ћемо тај процес завршити сигурно у наредном периоду.

Трећи сегмент нашег рада јесте ефикаснији рад јавних предузећа, која су била одувек рак-рана нашег друштва. Мислим да смо и у финансијском погледу, организационом, у погледу корпоративног управљања и свега осталог постигли велики искорак, велики напредак. Само да вам кажем податак да су 2014. године та јавна предузећа остварила губитак од 65 милијарди динара, а на крају 2016. године имала су нето добит од пет зарез нешто милијарди динара, што представља неких скоро шест стотина милиона евра више, наравно, у буџету Републике Србије.

Развој малих и средњих предузећа. Господин Јовановић је као посланик имао једно питање, нисам стигао да му одговорим око малих и средњих предузећа. Она јесу мотор нашег развоја. Посвећујемо огромну пажњу томе. У прошлој години смо остварили и за мене чак изненађујући резултат. Тридесет хиљада нових радних места је отворено у сектору малих и средњих предузећа.

На крају, то је подстицање инвестиција, због којих смо највише и добили ову награду у Бечу, где је у претходне две године, од ступања на снагу Закона о улагању, инвестирано у Србију негде око 400 милиона евра и отворено 24.000 нових радних места. Та политика се показала као добра. Биће сигурно прилике, да сад не дужим, пошто желите да вероватно поставите још питања, да разговарамо о времену поврата тих инвестиција, можемо разговарати о ефектима тих инвестиција, али углавном, ми ћемо са том политиком наставити и, као што сам рекао на почетку, очекујемо један одрживи раст у дужем временском периоду. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Коментар.

МИРОСЛАВ АЛЕКСИЋ: Дакле, одговора на моја питања нема, а не може их ни бити, јер не смете да кажете истину људима.

Што се тиче ваших одличних макроекономских показатеља у Србији, они су Србију сврстали на зачеље у свим економским категоријама у региону и Европи. То су званични подаци које износим, подаци ММФ-а и подаци нашег Завода за статистику. Ако они лажу, онда лажем и ја.

Даље, кад већ говорите о незапослености, да је она данас 11,8%, кажете да је 2012. године била 26%, молим вас да ми кажете у апсолутном износу колико је незапослених лица у Србији било 2012, колико је данас, када имате 11,8% стопу, апсолутни број незапослених лица у Србији.

Постављам још једно питање и позивам се на члан 51. Устава, право грађана Србије да буду благовремено информисани, да ми одговорите како гласи текст заклетве коју су положили судије са Косова јуче.

Даље, моје је питање – хоће ли тај текст бити објављен у „Службеном гласнику Републике Србије“? Да ли је тај споразум са Приштином донесен у складу са Уставом и чланом 142, у ком се јасно каже да је судска власт јединствена не целој територији Републике Србије?

Последње питање везано за то – јесте ли оне који доносе овакве споразуме упознали са делом из члана 307. Кривичног закона?

Дакле, с обзиром на то да ви не поштујете ни Устав, ни закон, с обзиром на то да манипулишете статистичким подацима везано за стање живота у Србији, напретку, бољитку, платама, економском развоју, овој земљи којом ви управљате шест година отприлике може да помогне једино тетка министра Вулина. Захваљујем.

ПРЕДСЕДНИК: Поштовани посланиче, као што знате, по добијању одговора на допунско, друго питање имате право само да се изјасните о одговору, у трајању највише два минута, а не да постављате нова питања. Али боже мој, има времена па ћете научити.

Следећи посланик Ђорђе Комленски.

ЂОРЂЕ КОМЛЕНСКИ: Верујем да ћете имати прилике да чујете штошта паметног.

Даме и господо, другарице и другови, уважени чланови Владе, поштовани премијеру госпођо Брнабић, најпре желим да вам честитам више него успешних првих 100 дана рада ове Владе.

Када смо гласали за вас као премијера и ваш предлог састава Владе Републике Србије, апсолутно смо били сигурни да ћете наставити успешан пут опоравка Републике Србије који је почео 2012. године. Оно на шта ми из Покрета социјалиста посебно поносни јесте ваша одлука да једно од најважнијих министарстава, Министарство одбране, поверите нашем председнику Александру Вулину.

Наша оцена је да је, поред изузетно позитивних резултата у области привреде, финансијске консолидације, стварања услова за нове инвестиције, за очување политичке стабилности, за очување стабилног курса, очување политичке и војне неутралности, изузетно значајно јачање снаге Војске Републике Србије и подизање њене борбене готовости и испуњавање свих очекиваних обавеза које су пред њу постављене.

Од тих приоритетних задатака посебно је уочљиво да је Војска Србије успешно ангажована на обезбеђењу административне линије према АПКИМ и контроли копнене зоне безбедности. Надасве је изузетна контрола и суверенитета ваздушног простора Републике Србије, заштита безбедности државне границе Републике Србије према Републици Бугарској и Републици Македонији, које заједно реализују Војска Србије и Министарство унутрашњих послова.

Види се да је један од кључних приоритета на којима се ради јачање оперативних способности Војске Србије, а то јасно указују реализоване вежбе команди јединица логоровања Војске Србије, спроведена основна и специјалистичка обука за више од 1.000 војника на добровољном служењу војног рока, опремање и модернизација и наоружање војном опремом, опремање 1.500 војника снаге Војске Србије за хитно реаговање, набавка шест „Мигова 29“ итд.

Резултати таквог ангажовања су више него уочљиви и мерљиви, јер је 470 припадника Војске Србије учествовало у реализацији осам мултинационалних вежби, на бојном гађању циљева припадници 250. ракетне бригаде су остварили стопроцентне поготке на полигону „Шабла“.

С обзиром на то да само задовољан војник може дати још боље резултате, интересује ме шта ће у наредном периоду Влада Републике Србије и Министарство одбране чинити на побољшању стандарда припадника Војске Србије, увећању броја припадника Војске Србије кроз пријем нових професионалних војника и посебно ме интересује до ког нивоа је подигнут степен рентабилног рада наменске индустрије.

ПРЕДСЕДНИК: Време. Захваљујем.

Реч има председник Владе Ана Брнабић.

Изволите.

АНА БРНАБИЋ: Хвала вам пуно.

Прво желим да кажем да је, по мени макар, стварно највећи успех и најопипљивије је у ствари да смо први пут после 1987. године, односно после 30 година набавили авионе за потребе Ратног ваздухопловства и противваздушне одбране Војске Србије, то су тих шест авиона типа „Миг 29“, и свакако је велика ствар за Србију и Војску Србије да смо то урадили.

Видели смо и 20. октобра колико само много боље данас изгледа и Војска, колико је боље опремљена, колико су ти људи сигурнији у себе. Никада не треба занемарити и ово прилично велико повећање плата од 10%, али и све оно што радимо у смислу изградње нових станова за војна лица, рефинансирања кредита које су они узели итд., итд. То је нешто на чему ћемо наставити да радимо, зато што је важно да и на тај начин покажемо озбиљност и сигурност наше земље, и то је нешто што је било јако, јако, јако запостављено у претходном периоду.

Што се тиче наменске индустрије, она сигурно има огроман потенцијал да буде један од стубова развоја наше економије и то је оно што се данас дешава. Била сам пресрећна када сам у првих сто дана рада Владе отишла да обиђем „Јумко“, који је отворио нови погон „Јумко балистика“ и тиме се прикључује у систем одбране Војске Србије. Запошљавање нових 50 људи, а мислим да ће следеће године већ бити нових седамдесетак, али

није ни то важно. Важно је да се отварају нови погони за извоз, за квалитетну производњу и да сви остали радници у фабрикама као што је била „Јумко“ схватају да сада коначно постоји будућност за њих и да долази до боље будућности.

Исто тако ми је драго, и то исто показује колико улажемо у наменску индустрију, што смо коначно успели да решимо, после толико година и слично као и за „Железару“, када нико више није веровао да ће то моћи да се реши, проблем „14. октобра“ у Крушевцу и производње камиона у „14. октобру“. „Чехословак груп“ је то узела, опет неких нових 130 радника, али је важно да коначно имамо наменску индустрију која се подиже, која је спремна за извоз и да имамо наруџбе толике да, нажалост, ми још увек у овом тренутку немамо довољно капацитета да извеземо све оно што бисмо могли да извеземо када бисмо имали те капацитете и то је оно на чему ћемо наставити да радимо. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Изволите.

ЂОРЂЕ КОМЛЕНСКИ: Замолио бих вас да нам кажете у каквом стању је део буџета који је намењен за финансирање Министарства одбране за 2017. годину и да ли ту има довољно средстава за све оно што је намењено и планирано да се доврши.

Да нам кажете, уколико знате, а мислим да би тиме у сваком случају Влада требало да се позабави, где су завршила средства која потичу од уништавања 500 тенкова и хаубица, 220 оклопних возила, 20.000 лаког наоружања, 282 тенка, 220 транспортера, 1.100 противавионских топова, 26 вишецевних бацача, да ли су та средства завршила у војном буџету, да ли су уопште наплаћена, да ли су коришћена за подизање нивоа и стандарда Војске Србије или су можда неким случајем коришћена за убрзану градњу на врачарским пашњацима.

Поред тога вас молим да нам кажете у будућем периоду – с обзиром на резултате које су наши војници остварили на гађању циљева на полигону Шабла, на Међународним војним играма 2017. године у дисциплинама Тенковски биатлон и Пољска кухиња у Руској Федерацији на полигону Алабино, где је наш Младен Икић из Друге бригаде проглашен за најбољег командира тенка у конкуренцији 57 посада из 19 земаља, ко је њега научио томе, да ли су га научили можда генерали из Брисела, генерали са „Вест поинта“, или је та сазнања имао прилике да стекне од наших, проверених, честитих и најпоштенијих ратних генерала, генерала Лазаревића, Делића, Шљиванчанина и свих оних који су носили на најчеститији могући начин униформу Војске у време бомбардовања 1999. године – у ком смеру ће ићи њихова даља обука и њихово унапређење.

Очигледно ни то што Војска није била финансирана на одговарајући начин није умањило жељу и вољу припадника Војске Србије за стицањем знања и за постизањем изузетних резултата.

У којој мери и на који начин ће се и даље ширити сарадња између Војномедицинске академије и цивилног сектора и да ли постоје могућности да се обим услуга које Војномедицинска академија пружа цивилном сектору још више прошири и тиме побољша стандард свих наших грађана?

ПРЕДСЕДНИК: Небојша Стефановић.

Изволите.

НЕБОЈША СТЕФАНОВИЋ: Хвала.

Могу да вам одговорим једним делом, везано за сарадњу коју је Министарство унутрашњих послова имало са пројектима и програмима војне индустрије, односно наменске индустрије, наравно и Министарством одбране. Мислим да и министар Ђорђевић, пошто је он донедавно био министар одбране, може дати више информација о неким питањима које сте ви поставили.

Хоћу да кажем да је било веома важно и када је наш данашњи председник био министар одбране и када су започете суштинске реформе војне индустрије и касније се наставиле, када је постао премијер, имали смо доста широке расправе где уложити новац, јер је држава сада успела да створи новац, успела да створи вишак вредности, успела да створи суфицит у буџету. Ми смо пре неколико месеци, одлуком тада председника Владе а данас председника, господина Вучића, имали улагање од преко 50 милиона евра у различите фабрике наменске индустрије.

Пре свега, била је идеја да се повећа капацитет производње у овим компанијама јер ми имамо данас потражњу на тржишту. Постоји могућност да се произведе и прода више пешадијског наоружања, више муниције, пре свега минобацачких мина и артиљеријских граната. Наравно, оно што је веома значајно и што је МУП у сарадњи са „Југоимпортом СДПР“ урадио, то је модернизација нашег постојећег наоружања.

Ми, нажалост, тек данас, после много година, имамо могућност модернизације оклопних транспортера, нашег артиљеријског оруђа и других система који се користе, наравно, делимично и у МУП-у па могу да говорим о томе – када се говори о транспортерима М-11 и М-15, који су домаће производње, они су данас модернизовани, они су данас климатизовани и имају дуб системе спрегнуте ватре којима се управља из унутрашњости возила где стрелац није изложен ватри.

Нови системи, дакле нови митраљеви који су монтирани на њих, 12.7 милиметара, који пружају максималну ватрену моћ у борби против тероризма, то је оно што користе јединице Жандармерије; наравно, и

јединице Војске али Жандармерија је прва кренула у систем испитивања ових возила. Затим, то је, након развијања возила „лазар“, „Лазар 3“, које је исто ушло у састав наоружања МУП-а. И последње возило, „милош“, које је фактички у фази развоја и које ћемо такође искористити за специјалне јединице полиције. То су велики кораци који су направљени.

Министар Ђорђевић може много више да говори, наравно, и о „нори“, и о „аласу“ и другим системима, с којима је он упознат а који нису у наоружању МУП-а, али видим, кад разговарам са тим људима и када говоримо о заједничкој контроли граница и када данас производимо беспилотне летилице, када производимо дроне, када имамо могућност да нашим средствима направимо нешто што се користи у војној индустрији, односно и у Полицији и Војсци, то заиста чини да можемо да будемо активни у одговору на сва угрожавања безбедности Републике Србије.

Било да се ради о редовним мирнодопским активностима у очувању безбедности на државној граници, било да се ради о средствима која служе за одвраћање од потенцијалног напада или за активно безбедносно деловање у одвраћању од било каквог терористичког напада, какве смо нажалост имали у околним земљама, данас војна индустрија има могућност да се развија. Мислим да ови момци и девојке који раде тамо и који дају огромне резултате у систему могу да помогну у даљој модернизацији и војске и полиције и да буду један од привредних ослонаца наше земље.

На основу свега тога и на основу свега онога што је Влада учинила, и за то се захваљујем премијерки и председнику, са којима смо разговарали и који су нам дали огромну подршку, ми данас имамо простора за повећање плата у безбедносном сектору. Због тога ће у наредној години припадници Полиције и Војске имати плате 10% веће.

То није једина ствар. Захваљујући томе можемо да уложимо више средстава у модернизацију, можемо да побољшамо и положај људи који раде у униформи, који раде данас најсложеније послове. Не бих ту изоставио људе у цивилу који раде исти посао, мислио сам на исту ствар.

Наравно, оно што је веома значајно то је да смо успели, и мислим да је то следећи добар потез, да се разговора о могућности изградње станова за припаднике Војске, Полиције, БИА. Мислим да је важно да тим људима решимо стамбено питање, јер је то добро за систем, за све.

Искористио бих прилику да похвалим и рад Министарства одбране у Сектору војног здравства. Велики број припадника МУП имао је прилике да види какво је лечење на ВМА. Имали смо прилике да будемо тамо у окружењу најбољих стручњака, да се нашим људима пружи најбоља могућа нега и хоћу да се захвалим свим људима који су радили, свим лекарима и

професору Вукосављевићу и целом тиму ВМА који су помагали да ови момци и девојке добију најбољу могућу здравствену заштиту.

Све ово говори колико је напора уложено у претходном периоду да оно што је била посрнула грана, нажалост, наше индустрије, данас постане будућност нашег развоја. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Реч има министар Ђорђевић.

ЗОРАН ЂОРЂЕВИЋ: Поштована председавајућа, поштовани народни посланици, даме и господо, само ћу да у не тако давну 2012. годину вратим све грађане, у оно шта је било 2012. године а што су имали прилике да виде на промоцији кадета у септембру 2012. године, а то је чињеница да је у Војсци Србије летео и био у оптицају, у исправном стању, само један авион, да је војска била обучена пола у стару униформу пола у нову, да је било различито наоружање, да возила нису била у исправном стању, већина њих.

Данас, нешто је и министар Стефановић рекао, одговорна политика Владе, одговорна политика руководства Министарства одбране, од момента када је наш председник био министар одбране, јесте довела до тога да имамо после 30 година прва улагања у наменску индустрију од 50 милиона евра. Имамо да је 10 авиона „Миг 29“ сада на пистама у Батајници и Краљеву, имамо да се Војска Србије опрема најсавременијим наоружањем и оруђем. Имамо да је наша наменска индустрија способна да опреми војску униформом, да сви буду једнообразни, да имају не само једну, зимску, већ да имају и летњу униформу. Такође, да имамо могућност да произведемо и обућу.

Наша пушка је призната у свету и то је једна од малог броја модуларних пушака. Такође, „Југоимпорт СДПР“ се развио у једну врло озбиљну фирму чији су производи данас врло тражени у свету, тражени да се чак извезу у већем обиму него што су то уопште наше могућности.

Неодговорна власт која је била до 2012. године је, мислим, пошто сам научио да ништа није случајно, сигурно намерно, имала неку намеру да Војска Србије буде таква као што јесте. Били су одбројани дани у 2012. години да Војска Србије буде у озбиљним проблемима. Била је продаја, било је топљења; нажалост, то топљење и продаја је била за врло мале паре тако да од тих пара, које јесу биле намењене Војсци, Војска није могла ништа да набави. Морам да кажем да су Ратне резерве биле на нули. Војска није имала ни горива ни хране за ратне резерве.

Данас је потпуно другачија ситуација. Не могу да причам о томе шта све Војска има, у којој количини, али бих вам рекао да треба да будете поносни на све оно што је урадила Влада Републике Србије од 2014. године

до данас и на све оно што планира да уради у будућности, а верујем да ће у времену испред нас све оно што буде долазило бити на понос свим грађанима Србије.

Војномедицинска академија је, после 40 година, први пут ове године, одговорношћу Владе Републике Србије, добила средства не само за рад већ и први пут за инвестиције, у реновирање ВМА и набавку нове опреме, озбиљне опреме. Ми покушавамо да пратимо и оно све што ради Министарство здравља, јер ВМА представља бренд. Она ће остати, наравно, у служби свих грађана Србије, јер то грађани Србије заслужују. Грађани Србије заслужују да имају најбоље установе. То, уверен сам, ради и министар здравља, а уверен сам и да ће министар Вулин наставити са тим када је у питању ВМА.

Последње, што се тиче образовања, Универзитет одбране – наши предавачи су врло тражени, што због искуства које имамо, што због знања које имамо. Искуство које имају највише војсковође прати нас још од Првог светског рата. Данас су они врло тражени да предају на свим универзитетима у свету, а такође и страни студенти долазе код нас и ми их имамо на школовању на Војном универзитету. Војни универзитет је због тражење отворио своја врата и за цивиле. Данас имамо и на редовним и на ванредним, имамо и мастер и докторске студије, тако да мислим да ће у наредном периоду Скупштина и грађани Србије сигурно имати лепе вести кад је Министарство одбране у питању. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Владимир Маринковић): Хвала, министре Ђорђевићу.

Реч има потпредседница Владе, проф. др Зорана Михајловић.

ЗОРАНА МИХАЈЛОВИЋ: Пошто сте поставили питање стандарда војника, као што Влада Републике Србије улаже пуно у опрему и све оно што набављамо, као и услове у институцијама, врло је важно да говоримо о стандарду и о становима за нашу војску.

Један пројекат, који је направљен са Министарством одбране и Грађевинском дирекцијом Србије, зове се „Стан по мери“. Направљене су процене. Имамо већ пилот-пројекат који као такав функционише у Крушевцу, два објекта и 92 стана која се граде за припаднике Војске. Просечна рата је негде око 120 евра за двоипособан стан.

Али оно што је још важније јесте, у ствари, наставак. Није у питању само пилот-пројекат него стан по мери. Заједно Министарство одбране, Министарство грађевинарства, јединице локалних самоуправа и, наравно, банке. Радимо на томе да потребе које сада постоје, које су процењене на 13.000 станова, тачније 13.207 станова, то значи у Београду 6.840 станова, у Нишу 1.549, у Новом Саду 799, у Краљеву 696, у Врању 454, у Крушевцу

184, у Чачку 148. Причамо о милион метара квадратних станова за нашу војску. То је пројекат који настављамо даље да радимо.

Мислим да је то јако важно, јер када говоримо о једној модерној, савременој војсци, онда и њени припадници морају да имају услове који су им неопходни да би могли да раде свој посао; то значи да имају станове под повољним условима и по најнижим могућим ратама које ће плаћати за такве станове. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, потпредседнице.

Реч има народни посланик Ђорђе Комленски.

ЂОРЂЕ КОМЛЕНСКИ: Захваљујем, председавајући.

Добро је што је напоскон тзв. и самозвана елита престала 2012. године да води Србију у пропаст, а каква су они елита говори и то јер елитом сматрају лажног заштитника грађана, пропалог председничког кандидата, који је на Правном факултету у Београду на Римском праву имао оцену 7, из Историје државе и права 8, из Уставног права 6, из Увода у грађанско право 6, из Кривичног права 6, из Политичке економије 7, из Породичног права 7, из Друштвенополитичког система 8, из Организације удруженог рада 6, из Радног права, Социологије 6, Међународног приватног права 7, Грађанског процесног права 6.

За њих је то елита, а није елита Александар Вучић, који је из Увода у грађанско право имао 9, из Уставног права 10, из Кривичног права 9, из Политичке економије 10, из Породичног права 10, из Облигационог 8, из Међународног јавног 9, из Наследног права 10, Ауторског права 10, из Друштвенополитичког система 10, из Организације удруженог рада 10, из Међународног приватног права 10, Грађанског процесног права 10.

Та елита, такозвана, срећом је отишла у прошлост и та елита неће одређивати ни ко ће бити елитни предавачи на Војној академији и ко ће нашим питомцима преносити своја знања, и очигледно неће испунити жеље својих финансијера и налогодаваца, а то је да Србија пређе са пута неутралне, самосталне и независне земље. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Комленски.

Реч има народни посланик Фатмир Хасани.

Изволите.

ФАТМИР ХАСАНИ: Хвала.

Уважени председавајући Парламента, поштована председнице Владе, поштовани министри, даме и господо народни посланици, питање постављам премијерки Ани Брнабић.

Положај албанске мањине у Србији није на нивоу домаћег законодавства нити стандарда ЕУ. Поред неколико споразума и закључака

између политичких фактора Прешевске долине, Владе Републике Србије, а и неких међународних фактора, не показује очекиване резултате.

Влада треба да убрза реализацију наших захтева да бисмо ми стигли до нивоа других мањина у Србији, а да не причамо о правима Срба на Косову који имају три министарства, једног заменика премијера и пуно судија у свим нивоима судства.

Питање је – да ли ћемо ускоро бити на дневном реду у Влади са реализацијом наших захтева? Зато што је пре четири месеца и председник Вучић дао обећање да ће решити наше захтеве и да су наши захтеви прихватљиви, али досада није предузет ниједан корак.

Друго питање постављам председници Народне скупштине Маји Гојковић – да ли ће се испоштовати законски рокови приликом заказивања превремених локалних избора у општини Прешево, јер тај задњи рок је 14. новембар? Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Хасани.

Премијерка Ана Брнабић.

Изволите.

АНА БРНАБИЋ: Хвала вам.

Поштовани народни посланиче, хоћу да вас обавестим да смо за вас спремили извештај о напретку Плана у седам тачака, о ком смо разговарали када сте били пре десетак дана код мене у канцеларији. Имамо ту напредак. Можемо и боље, наравно, као и у свим стварима, али имамо напредак.

Што се тиче положаја албанске националне мањине и свих осталих националних мањина у Србији, ту ипак морам да вам кажем да није истина да албанска национална мањина нема права као националне мањине ЕУ или било која друга национална мањина у Србији.

Дакле, Србија јесте лидер у Европи по поштовању права националних мањина и по институционалним механизмима како националне мањине треба да се поштују. Пре свега кроз националне савете националних мањина и буџетска средства која Влада Републике Србије и сви грађани Србије издвајају за подршку националним мањинама. Исто тако кроз образовање на матерњем језику, културу информисања на матерњем језику и остале ствари које се тичу мултиетничког живота, као што је двојезичност или вишејезичност у општинама.

Ја сам као министарка за државну управу и локалну самоуправу била позвана од стране Европског парламента у Стразбур да представим оно што ми радимо и начин на који сарађујемо са националним саветима националних мањина као пример најбоље праксе у Европи. Неке од водећих земаља ЕУ, неке земље које су оснивачи ЕУ уопште не препознају

националне мањине, дакле ви не можете да се декларирате као национална мањина, као ни у неким земљама у региону које су чланице ЕУ.

Тако да, у том смислу, мислим да заједно треба да наставимо да радимо на побољшању живота свих националних мањина у Србији, али такође са разумевањем да је јако пуно урађено, да се јако пуно ради и да су кроз националне савете националних мањина националне мањине у потпуности укључене у политички, друштвени и економски живот Републике Србије.

У сваком случају, ових дана ћу вам послати извештај о имплементацији Плана у седам тачака.

Дугујем одговор поштованом народном посланику који ми је накнадно поставио питање око броја незапослених, како се изражава у апсолутним бројевима то да смо 2012. године имали 26% незапослених у Србији а да данас имамо око 12% незапослених у Србији. Сад ћу вам рећи: 2012. године у Србији је било 790.000 незапослених, а данас је у Србији 622.000 незапослених.

Дакле, између 2012. и 2017. године запослило се 168.000 људи. Запошљавали смо између 34 и 40 хиљада људи годишње. То није довољно, морамо боље, и биће боље, али како да вам кажем, није ни мало 34–40 хиљада људи годишње. Кад смо догурали 2012. године до 800.000 незапослених...

Само полако. Из земље није отишло више него што је одлазило тих година. Дакле потпуна је манипулација да је у овом тренутку одлив мозгова већи. Одлив мозгова је, нажалост, нешто са чиме се Република Србија бори већ деценијама. Немојте да манипулишемо тако страшним темама.

Што се тиче добацивања питања колико је од овога запослено на буџету, у јавној управи данас имате више од 40.000 људи мање него што је било 2013. године. И од тога смо смањили и доводимо у законске оквире оно да на привремене и повремене послове може да иде 10% од тога.

Било је и 24% раније, али како да вам кажем, ми сад коначно уводимо стандарде јер можемо да их пребројимо, зато што имамо централни регистар обвезника социјалног осигурања па можемо сваког запосленог да избројимо. Много их је мање на буџету, а доказ за то је и то да смо прошли и седму ревизију аранжмана са ММФ-ом. И молим вас, то је једна од великих ствари, коју су они пратили, тако да не бисмо прошли да је већина тих људи запослена на буџету.

Још једна ствар што се тиче ММФ-а. Каже народни посланик да Међународни монетарни фонд сврстава Србију на зачеље. Ми сада успешно завршавамо трогодишњи, јако тежак аранжман са ММФ-ом. Аранжман који је Влада, мислим, 2006. или 2007. године преговарала више од шест месеци,

који је трајао једно цирка 20 дана, зато што је био претежак да би се испунио. Ми тиме показујемо колико смо и у најтежим околностима озбиљан и поуздан партнер. То је још један сигнал и међународним организацијама, и међународним финансијским институцијама, и страним инвеститорима, и домаћој привреди колико је одговорна Влада Републике Србије, и ова и она претходна.

Међународни монетарни фонд говори да је Србија један од најбољих ученика по томе како су реформе имплементиране, а ви причате грађанима Србије да кажу да су на зачељу. Ако нас стављају на зачеље, како смо ми то завршили онда или завршавамо трогодишњи аранжман из предострожности? Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, председнице Владе.

Да ли господин Хасани жели још нешто?

Изволите.

ФАТМИР ХАСАНИ: Хвала.

Хтео бих још да додам, што се тиче неке бројке и статистике овде коју смо чули, да се ми не слажемо. Разлике по регионима су врло велике. На пример, наш регион тамо на југу или ове општине Прешево и Бујановац су много неразвијене, тамо је незапосленост око 60%. Сад, негде је у некој општини у Србији незапосленост 6% а негде 60%. Да ли је то добро?

Друго, ми смо овде, у овом парламенту, већ 26 година, по један посланик или два, и увек смо били у опозицији. Сада, задњих годину дана смо заузели став да будемо парламентарна већина и да будемо један мали елемент ове целокупне стабилизације. Тражимо да ви више пажње показујете и да још озбиљније радимо на томе да ове разлике умањујемо и да тај крај буде развијен тако да сви будемо задовољни и створимо услове за улазак у ЕУ.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

Само, коме је питање било упућено?

(Фатмир Хасани: Вама.)

Нажалост, ја не могу да вам одговорам на овој седници. Одговорићу вам одмах у уторак, није проблем никакав.

Реч има председница Владе.

АНА БРНАБИЋ: Желим стварно још једном да вам се захвалим за сву подршку и за велику конструктивност у овим, чини ми се, јако важним и одсудним тренуцима за Србију. Јер ако не наставимо овако и за нашу земљу не урадимо нешто да је поново подигнемо на ноге у свим овим сегментима, и у економији, што смо прилично урадили и што само треба да се настави, и да довршимо реформу јавне управе, и да кренемо озбиљно у реформу правосуђа, да имамо ефикаснији и транспарентнији систем, који је

потпуно убијен реално неуставном реформом правосуђа, нико од нас неће напредовати, ни најнапреднија општина ни најмање напредна општина.

Трудимо се да равномерно развијамо Србију. Претходна Влада највише је инвестирала у југ Србије, у Ниш као један од центара али и у Врање. Када дижемо те центре, онда ће се полако дизати и остале локалне самоуправе. Хвала вам на конструктивном ставу. Ја ћу увек бити вама на располагању за додатне разговоре и да видимо како даље можемо да унапредимо ситуацију и у Прешеву и у Бујановцу.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

Имате коментар?

Изволите.

ФАТМИР ХАСАНИ: Хвала.

Друго питање је било за председницу Скупштине Мају Гојковић – да ли ће се испоштовати законски рокови приликом заказивања превремених локалних избора у општини Прешево?

Ово задње сам само хтео да кажем да нисмо заинтересовани да будемо ситничари, али на пример, овде је министар здравља. Државна болница у Врању, господине министре, која је предвиђена за седам општина Пчињског округа има 600 радника. Ниједног Албанца немамо ту, а ми смо око 30% у Пчињском округу.

Не кажемо да ми тражимо сав тај проценат, али нема ниједног Албанца, ниједног доктора ни медицинске сестре у болници у Врању. Зато треба да радимо на томе да ми полако почнемо ту нашу интеграцију у државне органе. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем. То је био ваш коментар.

Одговорићу вам у уторак. Сматрајте да је одговор „да“, иако немам право на то.

Реч има посланик Ђорђе Вукадиновић.

Изволите.

ЂОРЂЕ ВУКАДИНОВИЋ: Захваљујем.

Поздрављам господу министре и председницу Владе. Хтео бих само да апелујем на све нас. Ова нервоза данас није била потребна. Да смо се можда мало боље организовали, без обзира на све шта пише у Пословнику, и шта су права и обавезе, био би ред да смо успели да изведемо да барем по пет посланика из власти и опозиције стигне да пита, било би коректно. А Влада и госпођа премијер умеју да одговарају и да се бране, не треба их бранити тиме што ћемо спречавати или некако опструирати да представници опозиције дођу на ред. Ја сам трећи из опозиције који ће успети нешто да каже, а питања је превише.

Елем, прво питање госпођи Брнабић, на вас се односи. Није вам мало непријатно или нелагодно макар када слушате и видите у медијима ових дана како, ево, 100 дана обележавате, а прича се о томе да се спремају неки нови ванредни парламентарни избори? Да ли сматрате да је то умесно, да ли сматрате да је то позитивно? При томе, нисмо ни ви ни ја ти који пуштамо или који можемо на тај начин да утичемо да медији о томе пишу. Потпуно је јасно одакле се ствара та атмосфера и та шпекулација са изборима у тренутку када је Влада обележила 100 дана рада.

Друго, важније питање, такође на вашу адресу, а после нема неких министара које сам хтео да питам. Председник Србије Александар Вучић у четвртак, 19. октобра је рекао – што се мене тиче, дао сам одобрење као председник, а Влада Србије је после данашње седнице дала одобрење. Мисли се на одобрење да српски тужиоци и судије положе заклетву пред Хашимом Тачијем и зауну се на верност косовском правосудном систему и косовском уставу. Дакле, понављам и цитирам – дао сам одобрење као председник, а Влада Србије је после завршене седнице такође дала одобрење. У четвртак, 19. октобра. Ви сте, претпостављам, имали неку седницу, четвртком обично имате седнице.

Дакле, како изгледа то одобрење и како може Влада да да одобрење да њени тужиоци и судије положе заклетву на уставни и правни поредак једне самопроглашене назовидржаве Косово? Мислим да то просто није ни могуће, а и волео бих да видим како то изгледа, да ме обавестите, да покажете накнадно како изгледа та одлука Владе, јер је председник рекао да је Влада одобрила.

С тим у вези питао бих господина министра унутрашњих послова, Стефановића, који је, иначе, био врло добар спикер, односно председник Парламента, али мислим да је врло лош министар унутрашњих послова. Можда грешим у једном, можда грешим у другом, али мислим да је добро радио онај посао. Дакле, говорио је поводом годишњице Јајинаца. Баш је ових дана та годишњица. Шта се догодило са том истрагом и том афером која је данима потресала медије? Причали су о државном удару, покушају атентата на председника и тако даље, на крају од свега није било ништа, као и обично. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Време. Хвала.

Изволите.

АНА БРНАБИЋ: Хвала.

Опоменули сте ме да својим дугачким одговорима опструирам опозицију. Стварно морам да вам кажем да не видим како је то истина, с обзиром на то да ми је постављено четири или пет питања. Један од народних посланика је поставио, мислим, пет, тако да ја морам на пет да

одговорим. Притом су сва озбиљна питања – питања о пензијама, која су јако важна, пре свега вама као народним посланицима али и свим грађанима који гледају ово; питање о слободи медија, питање које је толико важно и толико расправљано...

Морам да објасним ситуацију у медијима данас, коначно, зато што сви причају о томе јако паушално. Мислим да је важно, пре свега за демократско уређење наше земље, да ја то детаљно објасним и образложим.

Ја сам овде цитирала Савет за борбу против корупције, цитирала сам народне посланике из опозиције, тако да мислим да је то стварно јако релевантно и мислим да не бих урадила свој посао и не бих дала дужно поштовање овом дому уколико не бих тако одговорила на ова питања. Дакле, не мислим да опструирам. Управо супротно, мислим да вам дајем дужно поштовање.

Што се тиче полагања заклетве наших тужилаца, подсетићу вас да је Косово и Метохија покрајина у оквиру Републике Србије и на тај начин се Влада Републике Србије према њој и односи. Ако је Покрајина донела неку одлуку, ја не знам стварно зашто ви постављате питање како ми као Влада у односу на ту одлуку можемо да реагујемо. То је једна ствар. Поред тога, друга ствар је што је то у складу са Бриселским споразумом, који је, уколико се не варам, усвојила и ова Скупштина Србије. Ми смо као Влада дужни да испуњавамо оне законске одредбе, споразуме и све остало што каже Скупштина Србије. Дакле, имамо пун легитимитет, то је наша обавеза, и у складу је са заклетвом коју сам ја и сви ми овде, мој тим, положили, да поштујемо и бранимо уставни интегритет и легитимитет Србије. Суверенитет Србије, пре свега.

Такође ћу вам рећи, мислим да је то и министарка правде, која данас нажалост није могла да буде ту због службеног пута у иностранство, рекла јасно и гласно, али делује ми као да је неко не чује или не жели да је чује – да ово што је урађено омогућава већу, бољу правну заштиту Срба на Косову у тренутку када ми немамо, захваљујући некима, потпуну контролу над нашом јужном покрајином. Урадићемо као Влада, ја се надам уз подршку Скупштине, али не само коалиције која подржава ову Владу него целе Скупштине, све што буде било потребно да се квалитет живота Срба на Косову унапреди колико год може. Па ваљда ту нисмо једни против других. Ми желимо да наше судије, наши тужиоци буду тамо на располагању нашим људима. То је велика ствар за њих.

Не знам зашто је Влада критикована за ово. Ово је маестрално урађено опет и у међународној политици, тако да смо ми за ово добили и озбиљне поене међународне заједнице и још једном показали да стојимо

иза своје речи, за разлику од неких; када усвајамо, преговарамо и усвајамо споразуме, ми их имплементирамо.

Данас још више можемо да кажемо где је заједница српских општина; где је, јер то је важно, важно је за Србију, важно је за Србе на Косову. Али да ми не испуњавамо оно што смо рекли да ћемо испуњавати, ми не бисмо могли да питамо друге – зашто ви не испуњавате своје? Тако је некада рађено. Некада је обећавано и ништа није рађено. И онда се губи кредибилитет земље, онда се урушава земља и онда се жртвује и игра и са територијом и са људима и са свим осталим. Ово више није таква земља. То је мој одговор на то.

Значи, прво, Косово је покрајина у Србији. Друго, Бриселски споразум је усвојен од стране Скупштине Србије. Треће, ми смо одговорни партнери који, када се договоре и имају одобрење Скупштине Србије, онда иду храбро у имплементацију. И четврто, шта год треба да се уради да живот Срба на Косову буде бољи, Влада ће то урадити.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Реч има министар Стефановић.

НЕБОЈША СТЕФАНОВИЋ: Пре свега, када се говори о безбедности, која се тиче и највиших државних функционера али, наравно, и других људи у Србији, увек сам сматрао да је погрешно када се то релативизује и када се тако лако то посматра и покушава у јавности да представи све као нека шала, фарса и нешто слично.

Сећам се, једном приликом, док је Борис Тадић био председник Републике, био је један инцидент са његовим возилом, када је возач, мислим да се презивао Цимпл, из Америчке амбасаде, имао пресецање те колоне возила. То је данима било „покушај убиства“. Тај човек је провео у притвору не знам колико, неколико месеци итд. Врло озбиљну истрагу је држава спроводила, јер није желела да дозволи могућност да је тако нешто стварно било неки покушај.

Када нађемо на месту код породичне куће председника Републике већу количину наоружања, то свакако није шала и то је свакако нешто што је озбиљно и за безбедносне службе и за, наравно, министарства која се баве и заштитом председника али уопште заштитом безбедности.

И, чуо сам више пута ту медијску конструкцију, јер то треба да служи и понавља се та мантра, о томе када кажете – ви сте шест година на власти. Ми смо пет година на власти. А сада кажете – стално сте помињали државни удар. Никад у животу нисмо поменули државни удар. Нисмо изговорили државни удар. Али то служи добро и онда ће нам неко рећи – али то је писало у новинама. Па знате шта је све писало у разним новинама? Кад бих сад почео да цитирам шта је писало у разним новинама, тако бисмо

могли до јутра да разговарамо, ако мислите да је то озбиљан начин разговора. Ја хоћу, ево да вам покажем шта све пишу новине.

Али оно што јесте важно је да се сваком оваквом случају поклања максимална пажња и безбедносне службе раде истрагу. У оном конкретном случају саслушано је више стотина лица. Шта је све урађено, докле се све стигло не могу да вам говорим сваки детаљ, али ми већ годинама, за разлику од неких прошлих времена када су, нисам сигуран да су безбедносне службе у пуном обиму и капацитету уопште разумеле, пошто мора да се сагледава регионално, постојање организованих криминалних група, њихов настанак, координацију и организацију, и улогу њихових припадника са наших простора и у транспорту дроге из Јужне Америке до Шпаније, и дистрибуцију у Централној Европи, путеве тог новца, као и, наравно, дистрибуцију тог новца у легалне токове и прање новца, па и у нашој земљи. И то се догађало много година без озбиљног одговора државе.

Нисам сигуран, не могу да кажем, не желим да кажем ништа лоше о многим професионалцима у полицији, али ми се чини да многи нису били уопште свесни дубине те организације и нису имали уопште јасну идеју, бар сам то ја закључио када сам постао министар, није било јасне идеје како да се том систему супротстави.

Данас је у том смислу ситуација промењена. Ми данас, у сарадњи са многим службама у региону и Европи, наравно и у Сједињеним Државама, имамо добру комуникацију са тим безбедносним службама управо зато што ти појединци путују у те земље, остварују безбедносно интересантне контакте, раде на свему ономе..., да сад не бих одузимао време.

Дакле, ми данас као држава имамо јасну слику ко су припадници појединих организованих криминалних група. Они данас нису таква врста безбедносног ризика по грађане Републике Србије јер ми то не дозвољавамо. Они овде не могу мирно да шетају. Ми им не дозвољавамо ни пет минута одмора у кафани. Не дозвољавамо им. Полиција их хапси, претреса, иде на њихове куће, иде тамо где се крећу, зауставља њихове аутомобиле, отвара их, претреса сваки милиметар. Не желимо да им покажемо да они у Србији могу, као што су некада могли, да возе црне ципове и нико није смео да их заустави. Данас их и те како притискамо.

Е, данас их и хапсимо. Погледајте, а причамо о озбиљним припадницима оног што ми данас називамо кавачким и шкаљарским кланом, који су последњих годину или две дана приведени, и једног и другог клана, и оних за које се сматра да су озбиљнији пуцачи. Не могу да ухапсим човека за кога нема тренутно доказа, не може полиција, не може тужилаштво. Просто то људи не могу да ураде, не би било законито.

Мислим, могу да се приведу због нечега, али ти људи би били ослобођени, то би само нанело штету Републици Србији.

И као што знате, неки од случајева које озбиљно пратимо морају да се прате и по шест месеци, и по годину дана, ако треба и пет година, да се дође до оних који су налогодавци извршилаца. Ја сам и тада рекао, ако се сећате, кад смо представили тај случај, када смо јавности дали основне податке, да није могуће. У сваком случају да је ово врло сложен случај, јер смо очекивали да ће бити веома тешко пронаћи неког ко је то оружје тамо оставио. Дакле они су то урадили свесно.

Ја не могу да тврдим да ли је то било упозорење, да ли је то било остављено са намером да се сачека или Александар Вучић или неко од чланова његове породице. Дакле, доста је шпекулација у том смислу, које ћемо моћи да разрешимо тек када будемо имали целу мрежу у рукама и да фактички сазнамо. Питање је да ли ћемо то моћи. Ја не тврдим да ми имамо сва решења и да имамо одговоре на сва питања, али вам кажем потпуно одговорно – волео бих да се тако нешто никада није десило. Као министар унутрашњих послова, као пријатељ Александра Вучића волео бих да се тако нешто никада није десило, да уопште не размишљам о томе. Не њему, никоме, ниједном човеку у Србији.

Када бих вам показао, овде имам списак бар педесет пријава, различитих пријава новинара и људи из јавног живота, које смо разоткрили, процесуирали, пронашли починиоце, поднели кривичне пријаве, за многе су судски поступци у току. Никада не износим у јавност ту врсту података о људима који су тренутно безбедносно угрожени, јер тиме размишљам и о нарушавању њихове безбедности. Али хоћу да вам кажем – ради полиција, интензивно ради и решавају се многи случајеви. Да ли се реши све? Не реши се све. Не расветле се сва кривична дела, али се разреши и расветли много, много више него раније.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има народи посланик Ђорђе Вукадиновић.

Изволите.

ЂОРЂЕ ВУКАДИНОВИЋ: Захваљујем.

Не сумњам ја да полиција ради, не сумњам да има много добрих професионалаца у полицији, ја само говорим о једној врсти злоупотребе, медијско-политичке злоупотребе. Иначе, сигуран сам у савесни рад полиције, или барем највећи део људи у полицији.

У том смислу не могу да се не осврнем на те насловне стране, не опет мојих приватних или опозиционих новина него листова и медија који слове као нека врста неслужбених „Службених гласника“ актуелне власти, где се лицитирало, не сумњало него унапред лицитирало – спречен атентат на премијера, спремили атентат на Вучића, зољом хтели да убију Вучића,

Вучића зољом хтели да разнесу у сокаку, убица дошао из Босне, ако нађу ДНК значи да је био атентат, Вучића гађали странци и тако даље.

А онда добијемо одговор и од нашег министарства и од Министарства правде, узгред речено савестан и добар одговор, види се да се неко потрудио око тога, није само онако офрље као што често знају да буду ти одговори, где кажу да је тужилаштво саопштило – сагледавајући и оцењујући резултате свих предузетих радњи утврђено је да нема доказа да је извршено било које кривично дело за које се гоњење преузима по службеној дужности. Дакле нема ништа од тога. При чему сте ви обавестили колико сте људи саслушали, узели узорака ДНК. То је што се тиче тога. Значи неодговорно дизање панике. Наравно да треба сваку претњу испитати према било коме, а поготово према најважнијим државним функционерима.

Друга ствар. Госпођо Брнабић, ви сте рекли, и ја се слажем, да је Косово покрајина у Србији. Па ако је тако, заиста не знам у којој реалности живимо, да ли ви хоћете да кажете да су се српске судије и тужиоци заклели, положили заклетву на Уставу Косова, или на Уставу Србије, или на Уставу АП или на Уставу...? Оно се већ сматра независном државом. Не мора на Мирослављевом јеванђељу као што се овде заклињало, нека буде само на Уставу Србије. Наравно да не, они су положили заклетву пред председником нечега што се зове независно Косово, што има своје институције и они су прешли из једног правног система у други правни систем. То је оно што је проблем.

Ја сам имао питања, наравно, и за господина Ивицу Дачића, он је отишао тако да то прескачем, али морам барем у ово мало времена да поменем госпођу Зорану Михајловић, да не испадне да је она запостављена.

Нећу о томе да ли људи живе горе или боље, свако осети и зна да ли живи боље или горе, као што и свако има суд о томе да ли су медији бољи или гори, али ви сте, госпођо Михајловић, потписник, ако се не варам, уговора о „Београду на води“. Ви сте потписали тај уговор. Није га потписао Александар Вучић него ви, па вас питам просто и по томе – како стоји тај пројекат, како напредује, јесте ли задовољни реализацијом? Требало је крајем 2016. године да буду уселене прве куле. Није да верујем својим очима, нисам стручњак за ту област, али верујем стручњацима из Академије наука и стручњацима из архитектуре да је тај пројекат од почетка проблематичан. Поштујем ваш рад, односно рад на рашчишћавању терена, то подржавам, али не и ово што се после тога ради. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

Јавили су се министар Лончар и Зорана Михајловић.

Прво Зорана Михајловић, па министар Лончар.

ЗОРАНА МИХАЈЛОВИЋ: Пуно пројеката смо започели, не само започели, неке од пројеката смо завршили у претходне три године и ја са поносом могу да кажем да Србија данас први пут може да стане иза завршених, пре свега инфраструктурних пројеката, мислим ту на ауто-путеве и на одржавање путева, први пут на одржавање железничких пруга. Доћи ћемо и до станова и до „Београда на води“.

Ја овде имам табеле које показују да сваке године, дакле од 2009. године, на примеру само Железница, нула километара пише у табели сваке године што се тиче одржавања тих пруга све до 2014. године. Значи, од 2008. до 2014. године тадашње владе и министарства и Железнице су, како год хоћете, јер је, мислим, то ипак један ланац, нула километара рехабилитовале, реконструисале железничке пруге. Од те 2014. године ствари се заиста мењају: преко 200 километара пруге је рехабилитовано, реконструисано и ми почињемо, између осталог, ове године и брзу пругу.

Што се тиче „Београда на води“, дакле да кренемо на оно што мислим да прво сви виде када пролазе Београдом, те куле се и те како виде. Нећу уопште да говорим, пошто смо толико пута причали о томе, како је изгледао тај део Београда. Хајде да то потпуно ставимо са стране, хајде само да посматрамо оно што се зове један пројекат „Београд на води“.

Ја стварно не знам да ли ико може да буде, било да живи у Београду или не живи у Београду, било да је позиција или опозиција, против инфраструктурног пројекта. То је исто као кад је Вук Јерemiћ рекао да је против ауто-пута Ниш–Мердаре–Приштина. За мене је то лудило. Не постоји боља ствар за једну државу од тога да гради и улаже у инфраструктуру, од станова, зграда, путева, ауто-путева, пруга, нових пруга, брзих пруга. Дакле, не постоји. Претпостављам да то треба да знате, то је нешто што покреће привредни раст једне земље. Значи, „Београд на води“ и те куле које се граде иду својим фазама онако како је и планирано.

Оно што ја мислим да је добро, на тим пројектима раде домаће компаније, пре свега. Имате „Енергопројект“ и велики број подизвођача, имате и средња предузећа и мања предузећа. То је, као и на свим другим инфраструктурним пројектима, велики замајац за привреду. Дакле, кад имате од предузетничке радње до неког средњег и великог предузећа, то значи да ти људи који раније, претходних десетак година нису имали довољно посла данас кроз те пројекте за које је држава створила услове могу да раде. Резултат тога, и „Београда на води“, и Путева, и Железница и свега што сам поменула, јесте да вам је данас удео грађевинарства у друштвеном бруто производу преко 6%; био је 4,4% када сам постала министарка грађевинарства и саобраћаја.

Према томе, ствари иду оном динамиком која је планирана. Да не говорим о железничкој станици, о измештању зграде и свему ономе што су пратећи пројекти, прављење пројектно-техничке документације итд.

Зато мени није јасно како је могуће да било ко код нас има нешто против једног инфраструктурног пројекта. То је добро за нас, то је добро за сваког радника у овој земљи. Не бисмо имали тај пад незапослености који данас имамо... Он је евидентан, то није само статистички податак. Да, то јесте податак, али је чињеница да од 26,7% имамо овог месеца 11,7% незапосленост. То је иста она методологија Републичког завода за статистику који је био и пре пет година и који је и данас.

Према томе, ја сам задовољна динамиком, не само „Београда на води“ него и осталих инфраструктурних пројеката, и све што можемо као држава и Град Београд да учинимо, ако причамо о овом пројекту, да створимо услове да се граде и зграде и станови, мислим да то треба да радимо. Као што сматрам да све што треба да урадимо од услова за инвестирање, да нам долазе домаћи и страни инвеститори да отварају фабрике, онда треба да радимо, зато што тих 55 фабрика отворених дуж коридора 10 и 11 није отворено због тога што је неко силом одлучио да то буде Србија него зато што је ова земља створила услове, створила инфраструктуру и већ све оно што иде уз то. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Министар Лончар.

Изволите.

ЗЛАТИБОР ЛОНЧАР: Мени је искрено жао што уважени посланик није могао да сачека да одговорим на ово питање везано за то да се не запошљавају Албанци конкретно у болници у Врању или било којој другој, али због истине морамо да кажемо да се људи коначно запошљавају на конкурсима и да апсолутно нема никакве везе да ли је неко Албанац или нешто друго; потребно је да се јави на конкурс и да испуњава услов. Значи, да разјаснимо, потребно је да се јави; не можемо да запослимо некога..., то бисмо се онда враћали на неки „кључ“ или нешто што је било, а мислим да је то давно превазиђено.

Желим да подсетим на једну ствар. Да ли смо сви заборавили да је главна тема било породилиште доле? Да су многи обећавали, да је то отворано пет пута а да никад није радило, да смо ми коначно то урадили и да то функционише, ради, рађају се доле деца, што је њима био проблем број један, ако се сећате? Ту смо запослили све Албанце, и оне који нису завршили факултет у Србији него смо им ми признали факултет који су завршили на другом месту, конкретно у Приштини, и они сада раде ту.

Још једну ствар морам да вам кажем. Сваким даном је све више пацијената Албанаца који имају поверења у српско здравство и долазе и у Врање и у Ниш и у Београд.

Према томе, ако тим пацијентима не смета структура лекара који раде код нас, стварно не видим да треба да причамо сада о неким, да кршимо принципе и да радимо неке ствари. Шта треба, да укинемо опет конкурсе па да...?

ПРЕДСЕДНИК: Хвала, министре.

Још да чујемо коментар Ђорђа Вукадиновића.

ЂОРЂЕ ВУКАДИНОВИЋ: Захваљујем на покушају одговора. Не могу рећи да сте одговорили, али то је смисао ове дебате. Ми изнесемо примедбе, ви кажете своје. Није проблем да имате два или три пута више времена, то је све више-мање у реду, али да чујемо једни друге па макар да се и не сложимо.

Жао ми је, наравно, што није било више времена, и за друге колеге а и ја сам имао штошта још да питам. Било како било, нећу да подсећам на ова питања, само бих подсетио и исправио утолико мало госпођу Брнабић, да није никада овде усвојен заправо Бриселски споразум, него је усвојен извештај Владе о преговорима па је унутар тога...

(Бошко Обрадовић стоји и држи транспарент.)

ПРЕДСЕДНИК: Посланиче Обрадовићу, имате још једну опомену, зато што ударате плакатом Ђорђа Вукадиновића у главу. Срам вас било!

Значи, ви сте искључени из даљег рада седнице. (Аплауз.)

Јер ваше понашање је беспризорно. Беспризорно није достојанствено у овом парламенту.

(Бошко Обрадовић: А шта сам ја то урадио?)

Ви сте непристојни и невоспитани.

(Бошко Обрадовић: Морате да ми објасните, а и да објасните грађанима због чега...)

Давили сте данас посланика, викали овде, правили хаос, а сада вређате достојанство нашег парламента.

(Бошко Обрадовић: Реците грађанима због чега.)

Срам вас било!

(Ђорђе Вукадиновић: Казали смо.)

(Бошко Обрадовић: Нисам разумео шта је проблем.)

(Ђорђе Вукадиновић: Елем...)

Ви сте срамота сами за себе.

(Бошко Обрадовић: Због чега? Што не кажете грађанима због чега?)

(Ђорђе Вукадиновић: Ако могу...? Чекајте...)

Поштовани посланици, овим смо завршили данашњи рад.

(Бошко Обрадовић: Овим смо завршили? Браво, Владо, министри и браћо!)

Јако ми је жао, због већине посланика који су озбиљно приступили овом послу, што нисмо могли да завршимо рад и постављамо питања у складу са Пословником него смо присуствовали ономе што није заслужио Парламент.

Захваљујем се председници Владе Републике Србије, захваљујем се свим министрима у Влади Републике Србије који су се одазвали позиву и одговорили озбиљно на питања посланика који су желели да учествују у овом раду.

И извињавам се грађанима Србије због непристојног и невоспитаног понашања посланика Бошка Обрадовића на овом заседању.

Хвала вам.

(Седница је прекинута у 19.00 часова.)